

SEANCE DU JEUDI 15 MAI 1986
VERGADERING VAN DONDERDAG 15 MEI 1986ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGE:

Page 1026.

COMMUNICATIONS:

Page 1026.

1. Parlement européen;
2. Dépenses en marge du budget.

PROPOSITIONS DE LOI (Prise en considération):

Page 1026.

MM. Vaes et Gryp. — Proposition de loi visant à instaurer une tarification progressive de la consommation privée d'électricité.

M. Bataille. — Proposition de loi modifiant l'article 93 du Code des impôts sur les revenus.

M. Matthys et consorts. — Proposition de loi complétant la loi du 9 juillet 1984 concernant l'importation, l'exportation et le transit de déchets, par des dispositions spécifiques relatives à l'importation de lisier.

MM. Flandre et Gryp. — Proposition de loi sur la protection et la promotion de l'agriculture biologique, de ses produits et dérivés.

MM. Trussart et Gryp. — Proposition de loi modifiant l'article 1er de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

M. Bataille. — Proposition de loi modifiant l'article 16 de la loi du 19 décembre 1950 créant l'Ordre des médecins vétérinaires.

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1026.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 1026.

1. Europees Parlement;
2. Uitgaven buiten de begroting.

VOORSTELLEN VAN WET (Inoverwegingneming):

Bladzijde 1026.

De heren Vaes en Gryp. — Voorstel van wet tot invoering van een progressieve tarifiering van het particuliere elektriciteitsverbruik.

De heer Bataille. — Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 93 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

De heer Matthys c.s. — Voorstel van wet houdende aanvulling van de wet van 9 juli 1984 betreffende de invoer, de uitvoer en de doorvoer van afvalstoffen, met bepalingen specifiek voor de invoer van drijfmest.

De heren Flandre en Gryp. — Voorstel van wet betreffende de bescherming en de bevordering van de biologische landbouw, zijn produkten en bijprodukten.

De heren Trussart en Gryp. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 1 van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

De heer Bataille. — Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 16 van de wet van 19 december 1950 tot instelling van de Orde der dierenartsen.

PROPOSITIONS DE RESOLUTION (Prise en considération):

Page 1027.

M. Trussart et Mme Aelvoet. — Proposition de résolution concernant l'implantation des euromissiles en Belgique.

Mme Aelvoet. — Proposition de résolution relative à l'Acte unique européen et au soutien au projet d'Union européenne.

MOTION D'ORDRE:

Orateurs: M. A. Geens, M. le Président. p. 1027.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion):

Projet de loi ajustant le budget du ministère des Communications de l'année budgétaire 1985.

Discussion générale. — Orateurs: M. J. H. Bosmans, rapporteur, MM. Somers, Grosjean, Cardoen, Dehousse, De Bondt, p. 1027. — M. De Croo, ministre des Communications et du Commerce extérieur, p. 1040.

Discussion et vote des articles, p. 1046.

Proposition de loi modifiant l'article 101 de la loi communale.

Vote sur les amendements réservés et sur l'article unique réservé, p. 1033.

Projet de loi relatif à l'établissement d'élevages industriels.

Vote sur les amendements réservés, p. 1034.

Renvoi en commission, p. 1035.

Proposition de loi modifiant la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

Justification de vote: Orateur: Mme Aelvoet, p. 1036.

Rejet, p. 1036.

Proposition de loi concernant la modération salariale visant à soutenir le pouvoir d'achat des travailleurs et des allocataires sociaux.

Rejet, p. 1036.

PROJETS ET PROPOSITION DE LOI (Vote):

Projet de loi ajustant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1985, p. 1037.

Projet de loi ajustant le budget du ministère de la Santé publique et de la Famille de l'année budgétaire 1985, p. 1037.

Proposition de loi modifiant l'article 101 de la loi communale, p. 1037.

Projet de loi modifiant l'article 355 du Code des impôts sur les revenus, p. 1037.

PROPOSITION DE RESOLUTION TENDANT A CREER UNE COMMISSION D'INFORMATION, CHARGÉE D'EXAMINER ET D'APPRECIER LES DISPOSITIONS RELATIVES A LA SECURITE DANS LES CENTRALES NUCLEAIRES AINSI QUE LES MESURES D'INFORMATION ET DE PROTECTION DES POPULATIONS ET LES DISPOSITIFS D'EVACUATION EN CAS D'AUGMENTATION DE LA RADIOACTIVITE SUR LE TERRITOIRE DU ROYAUME:

Dépôt. — Prise en considération. — Discussion et vote des articles. — Vote sur l'ensemble, p. 1038.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE (Inoverwegingneming):

Bladzijde 1027.

De heer Trussart en mevrouw Aelvoet. — Voorstel van resolutie betreffende de plaatsing van euoraketten in België.

Mevrouw Aelvoet. — Voorstel van resolutie betreffende de Europese Akte en steun aan het ontwerp van Europese unie.

MOTIE VAN ORDE:

Sprekers: de heer A. Geens, de Voorzitter, blz. 1027.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1985.

Algemene bespreking. — Sprekers: de heer J. H. Bosmans, rapporteur, de heren Somers, Grosjean, Cardoen, Dehousse, De Bondt, blz. 1027. — De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel, blz. 1040.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1046.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 101 van de gemeentewet.

Stemming over de aangehouden amendementen en over het aangehouden enig artikel, blz. 1033.

Ontwerp van wet betreffende de vestiging van industriële veeteeltbedrijven.

Stemming over de aangehouden amendementen, blz. 1034.

Terugverwijzing naar de commissie, blz. 1035.

Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekten en invaliditeitsverzekering.

Stemverklaring: Spreker: mevrouw Aelvoet, blz. 1036.

Verwerping, blz. 1036.

Voorstel van wet betreffende de loonmatiging en strekkende om de koopkracht van de werknemers en de sociale-uitkeringstrekkers in stand te houden.

Verwerping, blz. 1036.

ONTWERPEN EN VOORSTEL VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1985, blz. 1037.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1985, blz. 1037.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 101 van de gemeentewet, blz. 1037.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 355 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, blz. 1037.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE TOT INSTELLING VAN EEN INFORMATIECOMMISSIE BELAST MET HET ONDERZOEK EN DE BEOORDELING VAN DE VOORSCHRIFTEN INZAKE DE VEILIGHEID IN DE KERNCENTRALES, DE MAATREGELEN TER VOORLICHTING EN BESCHERMING VAN DE BEVOLKING EN DE EVACUATIEVOORZIENINGEN IN GEVAL VAN VERHOOGDE RADIOACTIVITEIT OP HET GRONDGEBIED VAN HET RIJK:

Indiening. — Inoverwegingneming. — Beraadslaging en stemming over de artikelen. — Stemming over het geheel, blz. 1038.

COMMISSION D'INFORMATION:

Composition, p. 1039.

MOTIONS DEPOSEES EN CONCLUSION DU DEBAT SUR LA DECLARATION GOUVERNEMENTALE RELATIVE A L'ACCIDENT NUCLEAIRE A TCHERNOBYL:

Retrait. — *Orateurs*: Mme Herman-Michielsens, MM. Wyninckx, Lallemand, Van Grembergen, Gijs, p. 1039.

VOTE SUR LA MOTION PURE ET SIMPLE DEPOSEE EN CONCLUSION DES INTERPELLATIONS DE MM. MOENS ET PATAER AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES, DEVELOPPEES LE 14 MAI 1986:

Page 1039.

COMMUNICATIONS DE M. LE PRESIDENT:

Pages 1040 et 1047.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. DAMSEAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LA DESIGNATION DE CERTAINS INSTITUTEURS DANS LES ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT DE L'ETAT SITUES DANS LA REGION DE LANGUE ALLEMANDE»:

Orateurs: M. Mouton, M. Damseaux, ministre de l'Education nationale, p. 1047.

QUESTION ORALE DE MME TRUFFAUT AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA FONCTION PUBLIQUE ET DE LA DECENTRALISATION, SUR «LA DIRECTION DE LA POLICE GENERALE DU ROYAUME»:

Orateurs: Mme Truffaut, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, secrétaire d'Etat aux Postes, Télégraphes et Téléphones, adjoint au Premier ministre, p. 1048.

QUESTION ORALE DE M. LUYTEN AU MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES SUR «LES SUITES DU CONTRAT DES JEEPS POUR L'ARMEE»:

Orateurs: M. Luyten, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, secrétaire d'Etat aux Postes, Télégraphes et Téléphones, adjoint au Premier ministre, p. 1048.

QUESTION ORALE DE M. WECKX AU SECRETAIRE D'ETAT AUX POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES, SUR «LA SITUATION DU SERVICE POSTAL A BRUXELLES»:

Orateurs: M. Weckx, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, secrétaire d'Etat aux Postes, Télégraphes et Téléphones, adjoint au Premier ministre, p. 1049.

QUESTION ORALE DE M. BATAILLE AU SECRETAIRE D'ETAT AUX AFFAIRES EUROPEENNES ET A L'AGRICULTURE SUR «LES DOMMAGES CAUSES AU CHEPTEL BOVIN PAR DES INSECTES DANS LA REGION DE LIBRAMONT»:

Orateurs: M. Bataille, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, secrétaire d'Etat aux Postes, Télégraphes et Téléphones, adjoint au Premier ministre, p. 1050.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. DAMSEAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LA RECUPERATION DES SUBVENTIONS QUI ONT ETE ACCORDEES INDUMENT A UN ETABLISSEMENT DE L'ENSEIGNEMENT SUBVENTIONNE DE LA REGION LIEGEOISE»:

Orateurs: M. Mouton, M. Damseaux, ministre de l'Education nationale, p. 1050.

INFORMATIECOMMISSIE:

Samenstelling, blz. 1039.

MOTIES INGEDIEND TOT BESLUIT VAN DE BESPREKING VAN DE MEDEDELING VAN DE REGERING OVER HET KERNONGEVAL IN TSJERNOBYL:

Intrekking. — *Sprekers*: mevrouw Herman-Michielsens, de heren Wyninckx, Lallemand, Van Grembergen, Gijs, blz. 1039.

STEMMING OVER DE GEWONE MOTIE INGEDIEND TOT BESLUIT VAN DE OP 14 MEI 1986 GEHOUDEN INTERPELLATIES VAN DE HEREN MOENS EN PATAER TOT DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN:

Blz. 1039.

MEDEDELINGEN VAN DE VOORZITTER:

Bladzijden 1040 en 1047.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE HEER DAMSEAUX, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE AANSTELLING VAN BEPAALDE ONDERWIJZERS IN DE RIJKSCHOLEN GELEGEN IN HET DUITSE TAALGEBIED»:

Sprekers: de heer Mouton, de heer Damseaux, minister van Onderwijs, blz. 1047.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW TRUFFAUT AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, OPENBAAR AMBT EN DECENTRALISATIE, OVER «DE DIRECTIE VAN DE ALGEMENE RIJKSPOLITIE»:

Sprekers: mevrouw Truffaut, mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 1048.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LUYTEN AAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN OVER «DE NASLEEP VAN HET JEEP-CONTRACT VOOR HET LEGER»:

Sprekers: de heer Luyten, mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 1048.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER WECKX AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE, OVER «DE TOESTAND VAN DE POSTDIENST IN BRUSSEL»:

Sprekers: de heer Weckx, mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 1049.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BATAILLE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR EUROPESE ZAKEN EN LANDBOUW OVER «DE SCHADE DIE DOOR INSECTEN IS TOEGEBRACHT AAN DE RUNDVEESTAPEL IN DE STREEK VAN LIBRAMONT»:

Sprekers: de heer Bataille, mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister, blz. 1050.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE HEER DAMSEAUX, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE TERUGVORDERING VAN DE TOELAGEN DIE TEN ONRECHTE ZIJN VERLEEND AAN EEN INSTELLING VAN HET GESUBSIDIEERD ONDERWIJS IN DE STREEK VAN LUIK»:

Sprekers: de heer Mouton, de heer Damseaux, minister van Onderwijs, blz. 1050.

QUESTION ORALE DE M. SMITZ A M. DAMSEAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «SES PROPOSITIONS EN MATIERE DE CAPITAL-PERIODES» :

Orateurs: M. Smitz, M. Damseaux, ministre de l'Education nationale, p. 1051.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR «LES RETARDS IMPORTANTS DANS LE TRAITEMENT DES DOSSIERS INTRODUITS A L'OFFICE NATIONAL DES ALLOCATIONS FAMILIALES POUR TRAVAILLEURS SALARIES» :

Orateurs: M. Mouton, Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1051.

QUESTION ORALE DE M. VAN IN AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE ET AU SECRETAIRE D'ETAT A LA SANTE PUBLIQUE ET A LA POLITIQUE DES HANDICAPES SUR «L'AVENIR DES SERVICES DECENTRALISES DEPENDANT DE L'INSTITUT D'HYGIENE ET D'EPIDEMIOLOGIE» :

Orateurs: M. Luyten, Mme Demeester-De Meyer, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à la Politique des Handicapés, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1052.

QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LA REALISATION DE PROJETS PRESENTES PAR LES ORGANISATIONS NON GOUVERNEMENTALES DANS LE CADRE DU FONDS DE SURVIE POUR LE TIERS MONDE DESTINE A LUTTER CONTRE LA FAIM» :

Orateurs: Mme Aelvoet, Mme Demeester-De Meyer, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à la Politique des Handicapés, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1053.

QUESTION ORALE DE M. DIDDEN AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE ET MINISTRE DE LA REGION BRUXELLOISE SUR «L'INCIDENT SURVENU LORS D'UN EXERCICE DE BOMBARDEMENT A HOUTHALEN» :

Orateurs: M. De Kerpel, M. le chevalier de Donnea, ministre de la Défense nationale et ministre de la Région bruxelloise, p. 1053.

QUESTION ORALE DE M. DE WASSEIGE AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE ET AU SECRETAIRE D'ETAT A LA SANTE PUBLIQUE ET A LA POLITIQUE DES HANDICAPES SUR «LES RETOMBES DE POUSSIÈRES RADIOACTIVES A LA SUITE DE L'ACCIDENT DE TCHERNOBYL» :

Orateurs: M. de Wasseige, Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1054.

INTERPELLATIONS (Discussion) :

Interpellation de M. Desmarests au Premier ministre sur «le retard mis par le gouvernement à désigner les ministres qui sont chargés des matières bicommunautaires et biculturelles à la Région bruxelloise, depuis la constitution du gouvernement, le 28 novembre 1985».

Orateurs: M. Desmarests, M. Martens, Premier ministre, p. 1054.

Interpellation de M. Pataer à M. Coens, ministre de l'Education nationale, sur «le statut du personnel de l'enseignement subventionné».

Orateurs: M. Pataer, M. Coens, ministre de l'Education nationale, M. Wyninckx, p. 1056.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER SMITZ AAN DE HEER DAMSEAUX, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «ZIJN VOORSTELLEN IN VERBAND MET HET LESTIJDENPAKKET» :

Sprekers: de heer Smitz, de heer Damseaux, minister van Onderwijs, blz. 1051.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE GROTE ACHTERSTAND IN DE BEHANDELING VAN DE DOSSIERS INGEDIEND BIJ DE RIJKSDIENST VOOR KINDERBIJSLAG VOOR WERKNEMERS» :

Sprekers: de heer Mouton, mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijk Emancipatie, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1051.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN IN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VOLKSGEZONDHEID EN GEHANDICAPTENBELEID OVER «DE TOEKOMST VAN DE GEDECENTRALISEERDE DIENSTEN DIE AFHANGEN VAN HET INSTITUUT VOOR HYGIENE EN EPIDEMIOLOGIE» :

Sprekers: de heer Luyten, mevrouw Demeester-De Meyer, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicapttenbeleid, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1052.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE UITVOERING VAN PROJECTEN VAN DE NIET-GOUVERNEMENTELE ORGANISATIES IN HET KADER VAN HET OVERLEVINGSFONDS VOOR DE DERDE WERELD TER BESTRIJDING VAN DE HONGER» :

Sprekers: mevrouw Aelvoet, mevrouw Demeester-De Meyer, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicapttenbeleid, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1053.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DIDDEN AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING EN MINISTER VAN HET BRUSSELSE GEWEST OVER «HET INCIDENT DAT ZICH VOORGEDAAN HEEFT TIJDENS EEN BOMBARDEEROEFENING TE HOUTHALEN» :

Sprekers: de heer De Kerpel, ridder de Donnea, minister van Landsverdediging en minister van het Brusselse Gewest, blz. 1053.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE WASSEIGE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VOLKSGEZONDHEID EN GEHANDICAPTENBELEID OVER «DE RADIOACTIEVE NEERSLAG TENGEVOLGE VAN HET ONGEVAL TE TSJERNOBYL» :

Sprekers: de heer de Wasseige, mevrouw Smet, staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1054.

INTERPELLATIE (Bespreking) :

Interpellatie van de heer Desmarests tot de Eerste minister over «het feit dat door de regering nog steeds geen ministers aangewezen zijn bevoegd voor de bicommunautaire en biculturele aangelegenheden in het Brusselse Gewest sinds de vorming van de regering op 28 november 1985».

Sprekers: de heer Desmarests, de heer Martens, Eerste minister, blz. 1054.

Interpellatie van de heer Pataer tot de heer Coens, minister van Onderwijs, over «het statuut van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs».

Sprekers: de heer Pataer, de heer Coens, minister van Onderwijs, de heer Wyninckx, blz. 1056.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 1061.

Projet de loi ajustant le budget des Dotations aux Communautés et aux Régions de l'année budgétaire 1985.

Projet de loi modifiant la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 1061.

M. Henrion. — Proposition de loi déterminant, en exécution des articles 90 et 134 de la Constitution, les cas de responsabilité pénale des ministres du fait des actes accomplis dans l'exercice de leurs fonctions.

M. Vervae:

- a) Proposition de loi instaurant la prestation de services en remplacement de la peine privative de liberté;
- b) Proposition de loi accordant une réduction de tarif sur les transports publics aux familles qui comptent deux enfants ou plus.

Mme L. Gillet. — Proposition de loi modifiant la loi du 14 juillet 1976 relative aux droits et devoirs respectifs des époux et aux régimes matrimoniaux.

M. Cerexhe. — Proposition de loi modifiant la loi du 10 octobre 1967 formant le Code judiciaire, V^e partie, titre I, chapitre V, articles 1410 et 1412.

INTERPELLATION (Demande):

Page 1061.

M. de Wasseige au ministre des Affaires économiques sur « les arrêtés d'exécution de la loi du 22 juillet 1985 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire ».

ONTWERPEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1061.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting der Dotaties aan de Gemeenschappen en aan de Gewesten voor het begrotingsjaar 1985.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1061.

De heer Henrion. — Voorstel van wet strekkende om, ter uitvoering van de artikelen 90 en 134 van de Grondwet, te bepalen in welke gevallen de ministers strafrechtelijk verantwoordelijk zijn voor de handelingen verricht bij de uitoefening van hun ambt.

De heer Vervae:

- a) Voorstel van wet tot invoering van de dienstverlening als alternatief voor de vrijheidsstraf;
- b) Voorstel van wet tot tariefvermindering voor twee- of meerkindgezinnen op het openbaar vervoer.

Mevrouw L. Gillet. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 14 juli 1976 betreffende de wederzijdse rechten en verplichtingen van echtgenoten en de huwelijksvermogensstelsels.

De heer Cerexhe. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, vijfde deel, eerste titel, hoofdstuk V, artikelen 1410 en 1412.

INTERPELLATIE (Verzoek):

Bladzijde 1061.

De heer de Wasseige tot de minister van Economische Zaken over « de uitvoeringsbesluiten van de wet van 22 juli 1985 betreffende de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kern-energie ».

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

MM. Mouton et Nicolas, secrétaires, prennent place au bureau.

De heren Mouton en Nicolas, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 5 m.

De vergadering wordt geopend te 15 u. 5 m.

CONGE — VERLOF

M. Van In, empêché, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Van In, belet.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Parlement européen — Europees Parlement

M. le Président. — Par lettre du 2 mai 1986, le président du Parlement européen a transmis au Sénat:

1. Une résolution sur l'Union européenne et l'Acte unique;

Bij brief van 2 mei 1986 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

1. Een resolutie over de Europese Unie en de Europese Akte;

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Vewezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

2. Une résolution clôturant la procédure de consultation du Parlement européen sur la communication de la Commission des Communautés européennes au Conseil sur la Communauté et la Méditerranée: orientations pour la coopération économique.

2. Een resolutie tot besluit van de raadpleging van het Europees Parlement over de mededeling van de Commissie van de Europese Gemeenschappen aan de Raad over de Gemeenschap en de Middellandse Zee: richtsnoeren voor de economische samenwerking.

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Dépenses en marge du budget — Uitgaven buiten de begroting

M. le Président. — En application de l'article 24, alinéa 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le Premier ministre a donné connaissance au Sénat, par dépêche du 25 avril 1986, de la délibération (n° 2948) prise par le Conseil des ministres et relative à des dépenses faites en marge du budget.

Overeenkomstig artikel 24, 2e lid, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, heeft de Eerste minister, bij dienstbrief van 25 april 1986, aan de Senaat kennis gegeven van de beraadslaging (nr. 2948), door de Ministerraad getroffen betreffende uitgaven gedaan buiten de begroting.

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au Premier ministre.

Van deze mededeling wordt aan de Eerste minister akte gegeven.

PROPOSITIONS — VOORSTELLEN

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération des propositions suivantes:

Aan de orde is de bespreking over de inoverwegingneming van de volgende voorstellen:

A. Propositions de loi — Voorstellen van wet

1. Visant à instaurer une tarification progressive de la consommation privée d'électricité (de MM. Vaes et Gryp);

1. Tot invoering van een progressieve tarifiering van het particuliere elektriciteitsverbruik (van de heren Vaes en Gryp);

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Economie.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Economische Aangelegenheden.

2. Modifiant l'article 93 du Code des impôts sur les revenus de M. Bataille);

2. Houdende wijziging van artikel 93 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (van de heer Bataille);

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission des Finances.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Financiën.

3. Complétant la loi du 9 juillet 1984 concernant l'importation, l'exportation et le transit de déchets, par des dispositions spécifiques relatives à l'importation de lisier (de M. Matthys et consorts);

3. Houdende aanvulling van de wet van 9 juli 1984 betreffende de invoer, de uitvoer en de doorvoer van afvalstoffen, met bepalingen specifiek voor de invoer van drijfmest (van de heer Matthys c.s.);

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

4. Sur la protection et la promotion de l'agriculture biologique, de ses produits et dérivés (de MM. Flandre et Gryp);

4. Betreffende de bescherming en de bevordering van de biologische landbouw, zijn produkten en bijprodukten (van de heren Flandre en Gryp);

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Landbouw en de Middenstand.

5. Modifiant l'article 1er de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives (de MM. Trussart et Gryp);

5. Tot wijziging van artikel 1 van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers (van de heren Trussart en Gryp);

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de l'Intérieur.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

6. Modifiant l'article 16 de la loi du 19 décembre 1950 créant l'Ordre des médecins vétérinaires (de M. Bataille).

6. Houdende wijziging van artikel 16 van de wet van 19 december 1950 tot instelling van de Orde der dierenartsen (van de heer Bataille).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de loi est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Het voorstel van wet is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

B. Propositions de résolution — Voorstellen van resolutie

1. Concernant l'implantation des euromissiles en Belgique (de M. Trussart et Mme Aelvoet);

1. Betreffende de plaatsing van euoraketten in België (van de heer Trussart en mevrouw Aelvoet);

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de résolution est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission des Relations extérieures.

Het voorstel van resolutie is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

2. Relative à l'Acte unique européen et au soutien au projet d'union européenne (de Mme Aelvoet).

2. Betreffende de Europese Akte en steun aan het ontwerp van Europese Unie (van mevrouw Aelvoet).

Quelqu'un demande-t-il la parole?

Vraagt iemand het woord?

La proposition de résolution est donc prise en considération; elle est renvoyée à la commission des Relations extérieures.

Het voorstel van resolutie is dus in overweging genomen; het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

MOTIE VAN ORDE — MOTION D'ORDRE

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer André Geens voor een motie van orde.

De heer A. Geens. — Mijnheer de Voorzitter, ieder van ons zal zich herinneren dat in het uitvoerig debat over de toekenning van bijzondere machten, aan het Parlement het voorrecht werd verleend als eerste te vernemen welke beslissingen de regering had genomen. Eens te meer echter lezen wij in verschillende kranten en gisteren ook in een zeer bekend tijdschrift — het zogenaamde weekblad voor mensen die denken —, wat de regering zou hebben beslist. Vandaag nog vernemen wij in verschillende kranten dat de dienstplicht zou zijn verlengd. Wij vernamen ook dat de Eerste minister een verklaring zou afleggen in de Kamer.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou een beroep willen doen op u om te vragen dat de Eerste minister ook in de Senaat een verklaring zou afleggen over de stand van zaken in de regeringsbesprekingen en onderhandelingen. Sommige van onze collega's zijn hier vandaag immers niet aanwezig omdat zij hier niet konden geraken met het openbaar vervoer.

Sommigen betreuren de wilde en de erkende stakingen. Anderen juichen ze toe. In ieder geval zijn deze stakingen begrijpelijk wanneer wij vaststellen dat geruchten zonder enige bevestiging of ontkennning de ronde kunnen doen en de regering gedurende weken in conclaaf blijft doorvergaderen zonder enige verklaring af te leggen, noch voor het Parlement, noch elders. Soms lekt wel eens iets uit en bepaalde journalisten geraken blijkbaar wel aan informatie, afhankelijk van hun gezindheid en van die van de politicus die de informatie doorspeelt.

Wij dringen er dan ook zeer sterk op aan dat de Eerste minister ook in de Senaat een verklaring zou afleggen over de stand van zaken van de werkzaamheden en ons zou mededelen wanneer wij uiteindelijk over een begroting zullen kunnen beschikken.

Er was uitdrukkelijk beloofd in Kamer en Senaat dat dit in de maand mei zou gebeuren. Wij weten allen — wij zijn vandaag 15 mei — dat dit deze maand niet meer het geval zal zijn. Het is dan ook volgens ons noodzakelijk dat de Eerste minister in de Senaat een officiële verklaring aflegt. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Ik meen dat iedereen het met u eens is, mijnheer Geens.

Dames en heren, alle lekken, berichten en «geschrijf» zijn inderdaad niet bevorderlijk voor onze werkzaamheden en de plaats die zowel de Senaat als het hele Parlement moeten bekleden in wat voor het beleid van dit land zal dienen te gebeuren.

Uit contacten weet ik dat de Eerste minister waarschijnlijk de eerste is om wat wordt gepubliceerd of verklaard, te betreuren. Ik zal pogen

in de loop van de namiddag met de Premier contact op te nemen om na te gaan of hij naar de Senaat kan komen.

De Premier zal vandaag geen verklaring afleggen in de Kamer van volksvertegenwoordigers, wat de kranten ook schrijven. Het zou erg zijn mochten wij altijd voortgaan op kranteberichten.

De Premier hoopt in de loop van de volgende week voor het Parlement een verklaring af te leggen. Wij weten dat de regering op het ogenblik nog niet helemaal klaar is met haar gesprekken en «gebeden» en derhalve nog geen verklaring kan afleggen.

De heer Luyten. — Zij wacht tot Pinksteren op de Heilige Geest, die ze erg nodig heeft.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE
BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN VERKEERSWEZEN
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1985

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DES
COMMUNICATIONS DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1985

Discussion générale

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1985.

Nous abordons l'examen du projet de loi ajustant le budget du ministère des Communications de l'année budgétaire 1985.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer J. H. Bosmans, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, uw commissie voor de Infrastructuur heeft op 17 en 30 april jongstleden, het vermelde ontwerp van wet houdende de aanpassing van de begroting van het ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1985 besproken en goedgekeurd.

De begrotingsaanpassing betreft zowel een globale verhoging van de ordonnanceringskredieten met 422,7 miljoen als een globale vermindering van die kredieten met 2,4 miljard. Met andere woorden, deze begrotingsaanpassing vertegenwoordigt, enerzijds, een besparing van 1,98 miljard aan betalingskredieten en, anderzijds, een vermindering van de vastleggingskredieten met 2,61 miljard.

De commissiebesprekingen hadden vooral betrekking op de Regie der Luchtwezen en de NMBS.

Wat de Regie der Luchtwezen betreft, werden vooral verduidelijkingen gevraagd betreffende:

De coöperatieve vennootschap Brussels Airport International, een vennootschap waarbij de privé-sector is verenigd met de openbare sector, in casu de Regie der Luchtwezen. De minister deelde mede dat de statuten voorzien in een gewaarborgde inbreng van 20 miljoen vanwege de andere vennoten ter realisatie van de actieprogramma's die hoofdzakelijk volgende punten behelzen:

— Het bestaan van Brussels Airport International bevestigen ten opzichte van de persmedia en de luchthavengebruikers door de uitgifte van, onder meer, de veertiendaagse nieuwsbrief *BAI-Flash* en de organisatie in oktober 1985 van «Vijf jaar Brucargo»;

— Daarenboven heeft het actieprogramma evenzeer aandacht voor de creatie van basismateriaal voor de promotie van de luchthaven, waarbij zeker te vermelden zijn de brochure handelend over de voordelen van de luchthaven, de publikatie over de luchthavenlogistiek en de periodieke uitgave van het uurrooster van de vluchten.

— En tenslotte zijn er de acties waarbij de BAI-medewerking wordt gevraagd, bijvoorbeeld de informatieaanvragen of bijvoorbeeld de contacten met de pers.

Een tweede discussiepunt betrof de problemen te Brussel-Nationaal zelf, inzonderheid de uitbreidingswerken, de financiering en de exploitatie van het passagiersstation.

Wat betreft de toekomstige ontwikkeling van de luchthaven Brussel-Nationaal, verklaarde de minister dat de conclusies van het Amerikaans studiebureau Burns & MacDonnell een stapsgewijze uitbreiding van de luchthaven voorstellen in drie fasen en gespreid over twintig jaar, van 1985 tot 2005.

Voor een totale kostprijs van 27 miljard, zijnde prijzen van 1984, zouden achtereenvolgens moeten worden verwezenlijkt: een onmiddellijke uitbreiding van de luchthaven, parkeercapaciteit, een modernisering van het luchthavenstation begin de jaren 90 en tenslotte een verdere uitbouw in het begin van de 21e eeuw om te voldoen aan de reële noden van dat ogenblik.

De minister wees er tevens op dat het uitbreidingsproject van de luchthaven spoedeisend en onafwendbaar is zo men wil verhinderen dat bepaalde maatschappijen zich zouden terugtrekken of zo men wil vermijden dat de positieve resultaten van de jongste jaren in gevaar zouden worden gebracht. Hierbij kan worden verwezen naar het succes van de nieuwe vrachtzone Brucargo, naar de komst van Federal Express, waarbij Brussel-Nationaal de draaischijf werd voor de Europese snelkoerierdienst, vervolgens kan de vestiging worden aangestipt van een aantal nieuwe maatschappijen zoals TWA, People express en Garuda; en tenslotte kan men refereren aan de spectaculaire groei — vooral in de eerste drie maanden van 1986 — van het aantal bewegingen, zowel van passagiers als van vracht.

Het valt niet te ontkennen dat de financiering van de werken problemen met zich meebrengt. Zoals bekend werd aan de Regie der Luchtwezen een saneringsplan opgelegd waarin, onder meer, de opdracht voor kwam een reorganisatieplan voor haar personeelsdiensten uit te werken.

Daarenboven werd door de minister aan de Bank Brussel Lambert een studie toevertrouwd met een dubbel doel: ten eerste, de leefbaarheid onderzoeken van een gemengde vennootschap voor het passagiersgebouw, en, ten tweede, de mogelijke financieringswijzen onderzoeken voor de realisatie van het voornoemde ontwikkelingsplan.

Wat de leefbaarheid van de gemengde vennootschap voor het passagiersgebouw betreft, was het BBL-antwoord onomwonden positief: er zou voldoende opbrengst voorhanden zijn om risicodragend kapitaal aan te trekken om, zodoende, de nieuwe maatschappij een gezond bestaan te garanderen. Wat de kosten-batenanalyse voor het ontwikkelingsplan aangaat, toont de BBL-studie aan dat het project zowel zelfbedruipend als zeer rendabel is, vooral als men buiten de baten voor de Regie, ook de baten van de gebruikers, met andere woorden de passagiers, kwantificeert zoals dat normaal gedaan wordt voor overheidsprojecten.

Tenslotte verwees de minister nog naar de tekst van het regeerakkoord van 24 november 1985, waarbij in een dergelijke rechtstreekse financiering werd voorzien.

In een derde onderdeel werd door een paar leden het probleem van de regionale luchthavens aangeraakt. De minister stelde dat het evident was dat de toekomst van de regionale luchthavens rechtstreeks verbonden is met eventuele verplichtingen die uit het begrotingsconclaaf zouden kunnen voortvloeien.

In een vierde hoofdlijn tenslotte werd gehandeld over de huidige toestand van Eurocontrol. De minister bevestigde dat op 1 januari 1986 het protocol tot wijziging van het Eurocontrol-verdrag van 1960 van kracht is geworden, waardoor het Eurocontrol-verdrag voor een nieuwe periode van twintig jaar wordt verlengd tot 31 december 2005. Daarenboven is sedert diezelfde datum Portugal de achtste lid-staat van de organisatie geworden. Samengevat kan men stellen dat het doel is en blijft een geharmoniseerd luchtverkeerssysteem op te bouwen voor het gehele gebied, uitgaande van nationale plannen en installaties.

Daarenboven hebben de ministers van Verkeerswezen van Duitsland, België, Nederland en Luxemburg besloten in Maastricht een geïntegreerd controlesysteem voor het gehele gebied op te zetten.

Volledigheidshalve zij nog vermeld dat eveneens op 1 januari 1986 de multilaterale overeenkomst betreffende de «en-route-heffingen» van kracht is geworden, waarbij voor rekening van de lid-staten en van de toetredende Staten, met name Spanje, Oostenrijk en Zwitserland, het systeem van en-route-heffingen, waardoor de uitgaven die door de Staten worden gedaan voor de veiligheid van de luchtvaart, op de reizigers kunnen worden verhaald.

Wat de commissiebesprekingen over de spoorwegen betreft, verduidelijkte de minister op vraag van een lid dat de Sobemap-studie over de financiële toestand en het beheer van de NMBS 48,3 miljoen kostte.

Vervolgens werden vooral vragen gesteld betreffende de aanleg van het supersnelpoor, de zogenoemde TGV. Uit de antwoorden van de minister blijkt dat de investeringen variëren tussen 43 en 60 miljard, afhankelijk van het verschil in tracé ten oosten en ten noorden van Brussel. Tevens werd aangestipt dat het trafiekvolume Brussel-Nederland ongeveer even belangrijk is als Brussel-Duitsland zodat het onlogisch zou zijn alle investeringen te concentreren op één as en niets te ondernemen op de andere.

Ik besluit met de vermelding dat de tabel, alle artikelen evenals het geheel van het ontwerp werden aangenomen met 13 tegen 6 stemmen. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Somers.

De heer Somers. — Mijnheer de Voorzitter, al jaren voeren we met de opeenvolgende ministers van Verkeerswezen een dovemansgesprek over hun beleid dat de Vlaamse Gemeenschap onverbetterlijk blijft achteruitstellen.

Daar vrijwel 65 pct. van de begroting van Verkeerswezen voorbehouden wordt aan de NMBS — we spreken over de besteding van tientallen miljarden —, nemen we de gelegenheid te baat om over de wantoestanden bij de NMBS te handelen.

Zolang de minister niet bereid is te praten over de federalisering van de NMBS door de oprichting van deelraden van bestuur, samengesteld met het oog op de gemeenschappen om een efficiënt en een doorzichtig budgettair verantwoord beleid inzake het openbaar vervoer per spoor mogelijk te maken, blijft hij de NMBS «burtoniseren», de naam indachtig van de Nederlands-ontkundige directeur-generaal van de spoorwegen.

Zolang de minister niet bereid is rekening te houden met sprekende cijfers die de benadeling van de Vlamingen bij de NMBS aantonen en zolang hij de NMBS niet verplicht daar rekening mee te houden, is Verkeersminister De Croo slechts een nuttig werktuig in het «burtoniseringsproces» en volgt de NMBS-directie een verkeerd spoor.

De minister zegt nu wel dat hij de directeur-generaal niet kan «uitrangeren» om in spoorwegtermen te blijven, dat directeur-generaal Burton in 1981 benoemd werd door een CVP-SP-regering en dat zijn mandaat nog tot 1987 loopt. Dat is echter geen reden voor de minister om zich neer te leggen bij de beslissingen die de raad van bestuur van de NMBS hem opdringen.

Indien de minister in zijn verklaring pleit voor gedeelde schuld en CVP en SP ook met de vinger wijst, spreken we hem niet tegen. Wij willen enkel dat men nu ophoudt de Vlamingen te onthouden waarop ze recht hebben, namelijk 60 pct. van de banen bij de NMBS, 60 pct. van de investeringen, 60 pct. van de bestellingen, 60 pct. van het onderhoud van de locomotieven en de spoorwagens, 60 pct. van de leidinggevende functies, 60 pct. van de budgetten voor de centrale werkplaatsen.

Het verheugt ons dat we bij collega's uit andere partijen een zelfde geluid horen. We denken echter dat het niet zal volstaan op vergaderingen stoere eisen te uiten en aan te tonen dat het «burtoniseren» moet ophouden; hier in het Parlement, in de Senaat, moet het gebeuren. Indien de Verkeersminister ons geen garanties kan geven dat hij minstens de bedoeling heeft de benadeling van de Vlaamse Gemeenschap door de NMBS stop te zetten, dan verwachten wij dat zij die buiten het Parlement stoere verklaringen afleggen, consequent met hun houding, hier het onderhavig ontwerp van wet zullen afkeuren.

Wat vernemen we immers?

In het kader van haar saneringsplannen beoogt de directie van de NMBS een vermindering van het aantal personeelsleden in Vlaanderen met 8,5 pct., terwijl het Waalse personeelsbestand slechts met 6 pct. moet inkrimpen. Dit is totaal onaanvaardbaar, omdat daardoor de 40-60-verhouding nog verder van huis is dan ooit voordien. Het bestaande onevenwicht, ten voordele van Wallonië wordt daardoor nog verstevigd.

Daarom vraag ik de Verkeersminister of hij instemt met dit saneringsvoornemen van de NMBS-directie en wat hij zal doen om de wanverhouding tussen Vlaamse en Franstalige werknemers weg te werken en de 40-60-verhouding inzake het personeelsbestand te benaderen.

Het mag ons niet ontgaan dat slechts 35 pct. van de uitgaven van de NMBS door eigen inkomsten wordt gedekt. Het overige wordt door de Staat bijgepast met het belastinggeld dat voor meer dan 60 pct. uit Vlaanderen komt. Vlaanderen levert bovendien 12 975 000 reizigers/kilometer tegenover Wallonië 7 201 000 reizigers/kilometer of meer dan 60 pct. voor Vlaanderen.

Maar Vlaanderen verwerft slechts 47 pct. van de treinbestuurders, slechts 36 pct. van het sedentair personeel in de uitvoerende diensten, en slechts 40,2 pct. van het aantal tewerkgestelden in de centrale werkplaatsen. Van de ongeveer 59 000 personeelsleden van de NMBS zijn er slechts 52 pct. Nederlandstalig, terwijl het tractiemateriaal slechts voor 34 pct. in Vlaanderen wordt gerangeerd.

Al meer dan tien jaar vragen we aan de Verkeersministers gegevens over het interregionale goederenvervoer en personenstromen van abonnees en gewone reizigers. De NMBS geeft deze gegevens nog steeds niet door. En de Verkeersministers laten maar begaan, ook minister De Croo.

De NMBS beschikt niet over de verdeling van de goederen-trein-kilometers naar de regio's. Deze inlichtingen kunnen evenwel uit het computerprogramma van de NMBS worden verworven. De voorzitter van de raad van bestuur verbiedt echter dat de verdeling van de goederen-treinkilometer over Vlaanderen en Wallonië wordt uitgerekend.

Wat heeft men eigenlijk te verbergen? Met alle middelen wordt gepoogd een redelijke verdeling van het werkvolume tussen de gewesten te belemmeren.

We bevestigen graag de vaststelling van het Verbond van Vlaams overheidsperoneel dat tot hetzelfde besluit komt dat we bij de bespreking van elke begroting van Verkeerswezen mochten nemen. Het is al lang klaar dat een normale 60 Nederlandstaligen/40 Franstaligen-verhouding binnen de NMBS geen enkel recht van de Franstaligen te kort zou doen. Praktisch betekent dit, op basis van het huidige personeelsbestand, dat er 4 785 Nederlandstaligen te weinig zijn bij de NMBS, en dat er bijgevolg evenveel Franstaligen te veel zijn.

Het behoud van de huidige situatie inzake personeel, bestellingen, budgetten van de werkplaatsen, verdeling onderhoud en investeringen is een belangrijk onderdeel van het miljardentransfer dat jaarlijks wordt gedaan ten nadele van Vlaanderen via de NMBS naar Wallonië en dat verdoken zit in de nationale begroting.

Het beheer van de NMBS moet door een gedeelde verantwoordelijkheid onder de gewesten en door verantwoorde budgettering naar Vlaanderen en Wallonië toe, de efficiëntie in de hand werken en de geldverspilling voorkomen.

Er moeten mechanismen worden ingebouwd in de raad van bestuur en de directie van de NMBS waardoor een systematische inefficiënte en geruisloze besteding van de staatsfinanciën en de overheveling van geld, tewerkstelling, investeringen en het aandeel in de produktie van de ene gemeenschap naar de andere, zonder enige controle of instemming van de verantwoordelijken van de gemeenschappen, onmogelijk worden gemaakt. Daarom hebben we ons voorstel ter federalisering van de NMBS ingediend en we hopen dit voorstel spoedig in de commissie voor de Infrastructuur te kunnen bespreken. We zijn er immers van overtuigd dat de aanpassing van de raad van bestuur van de NMBS noodzakelijk is om ons doel te bereiken, namelijk te krijgen wat de Vlamingen toekomt.

De jaren parlementaire ervaring hebben ons geleerd dat geen enkele Verkeersminister, van welke kleur of plumage ook, in staat is het «burtonisme» doeltreffend te bestrijden en tot een normale 40-60-verhouding te komen.

Luchtverplaatsingen bij academische zittingen of bij strijdvergaderingen helpen de Vlaamse Gemeenschap niet vooruit, we zullen de zaak fundamenteel moeten aanpakken met wetgevend werk en we doen dan ook een beroep op de Nederlandstalige collega's om dit werk alvast in de bevoegde commissie te beginnen.

Mijnheer de minister, met betrekking tot de supersneltrein en de eventuele supersnellijnen die tot stand zouden moeten komen, wil ik kort zijn. Steunend op de gegevens die u ons heeft bezorgd, rekening houdend met de argumenten die u heeft ontwikkeld, denken we dat Vlaanderen behoefte heeft om dit project uit te voeren.

We leven in één grote agglomeratie waar de supersneltrein met moeite even zijn kruissnelheid zal bereiken om nadien een extra IC-trein te worden. We willen om enkele minuten vluigere verbinding via een nieuwe supersnellijn niet verder ons milieu belasten. We betwijfelen of de economische voordelen van een supersnelle verbinding met Amsterdam en Keulen zouden opwegen tegen de zware financiële uitgaven, waarvoor we trouwens geen geld hebben.

We willen echter onze definitieve beoordeling over het project in beraad houden tot alle gegevens bekend zijn en ons de kosten-batenana-

lyse wordt voorgelegd. Het moet evenwel duidelijk zijn dat de Volksunie zeer argwanend staat tegenover de supersneltrein en zeker elke supersnellijn afwijst.

We vragen u te overwegen of de supersneltrein niet eerder een bijzondere IC-trein in Vlaanderen moet worden die slechts een halte heeft te Brussel met een rechtstreekse verbinding met Amsterdam en Keulen. Zoals ik u reeds zei, willen we deze aangelegenheid nu niet ten gronde uitpraten, maar we dachten dat het belangrijk is dat u onze benadering van deze kwestie in hoofdlijn zou kennen.

Mijnheer de minister, tot slot wensen we van u te weten of het tariefbeleid dat u en de NMBS gevoerd heeft, zo negatief is uitgevallen als de Bond van trein-, tram- en busgebruikers laat uitschijnen. Is het juist dat het goederenvervoer bij de NMBS aan het dalen is? Is het juist dat het spoorvervoer voor reizigers sedert februari daalt op het ogenblik dat we een spectaculaire verlaging van de prijs van benzine of diesel voor de auto kunnen vaststellen?

Indien u dit moet bevestigen, vragen we u te overwegen een ander tariefbeleid bij het openbaar vervoer uit te stippelen, waarbij een tariefverlaging een element zou kunnen zijn om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren. Kan niet worden gedacht aan een avond- en weekeindtarief, zoals dit wordt toegepast voor het gebruik van de telefoon? Wijst de minister de invoering van een meermanstarief af zoals dit in Nederland bestaat? Zou het niet zinnig zijn te denken aan een vaste koppeling tussen het tram-, trein- en bustarief en de prijs van het autorijden?

We zijn ervan overtuigd dat de minister, die zoals wij, erom bekommerd is het openbaar vervoer te bevorderen, bereid zal zijn over het gestelde probleem enige toelichting te geven.

Mijnheer de minister, de Volksunie zal het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1985 niet goedkeuren.

Wij willen onder meer en speciaal ons ongenoegen ten aanzien van het gevoerde beleid van de NMBS beklemtonen en we hopen dat de Verkeersminister bij de bespreking van zijn begroting 1986 eindelijk zal kunnen aantonen dat hij federaliseert in plaats van te laten «burtoniseren». (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Grosjean.

M. Grosjean. — Monsieur le Président, à défaut de nous présenter un budget pour l'année 1986, on nous propose un ajustement du budget de 1985. Je m'en voudrais de ne pas profiter de l'occasion pour évoquer la situation actuelle.

Faut-il féliciter le ministre De Croo qui a réalisé un de ses objectifs, à savoir énerver les cheminots et les autres agents des transports par des mesures et des menaces de plus en plus nombreuses et précises, à tel point que ceux-ci ont déclenché une grève qui ressemble étrangement à celles qui se sont produites en 1960?

On pourrait croire qu'il s'agit d'une aubaine pour le ministre qui va, tout à l'heure, pouvoir entonner sa chanson habituelle, dont le premier couplet dit que les agents des services publics sont des privilégiés du régime, dont le second couplet envisage un dégraissage, par tous les moyens possibles, de ces mêmes services et dont le troisième couplet affirme que les agents des services publics se moquent du public et que leurs grèves ne servent qu'à gêner la population. On pourrait continuer ainsi à l'infini, car les talents de chansonnier du ministre sont certainement parmi les meilleurs de toute l'assemblée.

M. De Croo, ministre des Communications et du Commerce extérieur. — Ce n'est pas donné à tout le monde!

M. Grosjean. — Je sais, mais il y a parfois des qualités dont on n'est pas fier à certains moments.

M. Wyninckx. — Il chante en privé, pas en public.

M. Grosjean. — Pour éviter les huées, peut-être.

M. De Croo, ministre des Communications et du Commerce extérieur. — On me fait rarement chanter!

M. Grosjean. — Mais vous savez faire chanter les autres!

Vous dites dans votre refrain: «Il faut tuer le service public. Il faut privatiser pour le plus grand bien du pays et des régions.»

Nous savons que, pour vous, monsieur le ministre, le pays et les régions, ce sont les groupes financiers, les banques, seuls capables à vos yeux de mettre fin à la gabegie de l'Etat.

Le Parti socialiste soutient le juste combat que livrent les syndiqués pour défendre leur outil de travail parce qu'ils luttent pour offrir à la population entière un service qui doit, certes, être modifié, amélioré et réorganisé, mais qui doit être à la disposition effective du public et non pas de quelques sociétés financières qui ne voient, dans leur logique implacable du profit qu'une occasion supplémentaire de favoriser le rendement financier et ponctuel au détriment du rendement social et général.

Monsieur le ministre, un ajustement budgétaire, pour important qu'il soit, ne peut donner lieu à de grandes discussions de portée politique. Je ne m'attarderai donc pas sur la réduction globale des crédits d'ordonnement. Il s'agit d'une opération plus technique que politique, d'un jeu sur le report de crédits des années antérieures. Par contre, plus sérieuse me paraît la portée politique des réductions apportées aux programmes d'investissement, d'autant plus que cette pratique devient courante. Si l'on en croit les rumeurs qui entourent le conclave de Val-Duchesse, elle ne concerne pas seulement votre département.

Je souhaiterais ici attirer l'attention sur les répercussions que ces décisions vont avoir sur l'emploi, notamment par le biais des travaux publics.

L'incidence sur l'emploi des réductions que nous devons adopter n'a pas fait l'objet d'une discussion en commission. Je souhaiterais obtenir quelques renseignements complémentaires.

De même, la réduction du programme d'investissement suppose automatiquement la suppression ou l'étalement de certains projets figurant au programme du département. Je souhaiterais, à cet égard, connaître de façon plus précise la nature des suppressions et surtout la localisation des investissements supprimés.

Je constate aussi que la réduction des crédits d'investissement est significative d'une certaine philosophie en matière de transports, philosophie qui est d'ailleurs, aujourd'hui, à l'origine des mouvements sociaux. Je constate également une réduction du programme d'aménagement et d'équipement des gares d'autobus, une réduction dans l'amélioration du confort des voyageurs — si l'on continue dans la voie tracée par la SNCB, il faudra bientôt se déplacer en salopette! —, l'étalement des électrifications à la SNCB — j'aurai l'occasion de reparler d'un problème qui me tient à cœur sur le plan sous-régional — et, enfin, la réduction des crédits destinés à la promotion et à la modernisation des transports urbains.

Nous sommes partisans d'une politique volontariste en matière de transports publics, mais nous ne pouvons admettre une politique de réduction aveugle qui frappe, en fait, l'usager et rend le transport public moins attractif.

En matière de transports aériens, nous avons affaire à une politique délibérée de privatisation, que ce soit à la Sabena, dont la branche «industrie» aiguise les appétits, ou à propos des infrastructures aéroportuaires à Bruxelles-National. Rien ne m'a convaincu dans vos propos. La Régie des Voies aériennes est bénéficiaire, elle peut faire face à la modernisation de l'aéroport national. Je ne suis donc pas convaincu de l'utilité de faire appel au secteur privé et c'est dans une certaine philosophie politique qui vous tient à cœur qu'il faut chercher les arguments en faveur de cette thèse.

En ce qui concerne le BAI, le Brussels Airport International, et l'ouverture de crédits pour cet organisme créé avec un relent très désagréable de nominations politiques, je ne peux que m'avouer sidéré par son peu d'activité.

En effet, le BAI effectue un travail que la Régie des Voies aériennes assurerait auparavant; en outre, elle vit comme un parasite aux crochets de la RVA, ce qui n'est pas sain!

J'en viens à des problèmes qui concernent plus particulièrement ma région.

Comment passer sous silence le projet «voyageurs» et les résultats du système IC-IR que vous avez voulu instaurer et qui, pour être intéressant à certains endroits, n'en est pas moins tout à fait négatif à d'autres, comme dans ma commune notamment!

De 1964 au 3 juin 1984, le nombre de voyageurs était en hausse constante. Je puis vous le prouver, statistiques annuelles à l'appui. La restructuration que vous aviez si savamment élaborée et qui promettait 8, 9, voire 10 p.c. d'augmentation du trafic des voyageurs, a entraîné, en réalité, une perte de 600 voyageurs, soit 25 p.c. Si l'on y ajoute les 10 p.c. promis, on arrive à une différence de 35 p.c. Cela porte un nom: l'échec!

Encore ne faudrait-il pas imputer la diminution du nombre des voyageurs à Welkenraedt à l'ouverture ou à la réouverture de la gare d'Eupen, service voyageurs, où on dénombre, parmi les 200 voyageurs, de nouveaux clients.

En fait, il existe une solution et elle n'est pas difficile.

Les IC de et vers Cologne doivent faire arrêt à Welkenraedt comme les IC de et vers Roosendaal font arrêt à Essen et les IC de Knokke et Maastricht, à Visé.

Les IC de et vers Cologne ne sont pas des internationaux lourds, mais des trains appelés auparavant intervalles.

Pourquoi cette discrimination — mes collègues de la région germanophone, j'en suis certain, m'emboîteront le pas — qui, en réalité, isole la Communauté germanophone? Pourquoi refuser ces arrêts désormais nécessaires dans l'Europe des régions qui se forme aujourd'hui?

J'en viens rapidement à la dernière réunion de la SPI où la SNCB avait envoyé un délégué.

Celui-ci a notamment déclaré que le volume du trafic était faible. Or, si tel est le cas, c'est tout simplement parce que la SNCB a raté son renouveau, du moins dans ma région, et n'offre plus rien d'attrayant.

On considère que les liaisons depuis notre région vers l'intérieur de la Belgique ainsi que vers l'Allemagne sont satisfaisantes. Or, elles ne le sont absolument pas. Comment voulez-vous que ce soit le cas quand on a chassé toute la clientèle par des horaires inadaptés et des tarifs frontaliers exorbitants?

Par contre, ce qui serait rentable, c'est le rétablissement d'un plus grand nombre d'arrêts à Welkenraedt, non seulement pour la clientèle internationale mais surtout pour celle des services intérieurs. Cela permettrait notamment aux chefs-gardes qualifiés et trilingues du dépôt de Welkenraedt de desservir le plus grand nombre possible de trains de voyageurs, à défaut d'Aix, ainsi que les trains militaires de plus en plus nombreux et que seuls des agents de cette gare peuvent desservir.

Et je ne parle pas des trains spéciaux de nuit qui deviennent de plus en plus nombreux et devraient être tirés par des engins de Welkenraedt et de Montzen au lieu de faire assurer les services réguliers, et notamment les IC-Cologne, par le personnel de Gouvry. En effet, pour des prestations de quelque sept heures trente, ce dernier fournit un travail productif de une heure vingt, c'est-à-dire deux fois quarante minutes, qui concerne la liaison Liège-Aix et retour.

La remise en état des arrêts à Welkenraedt ne coûterait absolument rien car on pourrait immédiatement supprimer les fameux parcours-navettes que vous avez inventés et qui sont faits par des vieux autorails à bout de course, inconfortables et dégageant une odeur insupportable pour bon nombre de voyageurs. Il en résulterait un gain de personnel et surtout de matériel.

Je m'arrêterai un dernier instant à cet aspect du problème en relevant une déclaration assez inimaginable de votre représentant à la SPI, au moment où on parlait de permettre aux voyageurs de monter ou de descendre de trains qui, de toute façon, font arrêt pour des raisons techniques et pour laisser monter ou descendre les agents de contrôle, des douanes ou de la gendarmerie, à savoir: «La SNCB ne veut pas créer une situation de fait qu'il serait difficile de supprimer lorsque les frontières intéressées seraient abolies.» Lorsqu'on entend de telles réponses, on se demande vraiment de qui on se moque! Alors qu'on vient de supprimer sans prévenir toute une série d'arrêts, ici, on dit qu'il ne peut être question de remettre en service de nouveaux arrêts en raison des problèmes qui pourraient se poser à l'avenir!

J'en viens à la situation dramatique de Montzen en ce qui concerne le transport des marchandises. Comment ne pas évoquer la récente prise de position du comité économique de la région verviétoise, le Cerv? En effet, on nous avait fait miroiter une série de promesses conditionnées par un accord à donner par la *Bundesbahn*. Comme tous ceux qui s'occupent de ces problèmes de la région, vous savez qu'il n'en est rien. Dès lors nous ne pouvons que demander l'application d'une clause de sauvegarde contenue dans l'accord du 15 juillet 1985 et qui stipulait, en résumé, que si elle n'obtenait pas, de la part des Allemands, la garantie

de l'intervention de la gare d'Aix, la gare de Montzen devrait conserver une activité de triage et de formation au moins équivalente à celle qu'aurait dû assurer cette gare si elle avait poursuivi les activités actuelles orientées vers l'intérieur du réseau.

Je vous fais grâce des détails puisque vous avez déjà reçu copie de la motion du Cerv, en soulignant que ce dernier est l'émanation de toutes les forces vives de la région, c'est-à-dire pas simplement du Parti socialiste et de la FGVB mais aussi de la CSC. Je vous rappelle que l'animateur du Cerv est un représentant de la CSC et que tous les partis politiques ont été d'accord pour la rédaction de cette motion.

J'ignore si d'autres membres de notre assemblée aborderont le problème du TGV qui a déjà été évoqué précédemment, mais d'une façon spéciale. D'autres Liégeois, peut-être, en parleront.

En ce qui me concerne, lorsque je lis, en page 14 du rapport, les réponses que vous avez données à des questions précises posées par notre collègue M. Clerdent, je ne peux en poser qu'une: monsieur le ministre, de qui vous moquez-vous? Et pourquoi, de plus, le faites-vous aux dépens de personnes qui défendent la même philosophie que vous?

Toutes les raisons que je viens d'évoquer, qu'elles soient d'ordre général ou d'ordre particulier, font qu'il est impossible de voter ce projet de loi dont la philosophie va à l'encontre de la défense des intérêts bien compris, et des services publics, et des entreprises publiques, et surtout de la population. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cardoen.

De heer Cardoen. — Mijnheer de Voorzitter, de bespreking van de aanpassing van deze begroting stelt mij in de gelegenheid om nog enkele vragen te stellen of beschouwingen te maken omtrent de Regie der Luchtwezen, de NMBS en het openbaar vervoer in het algemeen.

Vooraf graag een paar woorden over het openbaar vervoer en de daling van de olieprijsen.

Voor de meeste economische sectoren is de recente olieprijsdaling een uiterst gelukkig gebeuren en de effecten ervan beïnvloeden gunstig de saneringsinspanningen waaraan de regering momenteel werkt. Het zou interessant zijn te weten hoe de minister van Verkeerswezen de saneringsinspanningen tegenover het openbaar vervoer evalueert in het licht van de door de olieprijsdaling gewijzigde economische omstandigheden.

Het openbaar vervoer ondervindt immers op twee manieren de weerslag van deze evoluties. Enerzijds moeten de openbaar-vervoermaatschappijen hun exploitatierekening zien te verbeteren als gevolg van een vermindering van energiekosten; als men bedenkt dat de NMBS jaarlijks voor meer dan 2 miljard aan brandstoffen besteedt, is dit effect toch niet te verwaarlozen. Anderzijds betekent de forse olieprijsdaling dat het privé-verkeer en meer specifiek het autoverkeer opnieuw aan concurrentievervalsing wint. Zeker in een periode waarin de tarieven voor het openbaar vervoer stelselmatig worden verhoogd, leidt dit misschien tot averechtse effecten.

Sinds april 1982 zijn de treintarieven bijvoorbeeld gecumuleerd, met 45 pct. gestegen voor de biljetten en met bijna 50 pct. voor de abonnements. Weliswaar zijn deze verhogingen een noodzaak gebleken voor de saneringsinspanningen in onder meer de NMBS, maar acht de minister het niet nuttig de tarievenpolitiek van het openbaar vervoer opnieuw te bekijken in het licht van het handhaven van de reeds moeilijke concurrentiepositie? Zeker nu het goederenverkeer — hier ben ik het volkomen eens met wat collega Somers heeft gezegd — volgens de recente cijfers over 1985 bij de NMBS goed evolueert en het Top-plan voor het transport van wagenladingen in de startblokken zit, zou het inopportuun kunnen zijn het passagiersvervoer te verwaarlozen als gevolg van een tarievenpolitiek, die niet tijdig inspeelt op de nieuwe omstandigheden, die thans zijn ontstaan door de daling van de olieprijsen.

Willen wij de toekomst van het openbaar vervoer veilig maken, dan dient dringend te worden ingegrepen. Als men verder blijft snoeien in de sector van het openbaar vervoer, met als gevolg nog slechtere dienstverlening, nog minder reizigers en onvoldoende meerinkomsten, dan zitten we op het verkeerde spoor.

Als het waar is dat het beheer van de openbaar-vervoerbedrijven slecht is, waarom dan niet gehandeld? Het kan niet worden ontkend dat het NMBS-personeel al fors heeft ingeleverd. Van 1981 tot 1985 gingen de werknemers van de NMBS er 28 pct. in koopkracht op achteruit. Deze vaststelling doen we trouwens voor de meeste van onze openbare diensten en vooral van het openbaar vervoer.

Het aantal betrekkingen bij de spoorwegen daalde van 67 300 begin 1982 tot 55 755 op 1 april jongstleden. We stellen vast dat maandelijks ruim 200 mensen afvloeien, zodat het personeelsbestand van de NMBS in april 1988 tot omstreeks 51 000 zal gezakt zijn.

Ik dacht dat de bijdrage aan de kant van het personeel dik gebeurd is. Waar blijft de tegenhanger? Voor wanneer de nieuwe politiek inzake klantgericht denken en handelen? Voor wanneer de degelijke managers en marketingmensen, die het beheer van ons openbaar vervoer in andere banen zouden kunnen leiden? Voor wanneer de nieuwe NMBS-top, die over de noodzakelijke kwalificaties moet beschikken om het NMBS-bedrijf beter te runnen en te beheren?

Mag ik dan toch met aandrang vragen dat men, wanneer de structuurverandering van de NMBS een feit zou worden en men de afslanking van de top zou doordrukken — waar ik principieel geen kritiek op heb —, bijzonder aandacht zou hebben voor een rationele indeling van de directies? Rationele taakverdeling moet primeren op andere beschouwingen. Het lijkt vanzelfsprekend dat in een bedrijf de dienst die verantwoordelijk is voor de productie van het eindproduct over alle elementen beschikt om dat product te vervaardigen. Dat lijkt mij een eerste niet-onbelangrijk principe te zijn, dat trouwens ook terug te vinden is in de Sobemapstudie.

Een tweede principe is binnen die nieuwe structuur het communautair evenwicht. Vaktechnologisch zouden twee zeer belangrijke directies ontstaan: de directie materieel, afgeslankt tot 13 000 man en de directie infrastructuur, vroegere directie baan en ES, samen 17 000 man. Het zou onverantwoord zijn dat ook de directie transport in handen zou worden gegeven van een Franstalige, want dat zou dan betekenen dat 96 pct. van het personeel door Franssprekenden wordt geleid. Als Vlamingen zouden we zo iets niet kunnen aanvaarden. Ik pleit dan ook voor taalevenwicht binnen de directies.

Tot slot wens ik, in verband met het nieuw management-spoorwegen, te waarschuwen voor de mogelijkheid over te gaan tot een totale vernieuwing van de directie. Een verouderde directie betekent niet dat alle betrokkenen zonder meer aan de kant mogen worden geschoven. Het zou fout zijn aldus te handelen.

Ik ben er trouwens van overtuigd, dat een goed gestructureerde directie best zou zijn samengesteld uit verantwoordelijken met een gezonde en rijke ervaring en deels uit jonge gekwalificeerde en dynamische krachten, wat ook een betere waarborg voor een harmonisch geheel en werking zou bieden. Terloops wil ik eraan toevoegen dat een humane benadering van nog in dienst zijnde titularissen moet worden gevonden.

Tot daar wat ik in het huidige stadium wenste te zeggen over de NMBS, in de hoop dat de nieuwe structuur en degenen die zullen geroepen worden om er deel van uit te maken, de uitdaging niet zullen uit de weg gaan om het spoorbedrijf als openbaar bedrijf opnieuw de inhoud en het uitzicht te geven, waar niet alleen degenen die er tewerkgesteld zijn recht op hebben, maar waarvan evenzeer de ganse gemeenschap zal kunnen genieten.

Om te besluiten wil ik nog een paar vragen stellen omtrent de Regie der Luchtwezen. Ik wil niet in herhaling vervallen en de vragen die ik ter zake in de commissie heb geformuleerd, opnieuw stellen. Een vraag moet ik echter toch herhalen omdat zij wellicht onvoldoende duidelijk was aangezien het antwoord enigszins onbegrijpelijk is. Het gaat meer bepaald over de samenwerking tussen de Regie der Luchtwezen en Belgian Airport International.

Kon de RLW met haar huidig statuut en opdrachten, bijdragen leveren in de vorm van inbreng van kapitaal en het betalen van werkingskosten van een privé-vennootschap? Moet deze opdracht door de RLW niet zelf worden uitgevoerd? Graag vernam ik ook het advies ter zake van de inspecteur van Financiën.

Een tweede vraag volgt uit de activiteiten van BAI opgesomd in het zeer goede verslag van collega Bosmans dat in ruime mate de besprekingen in de commissie weergeeft. Al die activiteiten worden verricht door slechts twee personeelsleden.

Het lijkt mij onmogelijk te zijn dat die twee mensen in staat zijn alle activiteiten te ontplooiën. Mijn vraag is of ook hier geen beroep moet worden gedaan op het personeel van de Regie der Luchtwezen.

Mijnheer de minister, uit uw verdere verstrekte gegevens, in verband met de uitbreidingswerken te Brussel-Nationaal en de eventuele oprichting van een gemengde vennootschap — nergens is gespecificeerd wat een gemengde vennootschap precies is —, blijkt overduidelijk dat het bestaande reorganisatieplan waardeloos is geworden.

Ik blijf er dus bij dat het reorganisatieplan moet worden aangepast aan de nieuwe toestand die zal bestaan nadat een nieuwe luchthaven- en luchtvaartpolitiek zal zijn bepaald. Hierin dienen duidelijk de rol, de bevoegdheid en de middelen te worden bepaald van de RLW, onze nationale luchthaven, de regionale 'luchthavens en de vliegvelden. De eventuele aanpassing en de herziening van het statuut van de RLW mag hierin niet uit de weg worden gegaan. Tevens zullen hierin het nut van BAI en de in het vooruitzicht gestelde gemengde vennootschap moeten worden onderzocht.

Ik wil er zowel bij de voorzitter van de commissie voor de Infrastructuur als bij u, mijnheer de minister, op aandringen opdat in de bevoegde commissie dringend een grondige en diepgaande bespreking wordt gehouden. Het is de hoogste tijd om ons opnieuw te beraden over een Belgische luchtvaart- en luchthavenpolitiek. Daarentrent zou ik van u graag een formele toezegging krijgen.

Tenslotte, mijnheer de minister, is het voor ons enigszins onbegrijpelijk dat u de aanwervingen voor Canac koppelt aan het reorganisatieplan. Het kader voor Canac werd goedgekeurd in de Ministerraad van 29 juli 1985. Tot vandaag werd dit niet gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*. Dat u beide koppelt, is uw verantwoordelijkheid en niet de onze. Wel vragen wij u zo snel mogelijk te zorgen voor de aanwerving van het nodige personeel, opdat de operationaliteit van Canac, die bijzonder belangrijk is voor de beveiliging van ons luchtruim, niet in het gedrang komt.

Tot daar, mijnheer de minister, enkele vragen en bedenkingen. Ik zou het op prijs stellen mocht ik van u een antwoord krijgen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Dehousse.

M. Dehousse. — Monsieur le Président, si, traditionnellement, on accorde moins d'importance aux ajustements budgétaires, une série de raisons, à la fois générales et spécifiques, expliquent qu'il n'en soit pas de même cette année en ce qui concerne l'ajustement du budget du ministère des Communications. D'abord, ainsi que l'a souligné notre collègue, M. Grosjean, nous nous intéressons d'autant plus à ce projet que nous attendons toujours les projets de budgets proprement dits. A cet égard, qu'il me soit permis de dire que je souscris à l'ensemble des remarques d'ordre politique et social qui ont été formulées par M. Grosjean.

Je voudrais, pour ma part, concentrer ma réflexion sur quatre questions que je souhaite poser au ministre, à partir de la lecture du rapport qui a été commenté tout à l'heure par M. Bosmans.

Ma première question concerne le problème des aéroports. On remarque combien, malgré sa concision, le rapport est éloquent sur la politique que vous menez et sur celle que vous ne menez pas!

Je constate, en effet, qu'à la page 11 du rapport, c'est une phrase lapidaire qui traite, ou plutôt ne traite pas, du sort des aéroports régionaux. Je la cite: «Il est évident que le sort des aéroports régionaux est lié aux obligations éventuelles qui résulteraient du conclave budgétaire.» Permettez-moi de vous faire remarquer que la brièveté de cette phrase est un «enterrement» des aéroports de Gosselies et de Bierset, alors que le rapport fait apparaître ce que vous considérez comme la nécessité, ou en tout cas la proximité, d'un investissement supplémentaire de 22 milliards pour un aéroport qui n'a de national que le nom, encore celui-ci n'est-il employé que lorsqu'on demande des crédits à l'ensemble de la collectivité.

Quelle différence par rapport à la politique menée par le gouvernement des Pays-Bas!

Cette différence est mise indirectement en évidence dans le rapport, lorsqu'il est question des projets de développement de l'aéroport de Maastricht. Quant à nous, je le répète, nous sommes laissés sur notre faim en ce qui concerne Gosselies et Bierset.

La première question est donc la suivante: que pouvez-vous ajouter au silence relatif de votre réponse en commission?

Ma deuxième question concerne également la page 11 du rapport, à savoir cinq lignes — quelle discrétion! — au sujet du Centre spécial de contrôle, dit Canac. On explique longuement, avec raison, l'évolution d'Eurocontrol mais concrètement, en ce qui concerne à la fois le principe de l'implantation géographique de Canac et les conditions dans lesquelles vous procédez à cette implantation, il me semble que nous devrions en savoir un peu plus.

La Région wallonne aurait introduit à nouveau un recours prolongeant celui qui a été introduit l'année dernière. Qu'en est-il? Où en sont les discussions à cet égard?

Ma troisième question traite également du problème de l'aviation civile.

Qu'en est-il — et je conçois qu'il ait été impossible d'en discuter en commission — de la position du gouvernement en ce qui concerne le récent arrêt de la Cour de justice des Communautés européennes en matière de dérégulation des transports aériens et du trafic afférent auxdits transports?

Vous savez, je fais confiance à votre qualité de juriste, que cet arrêt renvoie la balle à la fois à la Commission des Communautés européennes et aux différents gouvernements formant le Conseil des ministres de la Communauté. Quelle est l'attitude adoptée par le gouvernement belge à cet égard?

J' imagine que vous ne serez pas surpris d'apprendre que je m'intéresse à la partie du rapport de M. Bosmans relative au TGV. Les déclarations reprises fidèlement, je suppose, dans le rapport, reposent sur un certain nombre de postulats. A mon sens, la discussion gagnerait en clarté si l'on remettait un certain nombre de choses au point et si l'on partait de l'idée, considérée par chacun comme valable jusqu'à présent, que le gouvernement français, quelle que soit sa composition politique, est demandeur pour ce qui regarde l'extension d'une ligne de trains à grande vitesse au-delà des frontières de l'hexagone.

Compte tenu de cette attitude des dirigeants — et à moins que vous ne m'expliquiez le contraire —, prévoit-on ou non un intéressement des entreprises belges en général et wallonnes en particulier? A ce jour, un silence rigoureux que je vous demanderais de rompre plane toujours à ce sujet.

Par ailleurs, pour peu qu'on s'intéresse au TGV, nul n'ignore qu'à côté du modèle français existe un modèle allemand. Comme il n'y est pas fait allusion, puis-je vous demander ce qu'il est est?

Le gouvernement belge a-t-il eu l'occasion d'en discuter de manière bilatérale ou multilatérale en dehors de la Communauté, voire au sein de celle-ci, avec le gouvernement de la République fédérale allemande? Je souhaiterais savoir où en sont ces éventuelles conversations?

Voilà pour les remarques de base. J'en viens aux réponses reprises dans le rapport de M. Bosmans concernant le TGV.

J'ai peine à croire, vous connaissant, monsieur le ministre, que la confusion qui plane sur ces réponses soit purement accidentelle. Il est notamment question dans ledit rapport d'une solution Liège-Nord et Anvers-Central, d'une autre Liège-Guillemins et Anvers-Central et, enfin, d'une troisième dite d'Herentals, dont tout le monde sait qu'elle concerne au moins également Anvers.

Serait-il possible de connaître exactement le coût de chaque partie du tracé, présenté comme plus ou moins liégeois, compte non tenu des frais résultant de l'aménagement du tunnel sous l'Escaut à Anvers? Voilà une deuxième question.

Troisième question, en liaison avec le point 5 de votre réponse: je comprends mal ce qui est dit à propos de la circulation, dite en direct.

Cela signifie-t-il, dans l'hypothèse considérée, qu'il y a effectivement un arrêt intermédiaire ou qu'il n'y en a aucun? Une lecture très attentive du rapport ne m'éclaire pas à cet égard et je doute qu'elle puisse éclairer nos collègues.

J'en viens à ma quatrième question. Il est manifeste que la réponse sur le problème, pourtant fondamental, de l'alternance éventuelle entre Aix-la-Chapelle et Liège, est plutôt esquivée. M. Grosjean y a fait allusion, à mon tour, qu'il serait intéressant d'obtenir une véritable réponse.

En outre, il est question à la fin du rapport du fait qu'il est possible de présenter, et je cite la page 16, b, «une offre valable pour les navetteurs Bruxelles-Liège avec un train circulant toutes les deux heures». Les navetteurs Bruxelles-Liège savent ce qu'il en est pour le moment: existence de ce qu'on appelait jadis, avant votre passage, des trains directs ou semi-directs, cette dernière dénomination ayant le désavantage d'être française mais l'avantage d'être compréhensible.

Qu'est-ce que cette idée d'une offre valable avec un train qui circulerait toutes les deux heures, au lieu de deux trains par heure, et quelle serait la vitesse de circulation des voyageurs dans cette hypothèse?

Que faut-il entendre également par le fait que «la rentabilité du projet n'est pas améliorée puisque les recettes supplémentaires sont réalisées à charge de la SNCB»? Je suis resté très perplexe sur la rédaction de ce

texte. Je suis prêt à faire un effort de compréhension, mais j'ai besoin de votre aide tutélaire. Que sont les recettes réalisées « à charge » ? Dans quelle mesure celles-ci entament-elles ou non la susdite rentabilité globale du projet ?

Enfin, monsieur le ministre, je souhaite vous poser trois questions qui, bien que ne figurant pas au rapport, me paraissent très importantes. Je suis très heureux de savoir que vous vous inquiétez du sort des navetteurs de la ligne Bruxelles-Liège. Mais le TGV, qui intéresse Herentals, Anvers et potentiellement Liège, concerne également d'autres sous-régions de Wallonie. Que devient, dans cette problématique, la desserte du Hainaut ?

Ensuite, dans la même perspective, que devient la dorsale ferroviaire wallonne que notre collègue, M. Grafé, défendait avec acharnement il y a treize ans déjà, qui n'est toujours pas réalisée et qui, notamment pour Mons et Tournai, conditionne de façon directe un accès, à Lille, à une ligne éventuelle de trains à grande vitesse ?

Enfin, monsieur le ministre, le rapport fait apparaître — et c'est heureux — le problème du tracé éventuel d'une ligne de chemin de fer à grande vitesse. Tout problème de tracé engendre un problème d'aménagement du territoire et, par conséquent, de compétences régionales. Pouvez-vous, dès lors, nous dire quels contacts votre département a déjà pu établir tant avec la Région wallonne, pour ce qui concerne un certain nombre d'expropriations qui apparaissent comme inévitables, notamment dans le Hainaut, qu'avec la Région bruxelloise, éventuellement, avec la Région flamande, intéressée au niveau d'Anvers principalement ?

Quels résultats ces contacts ont-ils donnés jusqu'ici ? Vous comprendrez, je pense, monsieur le ministre, que cette dernière question ne correspond pas seulement à un souci purement scientifique. Vous aurez peut-être eu connaissance de la réflexion émise récemment à la RTBF par M. Wathélet qui préside l'Exécutif régional wallon.

La formule de M. Wathélet avait le mérite de la clarté : « Pas d'arrêt en Wallonie, pas de passage en Wallonie. »

Je tiens à vous dire que cette réflexion est aussi celle du groupe auquel j'appartiens. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil in het kort iets zeggen over de toestand van de NMBS vandaag. Eerst wens ik echter een woord van lof te richten tot de rapporteur, de heer Bosmans, die op voortreffelijke wijze verslag heeft uitgebracht over de besprekingen in de commissie.

Het is bekend dat ik een groot voorstander ben van het openbaar vervoer en dat ik overal waar daartoe aanleiding bestaat, iedereen ervan tracht te overtuigen dat de NMBS onze grootste aandacht verdient, omdat het de grootste onderneming is in dit land en omdat het een publieke onderneming is die in de omstandigheden van vandaag hoofdzakelijk door middel van overheidstoelagen kan bestaan en voortbestaan. Men zal daarom begrijpen dat ik het zorgwekkend vind dat op geregelde tijdstippen, om redenen waarover ik mij niet direct wil uitspreken, naar het ultieme middel van de staking wordt gegrepen om een dialoog op gang te brengen tussen de minister, die de voorzitter is van de raad van bestuur van de NMBS, en het personeel.

De jongste jaren hebben wij allen samen, ook de regering, grote inspanningen gedaan om de NMBS opnieuw op het goede spoor te brengen. Dat is geen uniek Belgische aangelegenheid; de grote spoorwegondernemingen in West-Europa doen grote pogingen om zich te herpakken en om opnieuw te proberen hun functie te bepalen in de gegeven omstandigheden. Ik meen dat, zelfs voor een klein land als het onze, die functie is te vinden in een snel massavervoer over relatief grote afstanden, met dien verstande dat heel deze activiteit ook is opgenomen in een internationale relatie. Mits betere technologieën worden aangewend, kan het spoorwegverkeer voor de lange afstanden — in West-Europa hebben wij met relatief kleine landen te maken — op het internationale vlak ook een belangrijke rol spelen.

Uit de uiteenzettingen is trouwens gebleken dat in de Senaat grote belangstelling bestaat voor de besprekingen in verband met zeer snelle treinen er zeer snelle spoorweglijnen. Deze belangstelling mag niet apart worden genomen, maar moet worden gezien in het geheel van de opdracht van de spoorwegen. De spoorwegvakbonden hebben in de spoorwegmaatschappij een grote invloed gehad en in het verleden ook een overwegende invloed. Daarom verstaat men soms niet goed de situatie waarin de spoorwegvakbonden tegelijkertijd rechter en partij zijn en, naargelang de omstandigheden, de éne of de andere rol prefereren.

Indien een vakbond op een bepaald ogenblik besluit dat in zijn verhouding tot de directie, of in zijn verhouding tot de overheid, alle andere middelen van negotiëring zijn uitgeput en dat alleen het wapen van de staking een kentering kan brengen ten gunste van de verlangens die hij als legitiem aanziet, dan heb ik daar het grootste begrip voor.

Het zijn middelen die in onze gecompliceerde maatschappij veelal op ultieme momenten niet kunnen worden vermeden. Ik maak er mij wel zorgen over dat, als dergelijke acties zijn aangekondigd, elementen in de marge van de vakbonden voortijdig acties kunnen uitlokken die de betekenis van deze aanwending van middelen helemaal overtreffen.

Dergelijke voortijdige acties kunnen objectief schade berokkenen aan het instrument en werpen een schaduw op de bonafide vakbondsmensen die precies dit middel wilden gebruiken om de vermeende verslappings in de negotiaties tegen te gaan en de onderhandelingen opnieuw op het goede spoor te brengen.

Daarom richt ik mij tot de minister. Ik zou het op prijs stellen indien het in zijn mogelijkheden lag op deze tribune naar aanleiding van deze besprekingen de juiste stand van zaken mede te delen. Wij menen inderdaad een gebrek aan dialoog te moeten vaststellen tussen de overheidsvakbonden van de spoormannen en de directie of/ en de minister van Verkeerswezen. Het is belangrijk dat de Senaat weet hoe, althans naar de visie van de minister, de vork precies aan de steel zit zodat wij daaruit, met het oog op de toekomst, de noodzakelijke besluiten kunnen trekken. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Ik stel de vergadering voor de bespreking hier te onderbreken om over te gaan tot de stemmingen die de agenda vermeldt.

Je propose au Sénat d'interrompre ici la discussion pour procéder aux votes prévus à l'ordre du jour. (*Assentiment.*)

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 101 DE LA LOI COMMUNALE

Votes réservés

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 101 VAN DE GEMEENTEWET

Aangehouden stemmingen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et sur l'article unique, réservés, de la proposition de loi modifiant l'article 101 de la loi communale.

Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over het aangehouden enig artikel van het voorstel van wet tot wijziging van artikel 101 van de gemeentewet.

Nous avons à nous prononcer sur les amendements A et B déposés par M. Lafosse à l'article unique.

Wij stemmen over de amendementen A en B van de heer Lafosse bij het enig artikel.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

152 membres sont présents.

152 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, les amendements sont adoptés.

Derhalve zijn de amendementen aangenomen.

Ont pris part au vote:

Hebben aan de stemming deelgenomen:

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bascq, Bataille, Belot, Bens, Bock, Boël, Borremans, J.A. Bosmans, J.H. Bosmans, Bourgeois, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeyss, le baron Clerdent, MM. Close, Collignon, Conrotte, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman,

Dehaene, Dehousse, De Kerpel, Delcroix, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, M. Deneir, Mme De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Egelmeers, Eicher, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, A. Geens, G. Geens, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, MM. Grosjean, Gryp, Guillaume, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemand, Langendries, Leclercq, Lenfant, Mme. Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Nicolas, Noerens, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Pede, Peetermans, Pinoie, Poulain, Poulet, Mme Rifflet-Knauer, MM. Saulmont, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Smitz, Somers, Sondag, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Vaes, Van Daele, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhoute, Vandenhove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Van Grembergen, Vanhaverbeke, Van houtte, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Verschueren, Vervae, Waltniel, Willemssens, Windels, Wintgens, Wyninckx et Leemans.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article unique ainsi amendé.

Ik breng het aldus geamendeerde enig artikel in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

We stemmen straks over het voorstel van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI RELATIF A L'ETABLISSEMENT D'ELEVAGES INDUSTRIELS

Votes réservés et renvoi en commission

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE VESTIGING VAN INDUSTRIËLE VEETEELTBEDRIJVEN

Aangehouden stemmingsen en terugverwijzing naar de commissie

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi relatif à l'établissement d'élevages industriels.

Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet betreffende de vestiging van industriële veeteeltbedrijven.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par MM. de Clippele et Jean Gillet, à l'article 3.

Wij stemmen eerst over het amendement van de heren de Clippele en Jean Gillet, bij artikel 3.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

154 membres sont présents.

154 leden zijn aanwezig.

92 votent oui.

92 stemmen ja.

62 votent non.

62 stemmen neen.

En conséquence, l'amendement est adopté.

Derhalve is het amendement aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Aubecq, Basecq, Belot, Bock, Boël, Borremans, J.H. Bosmans, Bourgois, le baron Clerdent, MM. Close, Collignon, Content, Mme Coorens, MM. Decléry, de Clippele, Dehousse, Delcroix, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Descamps, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Doumont, Egelmeers, Eicher, Evers, Friederichs, A. Geens, Gevenois, J. Gillet, Mme Godinache-Lambert, MM. Grosjean, Gryp, Guillaume, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Nicolas, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pede, Peetermans, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Saulmont, Schellens, Seeuws, Smitz, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Vaes, Van Daele, Vandekerckhove, Vandenhoute, Vandenhove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, Van Grembergen, Van houtte, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervae, Willemsens et Wyninckx.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Antoine, Bataille, Bens, J.A. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mme Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Falise, Flagothier, G. Geens, Gijs, Mme L. Gillet, MM. Hansenne, Knuts, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Matthys, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Poulet, Remacle, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Tyberghien-Vandenbusche, MM. Van den Broeck, Vanderborcht, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Windels, Wintgens et Leemans.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 3 ainsi amendé.

Ik breng het aldus geamendeerde artikel 3 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het amendement van mevrouw Herman bij artikel 5.

Nous passons au vote sur l'amendement de Mme Herman à l'article 5.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

153 leden zijn aanwezig.

153 membres sont présents.

96 stemmen ja.

96 votent oui.

53 stemmen neen.

53 votent non.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement aangenomen.

En conséquence, l'amendement est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Adriaenssens, Anthuenis, Aubecq, Basecq, Belot, Bock, Boël, Borremans, J.H. Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Buyse, MM. le baron Clerdent, Close, Collignon, Content, Mme Coorens, MM. Decléry, de Clippele, Dehousse, Delcroix, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Descamps, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Doumont, Egelmeers, Eicher, Evers, Friederichs, A. Geens, Gevenois, J. Gillet, Mme Godinache-Lambert, MM. Grosjean, Guillaume, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Nicolas, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen,

MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Pede, Peetermans, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Saulmont, Schellens, Seeuws, Smits, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, Van Grembergen, Van houtte, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Verschueren, Vervaet, Walt-
niel, Willemsens, Wyninckx et Leemans.

Hebben neen gestemd:

Ont voté non:

MM. Aerts, Akkermans, Antoine, Bataille, Bens, J.A. Bosmans, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mme Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Falise, Flagothier, G. Geens, Gijs, Mme L. Gillet, MM. Hansenne, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Ottenbourg, Pouillet, Remacle, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vanderborght, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Windels et Wintgens.

Hebben zich onthouden:

Se sont abstenus:

Mme Aelvoet, MM. Gryp, Vaes et Mme Van Puymbroeck.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 5 ainsi amendé.

Ik breng het aldus geamendeerd artikel 5 in stemming.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het amendement van mevrouw Herman bij artikel 6.

Nous passons au vote sur l'amendement de Mme Herman à l'article 6.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

154 leden zijn aanwezig.

154 membres sont présents.

83 stemmen ja.

83 votent oui.

71 stemmen neen.

71 votent non.

Derhalve is het amendement aangenomen.

En conséquence, l'amendement est adopté.

Hebben ja gestemd:

Ont voté oui:

MM. Adriaenssens, Anthuenis, Aubecq, Basecq, Belot, Bock, Boël, Borremans, J. H. Bosmans, Bourgois, Buchmann, Clerdent, Close, Collignon, Content, Mme Coorens, MM. Decléry, de Clippele, Delcroix, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Descamps, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Doumont, Egelmeers, Eicher, Evers, Friederichs, Gevenois, Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Grosjean, Guillaume, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Moureaux, Mouton, Nicolas, Noerens, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pede, Peetermans, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Saulmont, Schellens, Seeuws, Smits, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Vandenhove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, Van houtte, Vanlerberghe, Verschueren, Willemsens et Wyninckx.

Hebben neen gestemd:

Ont voté non:

Mme Aelvoet, MM. Aerts, Akkermans, Antoine, Bataille, Bens, J. A. Bosmans, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mme Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez,

De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Falise, Flagothier, A. Geens, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, MM. Gryp, Hansenne, Langendries, Lenfant, Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Meyntjens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pouillet, Remacle, Smeers, Mme Smitt, MM. Somers, Sondag, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vandekerckhove, Vanderborght, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Van Grembergen, Vanhaverbeke, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Vervaet, Walt-
niel, Windels, Wintgens et Leemans.

De heer Adriaenssens. — Mijnheer de Voorzitter, ik had mij moeten onthouden want ik ben afgesproken met mevrouw Staels.

Dat geldt ook voor de volgende stemmingen.

De Voorzitter. — Akte wordt u gegeven van die verklaring.

Ik breng het aldus geamendeerde artikel 6 in stemming.

Je mets aux voix l'article 6 ainsi amendé.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De andere artikelen van het ontwerp van wet werden reeds vroeger aangenomen.

Les autres articles du projet de loi ont déjà été adoptés.

La parole est à M. Sondag.

M. Sondag. — Je demande le renvoi du projet en commission, monsieur le Président.

M. le Président. — Le projet doit être renvoyé de toute façon, pour une seconde lecture, mais votre demande va plus loin. Elle implique la réouverture de la discussion. Soyons bien d'accord à cet égard.

Gaat de Senaat akkoord om het ontwerp naar de commissie terug te verwijzen?

Le Sénat est-il d'accord sur le renvoi en commission? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 9 AOÛT 1963 INSTITUANT ET ORGANISANT UN RÉGIME D'ASSURANCE OBLIGATOIRE CONTRE LA MALADIE ET L'INVALIDITÉ

Rejet

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 9 AUGUSTUS 1963 TOT INSTELLING EN ORGANISATIE VAN EEN REGELING VOOR VERPLICHTE ZIEKTE- EN INVALIDI- TEITSVERZEKERING

Verwerping

M. le Président. — Nous devons nous prononcer sur la proposition de loi modifiant la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, dont la commission propose le rejet.

Wij moeten ons nu uitspreken over het voorstel van wet tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, waarvan de commissie de verwerping voorstelt.

Conformément à l'article 47 de notre règlement, je mets aux voix les conclusions de la commission.

Overeenkomstig artikel 47 van ons reglement breng ik de conclusie van de commissie in stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

153 membres sont présents.
153 leden zijn aanwezig.
100 votent oui.
100 stemmen ja.
48 votent non.
48 stemmen neen.
5 s'abstiennent.
5 onthouden zich.

En conséquence, les conclusions de la commission sont adoptées et la proposition de loi vient à tomber.

Derhalve is de conclusie van de commissie aangenomen en vervalt het voorstel van wet.

Ont voté oui:
Hebben ja gestemd:

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Cooreman, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, Descamps, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagthier, Friederichs, A. Geens, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Langendries, Lenfant, Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Meyntjens, Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, MM. Somers, Sondag, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Van Grembergen, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Van Rompaey, Vervaet, Waltniel, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non:
Hebben neen gestemd:

MM. Basecq, Belot, Borremans, Bourgois, Collignon, Content, Mme Coorens, MM. Dehousse, Delcroix, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, Egelmeers, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Seeuws, Taminiaux, Tous-saint, Mme Truffaut, MM. Vandenove, Vanlerberghe, Verschueren et Wyninckx.

Se sont abstenus:
Hebben zich onthouden:

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Gryp, Vaes et Mme Van Puymbroeck.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, de Agalev-fractie en de Ecolo-fractie hebben zich onthouden bij de stemming over dit voorstel omdat het middel dat hierin wordt voorgesteld weliswaar de patiënten financieel beschermt maar in geen maatregelen voorziet om de geneesheren, die geschorst of geschrapt zijn, te verhinderen toch de geneeskunde uit te oefenen.

VOORSTEL VAN WET BETREFFENDE DE LOONMATIGING EN STREKKENDE OM DE KOOPKRACHT VAN DE WERKNEMERS EN DE SOCIALE-UITKERINGSTREKKERS IN STAND TE HOUDEN

Verwerping

PROPOSITION DE LOI CONCERNANT LA MODERATION SALARIALE VISANT A SOUTENIR LE POUVOIR D'ACHAT DES TRAVAILLEURS ET DES ALLOCATAIRES SOCIAUX

Rejet

De Voorzitter. — De Senaat moet zich nu uitspreken over het voorstel van wet betreffende de loonmatiging en strekkende om de koopkracht

van de werknemers en de sociale-uitkeringstrekkers in stand te houden, waarvan de commissie de verwerping voorstelt.

Le Sénat doit se prononcer maintenant sur la proposition de loi concernant la modération salariale visant à soutenir le pouvoir d'achat des travailleurs et des allocataires sociaux, dont la commission propose le rejet.

Overeenkomstig artikel 47 van ons reglement breng ik de conclusie van de commissie in stemming.

Conformément à l'article 47 du règlement, je mets aux voix les conclusions de la commission.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

152 membres sont présents.
152 leden zijn aanwezig.
101 votent oui.
101 stemmen ja.
50 votent non.
50 stemmen neen.
1 s'abstient.
1 onthoudt zich.

En conséquence, les conclusions de la commission sont adoptées et la proposition de loi vient à tomber.

Derhalve is de conclusie van de commissie aangenomen en vervalt het voorstel van wet.

Ont voté oui:
Hebben ja gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagthier, Friederichs, A. Geens, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Gryp, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Langendries, Lenfant, Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Meyntjens, Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, MM. Somers, Sondag, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Van Grembergen, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Vervaet, Waltniel, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non:
Hebben neen gestemd:

MM. Basecq, Belot, Borremans, Bourgois, Collignon, Content, Mme Coorens, MM. Dehousse, Delcroix, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Egelmeers, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Seeuws, Smitz, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Vandenove, Vanlerberghe, Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu:
Heeft zich onthouden:

M. Adriaenssens.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE
BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE VOOR-
ZORG VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1985

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE
BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN VOLKSGEZOND-
HEID EN VAN HET GEZIN VOOR HET BEGROTINGSJAAR
1985

Stemming

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE LA
PRÉVOYANCE SOCIALE DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1985

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE LA
SANTÉ PUBLIQUE ET DE LA FAMILLE DE L'ANNÉE BUDGÉ-
TAIRE 1985

Vote

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet in hun geheel.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van wet in hun geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble des projets de loi.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

94 stemmen ja.

94 votent oui.

61 stemmen neen.

61 votent non.

2 onthouden zich.

2 s'abstiennent.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Zij zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Hebben ja gestemd:

Ont voté oui:

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claey, Clerdent, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delrue-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Monfils, Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Pannels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poullet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltiel, Willemsens, Windels, Wintgens en Leemans.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1985-1986
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1985-1986

Hebben neen gestemd:

Ont voté non:

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Belot, Borremans, Bourgois, Collignon, Content, Mme Coorens, MM. Dhoussé, Delcroix, Mme De Pauw-Deveene, MM. De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Egelmeers, Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Seeuws, Smits, Somers, Taminiaux, Toussaint, Mme Truffaut, MM. Vaes, Vandekerckhove, Vandenhoove, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

Hebben zich onthouden:

Se sont abstenus:

MM. Adriaenssens et Lallemand.

M. de Clippele. — J'ai voté par erreur à la place de M. Monfils, monsieur le Président.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

PROPOSITION DE LA LOI MODIFIANT L'ARTICLE 101 DE LA
LOI COMMUNALE

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 355 DU CODE DES
IMPÔTS SUR LES REVENUS

Vote

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 101 VAN
DE GEMEENTEWET

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 355 VAN
HET WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de cette proposition et de ce projet de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over dit voorstel en dit ontwerp van wet. (*Instemming.*)

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble de la proposition et du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het voorstel en over het ontwerp van wet in hun geheel.

153 membres sont présents.

153 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

Le premier sera transmis à la Chambre des représentants.

Het eerste wordt aan de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden.

Le second sera soumis à la sanction royale.

Het tweede wordt aan de Koning ter bekrachtiging voorgelegd.

Ont pris part au vote :

Hebben aan de stemming deelgenomen :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Basecq, Bataille, Belot, Bens, Bock, Boël, Borremans, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Clacys, Clerdent, Close, Collignon, Conrotte, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, Dehousse, De Kerpel, Delcroix, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, M. Deneir, Mmes De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Egelmeers, Eicher, Evers, Falise, Flagother, Friederichs, A. Geens, G. Geens, Gevenois, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Gilbert, Mme Godinache-Lambert, MM. Grosjean, Gryp, Guillaume, Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemant, Langendries, Leclercq, Lenfant, Mme Liets-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Nicolas, Noerens, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Pede, Peetermans, Pinoie, Poulain, Poulet, Remacle, Mme Rifflet-Knauer, MM. Saulmont, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Smits, Somers, Sondag, Taminiaux, Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbyssche, MM. Vaes, Van Daele, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenhove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Van houtte, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Verschuere, Vervaeke, Waltniel, Windels, Wintgens, Wyninckx et Leemans.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

*Indiening, inoverwegingneming, beraadslaging
en stemming over de artikelen*

Stemming over het geheel

PROPOSITION DE RESOLUTION

*Dépôt, prise en considération, discussion
et vote des articles*

Vote sur l'ensemble

De Voorzitter. — De heer Gijs en andere leden hebben ingediend een voorstel van resolutie tot instelling van een informatiecommissie belast met het onderzoek en de beoordeling van de voorschriften inzake de veiligheid in de kerncentrales, de maatregelen ter voorlichting en bescherming van de bevolking en de evacuatievoorzieningen in geval van verhoogde radioactiviteit op het grondgebied van het rijk.

M. Gijs en d'autres membres ont déposé une proposition de résolution tendant à créer une commission d'information chargée d'examiner et d'apprécier les dispositions relatives à la sécurité dans les centres nucléaires ainsi que les mesures d'information et de protection des populations et les dispositifs d'évacuation en cas d'augmentation de la radioactivité sur le territoire du royaume.

De tekst werd rondgedeeld.

Le texte a été distribué.

Ik stel voor dat wij dit voorstel onmiddellijk in overweging nemen en de bespreking aanvangen zonder verwijzing naar de bevoegde commissie.

Je propose de procéder immédiatement à la prise en considération de cette proposition et de l'examiner maintenant, sans renvoi en commission.

Geen bezwaar?

Pas d'objections?

Dan is aldus besloten.

Il en est ainsi décidé.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen van het voorstel van resolutie.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de la proposition de résolution.

Artikel 1 luidt :

Artikel 1. Er wordt, voor de duur van de zittingsperiode, een informatiecommissie ingesteld belast met het onderzoek en de beoordeling van de voorschriften inzake de veiligheid in de kerncentrales, de maatregelen ter voorlichting en bescherming van de bevolking en de evacuatievoorzieningen in geval van verhoogde radioactiviteit op het grondgebied van het rijk.

Article 1er. Il est institué pour la durée de la législature une commission d'information chargée d'examiner et d'apprécier les dispositions relatives à la sécurité dans les centrales nucléaires ainsi que les mesures d'information et de protection des populations et les dispositifs d'évacuation en cas d'augmentation de la radioactivité sur le territoire du royaume.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De commissie bestaat uit tweeëntwintig leden en tweeëntwintig plaatsvervangers, aangewezen volgens de regel van de evenredige vertegenwoordiging van de fracties.

Art. 2. La commission est composée de vingt-deux membres effectifs et de vingt-deux membres suppléants, désignés conformément à la règle de la représentation proportionnelle des groupes politiques.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Overeenkomstig artikel 40 van de Grondwet en de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, heeft deze commissie het recht van onderzoek.

Art. 3. Conformément à l'article 40 de la Constitution et à la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires, cette commission disposera du droit d'enquête.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De commissie brengt minstens eenmaal per jaar verslag uit aan de Senaat. Zij stelt de maatregelen voor die zij dienstig acht ter verbetering van de veiligheid, de bescherming en de voorlichting van de bevolking.

Art. 4. La commission fera rapport au Sénat au moins un fois par an. Elle proposera, les mesures qu'elle jugera utiles en vue d'accroître la sécurité, la protection et l'information de la population.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het voorstel van resolutie in zijn geheel.

Nous passons maintenant au vote sur l'ensemble de la proposition de résolution.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het voorstel van resolutie aangenomen.

En conséquence, la proposition de résolution est adoptée.

Hebben aan de stemming deelgenomen :

Ont pris part au vote :

M. Adriaenssens, Mme Aelvoet, MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Basecq, Bataille, Belot, Bens, Bock, Boël, Borremans, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Collignon, Conrotte, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, Dehousse, De Kerpel, Delcroix, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, M. Deneir, Mme De Pauw-Deveen, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Mme d'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Egelmeers, Eicher, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, A. Geens, G. Geens, Gevenois, Gijss, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Gilbert, Mme Godinache-Lambert, MM. Grosjean, Gryp, Guillaume, Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemand, Langendries, Leclercq, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Matthys, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Nicolas, Noerens, Op 't Eynde, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pataer, Pécriaux, Pede, Peetermans, Pinoie, Poulain, Remacle, Mme Rifflet-Knauer, MM. Saulmont, Schellens, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Smitz, Somers, Sondag, Taminiaux, Mme Thiry, M. Toussaint, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Valkeniers, Van Daele, Vandekerckhove, Van den Broeck, Vandenhaute, Vanden-hove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vander-smissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Van Grembergen, Vanhaverbeke, Van houtte, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwen-huyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Vervaeke, Waltniel, Willemsens, Windels, Wintgens, Wyninckx et Leemans.

COMMISSION D'INFORMATION

Composition

INFORMATIECOMMISSIE

Samenstelling

M. le Président. — Je prie les chefs de groupe de me faire connaître incessamment le nom des candidats qu'ils proposent pour faire partie de cette commission afin qu'elle puisse entamer sans tarder ses travaux.

Chaque groupe politique connaît — je suppose — le nombre de mandats qui lui est attribué.

Iedere politieke fractie weet hoeveel mandaten haar toekomt.

J'insiste une fois encore pour que les noms me parviennent dans le plus bref délai.

MOTIES INGEDIEND TOT BESLUIT VAN DE BESPREKING VAN DE MEDEDELING VAN DE REGERING OVER HET KERNONGEVAL TE TSJERNOBYL IN DE SOVJETUNIE

Intrekking

MOTIONS DEPOSEES EN CONCLUSION DU DEBAT SUR LA COMMUNICATION GOUVERNEMENTALE RELATIVE A L'ACCIDENT NUCLEAIRE SURVENU A TCHERNOBYL EN UNION SOVIETIQUE

Retrait

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van het debat over het kernongeval te Tsjernobyl, werden vijf gemotiveerde moties ingediend.

En conclusion du débat sur l'accident nucléaire à Tchernobyl, cinq motions motivées ont été déposées.

Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, gelet op de stemming die zoëven heeft plaatsgehad in verband met de oprichting van een informatiecommissie, trekken wij onze motie in.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Ook wij trekken onze motie in, mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, en raison du vote très important qui vient d'intervenir et qui institue une commission d'information en matière de sécurité nucléaire, nous estimons que notre motion n'a plus de sens et nous la retirons.

De heer Van Grembergen. — Gezien op ons verzoek om een onderzoekscommissie op te richten, is ingegaan, zie ik geen enkele reden om onze motie te handhaven, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Gryp.

De heer Gryp. — Mijnheer de Voorzitter, ook wij trekken onze motie in.

INTERPELLATIES:

1. VAN DE HEER MOENS TOT DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE BEPALINGEN AANGAANDE DE NIEUWE FINANCIERING VAN DE ZIEKENHUIZEN, DE PROGRAMMATIE VAN DE DIENSTEN EN HET BEDDENBESTAND ALSMEDE DE ORGANISATIE VAN DE MEDISCHE RADEN EN DE INNINGSWIJZE VAN DE ZIEKENHUISFAKTUREN, ZOALS BEPAALD BIJ HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 407»;
2. VAN DE HEER PATAER TOT DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER «DE AFWEZIGHEID VAN VERTEGENWOORDIGERS VAN PATIENTEN EN NIET-MEDISCH PERSONEEL IN DE BEHEERSSTRUCTUUR VAN DE ZIEKENHUIZEN, TERWIJL HET MEDISCH PERSONEEL DAAR WEL VASTE VOET IN KRIJGT KRACHTENS HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 407»

Stemming over de eenvoudige motie

INTERPELLATIONS:

1. DE M. MOENS AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR «LES DISPOSITIONS DE L'ARRETE ROYAL N° 407 RELATIVES AU NOUVEAU FINANCEMENT DES HOPITAUX, A LA PROGRAMMATION DES SERVICES ET DES LITS AINSI QU'A L'ORGANISATION DES CONSEILS MEDICAUX ET AUX MODALITES DE PERCEPTION DES FACTURES HOSPITALIERES»;
2. DE M. PATAER AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR «L'ABSENCE DE REPRESENTANTS DES PATIENTS ET DU PERSONNEL NON MEDICAL AU SEIN DES STRUCTURES DE GESTION DES HOPITAUX, ALORS QUE LE PERSONNEL MEDICAL Y SERA REPRESENTANTE EN VERTU DE L'ARRETE ROYAL N° 407»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellaties van de heren Moens en Pataer tot de minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion des interpellations de MM. Moens et Pataer au ministre des Affaires Sociales et des Réformes institutionnelles.

De ene, de eenvoudige motie, door de heren Vangeel, Peetermans, Sondag en Jean Gillet, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellaties van de heren Moens en Pataer en het antwoord van de minister van Sociale Zaken,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu les interpellations de MM. Moens et Pataer et la réponse du ministre des Affaires sociales,

Passe à l'ordre du jour. »

De andere, door de heren Wyninckx, Egelmeers en De Baere, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellaties van de heren Moens en Pataer en het antwoord van de minister van Sociale Zaken,

Is van mening dat het statuut van de ziekenhuisgeneesheren ten onrechte met een bijzondere-machtenbesluit wordt geregeld,

Betreurt dat dit statuut in feite gekoppeld werd aan de totstandkoming van een conventie « artsen-ziekenfondsen »,

Stelt vast dat het bijzondere-machtenbesluit nr. 407 in zich de mogelijkheid bevat om de uitvoerende macht quasi onbeperkte bevoegdheden te geven voor materies die normaal wettelijk moeten worden geregeld,

Behoudt zich het recht voor om het besluit grondig te amenderen tijdens de bekrachtigingsprocedure. »

« Le Sénat,

Ayant entendu les interpellations de MM. Moens et Pataer et la réponse du ministre des Affaires sociales,

Estime que le statut des médecins hospitaliers est réglé à tort par un arrêté de pouvoirs spéciaux,

Déplore que ce statut ait en fait été lié à la réalisation d'une convention médico-mutualiste,

Constate que l'arrêté de pouvoirs spéciaux n° 407 porte en soi la possibilité de donner au pouvoir exécutif des compétences quasiment illimitées pour des matières qui doivent normalement être réglées par la loi,

Se réserve le droit d'amender fondamentalement l'arrêté lors de la procédure de confirmation. »

Overeenkomstig ons reglement stemmen wij over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

155 membres sont présents.

155 leden zijn aanwezig.

90 votent oui.

90 stemmen ja.

64 votent non.

64 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Derhalve is de eenvoudige motie aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Aerts, Akkermans, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claes, Clerdent, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Langendries, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanro-

baeys, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompae, Waltniel, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Basecq, Belot, Borremans, Bourgois, Content, Mme Coorens, MM. Dehousse, Delcroix, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Egelmeers, Eichler, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemant, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moens, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Seeuws, Smits, Somers, Taminiaux, Mme Thiry, M. Toussaint, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vaes, Valkeniers, Vandekerckhove, Vandenhove, Van Grembergen, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

S'est abstenu:

Heeft zich onthouden:

M. Adriaensens.

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

M. le Président. — La commission du travail parlementaire se réunira jeudi prochain.

De commissie voor de parlementaire werkzaamheden vergadert aanstaaende donderdag.

Je présume que notre assemblée accordera sa confiance à cette commission pour l'organisation de nos travaux.

Is de Senaat het eens om het aan de commissie voor de parlementaire werkzaamheden over te laten de datum voor de volgende vergaderingen te bepalen? (*Instemming.*)

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN VERKEERSWEZEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1985

*Hervatting van de algemene behandeling
en stemming over de artikelen*

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DES COMMUNICATIONS DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1985

Reprise de la discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij hervatten de algemene behandeling van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1985.

Nous reprenons la discussion générale du projet de loi ajustant le budget du ministère des Communications de l'année budgétaire 1985.

Het woord is aan minister De Croo.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, het gebeurt niet ieder jaar dat de Senaat zoveel aandacht schenkt aan een ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Verkeerswezen voor het voorgaande begrotingsjaar, hier 1985.

Ik dank de verslaggever, de heer Bosmans, voor zijn knappe samenvatting van het verslag bij het begin van deze bespreking. Ik dank ook de senatoren Somers, Grosjean, Cardoen, Dehousse en De Bondt die in dit debat het woord hebben gevoerd. Ik apprecieer het dat zij hier een

aantal bijkomende vragen, met de daarbij passende commentaar, hebben gesteld.

Ik zal daar naar mijn beste vermogen, uiteraard bondig, proberen een antwoord op te geven, hierbij verwijzend naar wat in het verslag werd opgenomen als antwoord op andere vragen.

De heer Egelmeers, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Collega Somers heeft eens te meer gesproken over de volgens hem onvermijdelijke federalisering van de spoorwegen.

Ons standpunt, en dat van de NMBS, is bekend. De NMBS is een nationale maatschappij waar vóór eind 1981 taalkaders, waarop de heer Somers allusie heeft gemaakt, eenparig werden goedgekeurd, onder meer door de 21 leden van de raad van bestuur.

Ik wil de heer Somers een kleine rechtzetting verstrekken. Hij spreekt over een werkwoord dat iets te maken heeft met de naam van een heer die niet directeur-generaal is. Vooralsnog is dat nog de heer Flachet. De heer Burton is voorzitter van het bestendig comité van de NMBS, een voorbereidend orgaan van de raad van bestuur. Hij werd ook benoemd tot eerste vice-voorzitter van de raad van bestuur, nog vóór ik enige verantwoordelijkheid ter zake had. Die raad van bestuur wordt voorgezeten, naar zijn beste vermogen, door de minister die hier vóór u staat, en vergadert ongeveer twaalf keer per jaar, aangezien de wet bepaalt dat er maandelijks moet worden vergaderd. Sedert ongeveer vijf jaar hebben wij die vergadering van de raad van bestuur voorbereid en geleid. Ook dit vormt een rechtstreekse binding met wat in de raad van bestuur wordt voorbereid en beslist, natuurlijk binnen de toegewezen bevoegdheden, met wat de voogdijminister en de regering beslist.

Bij deze gelegenheid antwoord ik ook aan de heer De Bondt, die, dat is ons welbekend, zeer bezorgd is voor het openbaar vervoer en uiteraard voor de NMBS, de grootste maatschappij van dit land, met een zakencijfer van ongeveer 100 miljard per jaar en ongeveer 50 000 werknemers. Hij wilde graag weten of er dialoog of contact is geweest, of systematisch wordt onderhouden, wanneer sommige personeelsleden naar het stakingswapen menen te moeten grijpen. Het woord «wapen» duidt reeds aan dat het om iets belangrijks gaat.

De NMBS is onderworpen aan de wet van 1954. Ik ben gelukkig de Senaat te kunnen meedelen dat ik geen parastatale ken waar de voogdijminister zo dicht bij het bestuur is betrokken als bij de NMBS. Dat is trouwens normaal, gezien het belang van deze maatschappij.

Bovendien maken ook de hoogste vertegenwoordigers van de twee erkende vakbonden deel uit van de raad van bestuur. Eén van hen is trouwens vice-voorzitter van de raad van bestuur van de NMBS terwijl beiden lid zijn van het bestendig comité, een bijkomend voorbereidend orgaan van deze raad. Elke maand wordt ook gedurende ettelijke uren overleg gepleegd tussen de vertegenwoordigers van de personeelsorganisaties en de voogdijminister. Wij stonden trouwens nooit weigerachtig — wat maar normaal is — tegenover een verzoek tot onderhouden. Tevens werd naar aanleiding van de trouwens in de commissie en in de openbare vergadering uitvoerig besproken zeer belangrijke maatregelen die werden genomen op grond van het 132 aanbevelingen tellende fameuze Sobemapparaat waarover de leden van de commissie voor de Infrastructuur ruimschoots werden gedocumenteerd, misschien zelfs overgedocumenteerd, een actiegroep opgericht. Daarvan maakte niet alleen de directie van de spoorwegen deel uit maar ook het bestuur van vervoer van mijn departement onder leiding van de secretaris-generaal zelf, waarnemers van mijn kabinet, uiteraard vertegenwoordigers van de auditgroep maar ook vertegenwoordigers van de twee erkende vakbonden.

Men kan dus niet beweren dat binnen de NMBS geen plaats is voor een gestructureerde dialoog tussen de voogdijminister en het personeel. Ik betreur dan ook dat eens te meer zogenoemde spontane stakingen plaatsvonden, zoals onder meer vorige dinsdag, zonder dat daarvoor een rechtstreeks aan de spoorwegen eigen oorzaak kan worden voor gegeven. Namens de reizigers die voor het overgrote deel pendelaars zijn, vooral naar Brussel, betreur ik ten eerste dat men, na 's morgens het verkeer gewoon te hebben laten verlopen, 's avonds zonder enige aankondiging van de acties die men meende op het getouw te moeten zetten, de terugkeer sterk bemoeilijkt. (*De heren De Smeyter en Grosjean protesteren.*)

Die actie is des te onbegrijpelijker, mijnheer Grosjean, omdat wij de mogelijke bijkomende besparingen officieel hebben medegedeeld. Zij werden besproken in de raad van bestuur waar de vertegenwoordigers van de erkende vakbonden hun opmerkingen hebben kunnen maken. De gevraagde inspanningen zijn inderdaad groot. U zal mij niet het tegendeel

horen beweren. Er is echter geen andere oplossing mogelijk in deze crisistijd.

Het was hoopgevend de jongste jaren te kunnen vaststellen dat het aantal reizigers toenam en dat tevens — en ik dank de heer Cardoen omdat hij dit heeft beklemtoond — het goederenverkeer, dat niet gesubsidieerd wordt, was toegenomen. Het zou jammer zijn indien deze prille opleving van het reizigers- en goederenvervoer zou worden geknakt — of had men iets anders op het oog? — door onverantwoorde acties.

De heer De Bondt had gelijk dit aan te halen. Ik laat dit, met de openhartigheid die ik verschuldigd ben, de Hoge Vergadering dan ook weten.

De heer Cardoen heeft gelijk dat men reeds lang aandringt op de vernieuwing — maar ook hier moet men weten wat men wil — van wat men noemt de herdynamisering van het spoorwegmanagement.

Ik heb de raad van bestuur drie vragen gesteld. De raad van bestuur leidt onder voogdij, volgens zijn capaciteit en de wetgeving, de maatschappij. De raad van bestuur heeft het recht om iedere spoorwegman of -vrouw die 60 jaar is geworden, te vragen de maatschappij te verlaten, en dit uiteraard met een gunstig pensioenregime, dat kenmerkend is voor de NMBS.

Ik heb de vraag gesteld in de raad van bestuur. De verslagen van voor enkele maanden vormen er het bewijs van.

Men heeft bedongen dat het aantal directies zou afslanken. Wij hebben bereikt dat in plaats van 12 of 14, één directeur-generaal, één adjunct directeur-generaal en vier directeurs, of zes leidende ambtenaren, werden aangewezen die samenwerken en ten minste één keer per week — wat vroeger niet het geval was — vergaderen.

Zodra dat akkoord was bereikt — en de profilering van die functies is delicaat en vraagt grondige voorbereiding omdat sommige ervan, die heel belangrijk zijn, moesten worden samengevoegd en operationeel gemaakt —, heb ik de vraag voorgelegd aan de raad van bestuur. Wij vragen bestaande directieleden om de maatschappij te verlaten als zij 60 jaar bereiken ten einde ze te vervangen. Velen onder hen zijn bijna 63 of 64. Normaal zijn ze al pensioengerechtigd. Anders duiden wij een datum aan, die niet zó ver verwijderd is, om een nieuw directielid aan te werven. De raad van bestuur gaf geen uitsluitel.

Ik ben de mening toegedaan dat men twee zaken moet durven doen: enerzijds vernieuwing, zelfs door het aantrekken van elementen van buiten de maatschappij, wat indertijd in de NMBS is gebeurd, en anderzijds het geven van een nieuwe dynamiek, speciaal inzake management, verkoop en andere technieken, en dit met contracten die voor de top van de maatschappij niet langer dan vijf jaar duren. Daarenboven — en de raad van bestuur heeft zich daarmee akkoord verklaard — moet men ervoor waken dat de vijf districten en de samenvoeging van groepen, die door sommigen van u bekend zijn, worden afgebakend. Na vele maanden van voorbereiding en discussie hebben wij overeenstemming bereikt voor alle geledingen, de vakbonden inbegrepen.

De districten zullen aan het hoofd een echte regionale directeur krijgen. Ze zijn afgebakend, beschreven en benoemingsklaar.

Ik weet dat de maatschappij deze grote managementverbetering verdient.

Ik hoop dat dit in de nabije toekomst via de organen van de raad van bestuur zal kunnen worden waargemaakt. De weg is lang: vanaf het bekende audit van Sobemap van 1 600 pagina's en maandenlange discussie en quasi-eenparigheid van een actiecomité waaraan de vakbonden van A tot Z hebben meegewerkt — en ik dank ze voor hun positieve inbreng — via de 132 concreet omschreven uitvoerbaar geachte aanbevelingen. Wij hopen dat wij deze maatschappij de plaats kunnen geven die zij voor het vervoer in dit land verdient. Dat vergt inspanningen. Wij hebben zoveel moeite gehad met het IC/IR-programma. De heer Chabert weet heel goed hoe moeilijk dit stelsel is geweest omdat hij vroeger belangrijke verantwoordelijkheid droeg.

Ten tweede, werd ook, na vele jaren van voorbereiding, een aanvang genomen met de verwezenlijking van het Topplan, het verbeteren en het aanpassen van het goederenvervoer.

Ten derde, werd gezocht naar een oplossing om op een gepaste wijze de problemen in verband met de werkplaatsen, met al de gevoeligheden die daaraan zijn verbonden, aan te pakken. Ik denk hier bijvoorbeeld aan La Louvière en Kortrijk, om maar twee plaatsen te citeren.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

De maatschappij heeft op het ogenblik 80 miljard schuld, zij moet een aanzienlijke subsidiëring krijgen. Staatssecretaris Mainil weet zeer goed

dat de pensioenlast zeer hoog is en dat 17 miljard worden opgeslorpt door de financiering van het pensioensysteem. Ik wens niet dat wordt geraakt aan de premies die worden uitgekeerd aan spoorwegpersoneel. Ingevolge de wijze van berekening van het pensioen, 75 pct. van het laatste jaarloon, werd zeer dikwijls de basis van de wedden en lonen laag gehouden. De heer Eicher weet zeer goed dat de premies niet worden geïncorporeerd in de basiswedden waarop later 75 pct. van het pensioen zal worden berekend.

De cijfers van 1983 tonen aan dat vooral de kleine premies niet bij de wedden en lonen worden gevoegd die als basis dienen voor de pensioenberekening. Al deze kwesties krijgen bijzonder onze aandacht.

Vous avez dit, monsieur Grosjean, et je vous pardonne bien volontiers ce trait d'humour, que je chantais toujours la même chanson et que nous étions de ceux-là qui tuent les services publics comme si quelque Dracula s'était jeté sur les chemins de fer pour les dévorer ou en faire sucer par quelque privé obscur la « substantifique moëlle ».

Puis-je vous poser quelques questions? Lorsque le chemin de fer achetait, à des prix un peu surfaits, auprès des grands secteurs privés et dans une grande générosité peu ou prou contrôlée, était-ce toujours en faveur des services publics?

Lorsqu'on exige d'une société telle que celle-ci, que j'estime et que j'apprécie d'ailleurs, qu'elle donne le meilleur rendement possible en matière de management et de commercialisation ou de « pêche » à la clientèle, n'est-ce pas manifester une juste exigence?

Voici moins de vingt ans, 55 p.c. des « preneurs d'ouvrage » voyageaient par le train. Aujourd'hui, moins de 10 p.c. le prennent encore parce qu'on a construit des rings autour des grandes villes, parce que les usines ne sont plus situées près des gares, comme c'était le cas autrefois. Voyez la société Côte d'Or qui est collée à la gare du Midi!

C'est toute une sociologie qui s'est transformée. Durant des années, nous avons investi plus de 550 milliards dans des autoroutes. L'urbanisme, monsieur Dehousse, a obligé n'importe quelle université ou usine ou n'importe quel bureau à créer d'immenses parkings et des garages. Quant aux autoroutes, elles sont venues lécher jusqu'aux grands-places de nos villes.

Et l'on s'étonne que vingt ou trente ans plus tard, s'opère un changement en matière de transport des personnes et que le chemin de fer soit principalement utilisé par les navetteurs, et surtout en direction de Bruxelles, ce qui représente une charge structurelle presque insupportable!

Vous connaissez le drame des heures de pointe: une heure trente le matin, une heure le soir, pour lesquelles il faut mobiliser du personnel et du matériel, parfois déficient, je l'admets. Allez à la gare de Schaerbeek, après neuf heures du matin: vous y verrez une enfilade de trains attendant quelque entretien ou un nouveau départ vers quatorze ou seize heures.

Les heures de pointe nous asphyxient et entravent la qualité du transport. S'il ne peut être remédié à cette situation, nous ne pourrions, quels que soient nos efforts et sauf à grands frais, rendre le service de transport public opérationnel et valable.

Mais qui ose toucher aux heures de pointe? Qui ose modifier les heures de commencement des cours et, d'ailleurs, qui est compétent en cette matière?

Qui ose proposer des changements pour un meilleur étalement des heures de bureau? Qui a jamais trouvé, tant à la Chambre qu'au Sénat, une volonté unanime pour que la servante publique qu'est le transport public ait une autre allure? Nous pourrions, avec les mêmes moyens, et même avec des moyens moindres, rendre de plus grands services si on tenait compte de tous ces éléments.

Je dois souligner la douce hypocrisie de pas mal de nos propos, d'où qu'ils émanent, et je pense notamment à l'arrêté numéroté par lequel nous avons introduit la possibilité d'accélérer les transports urbains en imposant des règlements additionnels de la circulation au niveau des communes et des villes.

Ainsi, si nous gagnions à Bruxelles deux kilomètres de vitesse en transport public, nous réaliserions un gain d'environ un demi-milliard, puisque le même instrument et le même personnel pourraient assurer une plus grande capacité.

Et qui voyons-nous réclamer cet avantage? Ceux-là même qui, au nom de l'autonomie communale, contestent l'imposition aux communes, sans les consultations nécessaires, des réglementations de telle nature.

De temps en temps, il faut avoir le courage — tous, même les ministres — de se regarder dans la glace et se demander: « Ne disons-nous pas parfois le contraire de ce que nous voulons tous ensemble? »

Dit is één van de basispunten waarop wij moeten durven te reageren. Het is bijzonder ongelukkig dat zich moeilijkheden voordoen op een ogenblik waarop ons land grote inspanningen vraagt. Iedereen beseft toch echter dat het niet kan voortgaan met een aantal zaken, de Staat inclus, te oversubsidiëren en de deficits te blijven dragen. Men moet daar begrip voor opbrengen, vooral omdat dit één van de voornaamste redenen is waarom wij deze grote moeilijkheden kennen.

De heer Somers kan ik antwoorden dat het federaliseren van de spoorwegen geen zin heeft, de spoorwegen met een infrastructuur die qua vervoer voor bijna 65 pct. buiten de nationale grenzen ligt, met een net waarop de reizigers voor 12 pct. als internationaal kunnen worden beschouwd. De heer Somers kan misschien als aprilvis voorstellen de breedte van het spoor aan te passen voor elke gemeenschap. Men moet toch ernstig blijven en weten dat de verdediging van de belangen van een gemeenschap niet op dit vlak dient te gebeuren.

Ik merk op dat al wat tot op heden werd vastgelegd qua percentages vóór mijn tijd werd beslist, eenparig zelfs, door een raad van beheer waarin de Vlamingen sterk en goed vertegenwoordigd waren.

De heer Van Ooteghem. — Welke Vlamingen?

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Kijk maar naar de raad van bestuur van de NMBS. (*Protest op de banken van de Volksunie.*)

Op hun vraag kan ik de heren Cardoen en Somers antwoorden dat het vervoer per auto moeilijk een mode kan worden genoemd. Sta mij een kleine puntige ironie toe. Het vervoer per auto is zo algemeen verspreid dat zelfs de leden van het bestendig comité van de spoorwegen, zelfs de vakbondsleiders, met personenauto en chauffeur uitgerust zijn om het openbaar vervoer naar best vermogen te verdedigen. (*Gelach.*)

Sta mij toe dit ook eens in het openbaar te zeggen.

De heer Van Ooteghem. — Dit verklaart veel.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Men kan afwegen of men na de daling van de energieprijzen kan spreken van een nieuwe mode.

De invloed van de prijs van de energie op de kostprijs van het openbaar vervoer bedraagt niet meer dan 4 pct. Zo ik mij niet vergis, heb ik tot op heden nog geen grote daling gezien van de elektriciteitsstarieven die te danken zou zijn aan een gunstiger kostprijs van één van de basisstoffen, in dit geval de fossiele energie die gebruikt wordt om stroom te winnen.

De prijzen gefixeerd voor het openbaar vervoer zijn voor aanpassingen vatbaar. Als mijn geheugen goed is, was het indertijd minister Chabert die de indexaanpassing van radio- en televisietaks heeft ingevoerd. Eén van mijn eerste interpellaties een tijd geleden — ik zat nog in de oppositie — handelde over de onnoembare stijging van het kijk- en luistergeld. Men heeft toen de handigheid gehad — en ik inspireer mij graag op de handigheid van anderen — die indexering in te voeren. Nu kraait geen haan meer, nu brult geen leeuw meer over de automatische indexstijging van het kijk- en luistergeld.

Mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister. — *Het Laatste Nieuws* schrijft mij de schuld toe.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Er zij u veel vergeven, mevrouw, maar hiervoor is u niet verantwoordelijk. (*Gelach.*)

Wij hebben iets soortgelijks uitgewerkt, bij bijzondere-machtenbesluit, voor de tariefaanpassingen van het openbaar vervoer. De aanpassing houdt rekening voor de helft met het indexcijfer van de kosten voor levensonderhoud en voor de andere helft met de prijs van de energie — elektriciteit en fossiele energie — en met een aantal elementen die vastliggen zoals wedden en lonen in de diverse vervoermaatschappijen. Die automatische parameter wordt toegepast in het begin van het jaar, wat als nadeel heeft dat men bij een dalende inflatie met een jaar vertraging de invloed daarvan ondervindt maar het voordeel heeft dat bij een stijging ook deze slechts een jaar later wordt gereflecteerd in de prijs.

Heeft dat een negatieve invloed gehad op het gebruik van het openbaar vervoer? Men denkt van niet; de cijfers bewijzen zulks. Laten wij hopen dat de staking niet lang zal duren en dat degenen die het openbaar vervoer gebruiken niet worden ontmoedigd om dit verder in hun verplaatsingspatroon in te schrijven.

De spectaculaire daling van de petroleum prijzen kan misschien wel een invloed hebben op het gebruik van het openbaar vervoer. Veel mensen denken immers dat zij alleen maar rekening moeten houden met de benzinekosten wanneer zij zich met de wagen verplaatsen. Dat zijn maar marginale kosten. De grootste kosten zijn uiteraard verzekering, afschrijving en herstellingen van de wagen. Een van deze elementen, misschien ook gekoppeld aan een grotere neiging om zich met de wagen te verplaatsen als er een autosalon heeft plaatsgehad, kan wel enige invloed hebben gehad ...

De heer Windels. — Het is een psychologisch effect.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Dat geef ik toe. De 4 pct. stijging van het openbaar vervoer zou moeten worden geventileerd om te weten wat daarin de elektrische kostprijs zou zijn. De prijs van het openbaar vervoer, ik herhaal het, heeft geen effect gehad op het gebruik ervan.

Sommige sprekers hebben gevraagd of wij geen nieuwe parameters zouden aanwenden waarbij wij de prijs van het openbaar vervoer zouden koppelen aan de benzineprijs. Dat is niet praktisch. Wij passen de tarieven van het openbaar vervoer eenmaal per jaar aan, zonder enige jezuïtische benadering.

De heer Van Ooteghem. — Wat is dat, een «jezuïtische benadering»?

De heer Desmarts. — Hij weet daarvan te spreken!

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Dat is een «vervormingsbenadering». (*Gelach.*) Men mag zeggen dat men door de prijzen eenmaal per jaar aan te passen, in geval van inflatie alle indexstijgingen, die destijds om de twee maanden gebeurden, neutraliseert en men, in plaats van trapsgewijze aanpassingen, aanpassingen met schijven kent.

Zonder daarover verder uit te weiden moet het met dit systeem mogelijk zijn de prijzen van het openbaar vervoer aan de wisselvalligheden van de benzineprijs aan te passen.

Wanneer men bijvoorbeeld, voor een autobus 100 frank als kostprijs neemt, dan zit in dat bedrag voor het energieverbruik 6 à 7 frank, voor de aankoop van de autobus 10 à 12 frank, voor het onderhoud en de herstellingen 5 à 6 frank. Het is de personeelskost, geteeld op de piekuren en de grote amplituden van het vervoer, die 75 à 78 frank op de 100 frank vertegenwoordigt.

Het voorstel is bijzonder psychologisch en men moet er aandacht aan besteden. Maar het komt des te meer ongelegen als het openbaar vervoer minder aangepast is en er terzelfder tijd een daling is van het gebruik die wordt uitgebuit. Er bestaat een competitie in de manier van verplaatsing. Het psychologisch nadeel van de technieken aangewend door het openbaar vervoer wordt uiteraard op de voorgrond gebracht door degenen die voorstander zijn van benzinegebruik.

Monsieur Grosjean, vous avez évoqué les investissements. Là aussi, je crois qu'il faut pouvoir répéter la vérité et, par conséquent, les faits.

Le chemin de fer avait développé plusieurs plans quinquennaux et avait notamment, dans ces développements, consenti des efforts assez extraordinaires d'infrastructure, d'électrification, sans prévoir qu'une fois une ligne électrifiée — parce qu'un chemin de fer est une chose compliquée — il faut y faire circuler également du matériel adapté.

Si je demandais aux membres du Sénat combien de fois les trains s'arrêtent quotidiennement en Belgique et si je disais qu'il s'agit de plus de trente mille fois par jour, vous seriez sans doute étonnés! Il faut donc bien acquérir du matériel que le chemin de fer n'avait pas prévu dans ses plans.

Jusqu'à un certain moment, des commandes d'un coût très élevé, se montaient à près de 12 milliards par an, ont été faites dans les années 1980. Cela eut pour conséquence que le secteur privé de la construction ferroviaire en Belgique, un peu monopoliste, a prévu les moyens nécessaires. Il était impossible de maintenir ce rythme-là. Nous sommes descendus à 9 milliards, puis, durant trois ans, nous avons négocié avec le secteur privé de la construction ferroviaire, un plan portant sur environ

6,2 à 6,4 milliards par an d'achat de matériel, chiffre que nous ne pouvons plus maintenir actuellement. Il en est de même évidemment dans le renouvellement indispensable. La ligne électrifiée Anvers-Bruxelles a cinquante ans. Je prends ce tronçon à titre d'exemple. Il est évident qu'une ligne de cinquante ans d'âge, de par l'utilisation très fréquente qu'elle connaît, nécessite des investissements de renouvellement et de sécurité.

Se posent probablement des problèmes pour l'électrification planifiée d'autres lignes et pour le renouvellement du matériel de celles-ci.

Si, à deux reprises, nous avons fait l'investissement de 65 voitures à double étage — qui, pour l'instant, effectuent leurs essais avant de devenir opérationnelles —, c'est que nous y étions obligés par la particularité du chemin de fer belge qui concentre, en quelques minutes par jour, ses navetteurs sur Bruxelles. Notre but était d'éviter aux heures de pointe le passage de 160 trains par heure dans la jonction Nord-Midi.

On a imaginé qu'en construisant des trains à double étage, ce qu'on a appelé «l'Etoile de Bruxelles», bénéficierait d'un trafic plus fluide. Mais après avoir fait ces investissements-là, d'autres n'étaient plus possibles. Du reste, ces wagons étaient destinés à un secteur bien déterminé.

M. Grosjean. — Vous pourriez aussi nous parler de l'électrification inutile vers Eupen, alors que vous n'acceptez pas l'électrification importante entre Montzen et Welkenraedt!

M. De Croo, ministre des Communications et du Commerce extérieur. — Je ne parle pas d'Eupen mais il est exact que le même choix se pose pour la PTU, la promotion de transports urbains où il faut aussi savoir que faire pour Liège et son TAU, pour Anvers, pour relier les gares existantes à Charleroi, pour les travaux en cours à Bruxelles et pour le trolleybus à Gand.

Dat gaan wij ook doen voor de buurtspoorwegen. Deze regering heeft trouwens mede onder uw impuls, mijnheer De Bondt, voor de eerste maal kredieten ingeschreven voor de bevordering van het stedelijk vervoer, de BSV, ook voor het vervoer met de buurtspoorwegen. Ik bedoel hier het vervoer in grotere steden zoals Namen, Doornik, Mons, Leuven, Mechelen, Brugge, Aalst, om er enkele te noemen, waarvoor een belangrijk stuk van wat nog overblijft als investeringscapaciteit moet kunnen worden uitgetrokken.

Ne voulant pas abuser du temps du Sénat, je ne répondrai pas aux questions intéressantes que vous appelez «infrarégionales». Vous savez que je suis tout à fait disposé à y répondre en commission où je ne me soustrais à aucun débat bien préparé. C'est tout à fait normal.

De heren Cardoen en Dehousse hebben vragen gesteld in verband met het luchtvaartgebeuren. Ik zal heel duidelijk het startpunt van onze denkwijze uiteenzetten.

De grote luchthaven in België is Brussel-Nationaal in Zaventem, of men dat nu wil of niet. De cijfers bevestigen het. Vijf miljoen achthonderd duizend passagiers tegenover ongeveer tweehonderdduizend voor al de andere luchthavens van het land samen.

Dank zij de inkomsten van deze luchthaven slaagt de Regie der Luchtwezen erin meer dan 800 miljoen te vinden om de regionale luchthavens, waar zij ook gevestigd zijn, min of meer in leven te houden. Dat is een eerste feit.

Een tweede feit. De luchthaven Brussel-Nationaal werd ongeveer dertig jaar geleden geconcentreerd en zevenentwintig jaar geleden gebouwd toen het grootste vliegtuig de Caravelle was. Momenteel is de luchthaven, wanneer wij de toekomst voor ogen houden, in haar conceptie totaal onvoldoende.

Terzelfder tijd, ik wil de heer Chabert hier mijn waardering voor betuigen, is er de jongste jaren een groot goederenvervoer gekomen. De accommodatie voor dit goederenverkeer, dat men aanvankelijk overroepen had gedacht, begint nu ook te klein te worden.

De heer Chabert. — Ik heb daar heel veel kritiek voor gekregen, maar nu nog ben ik blij dat ik het gedaan heb.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Ik zeg wat ik denk, mijnheer Chabert, en ik ben gelukkig het te kunnen zeggen op een ogenblik dat u hier aanwezig bent. Voor de transit, zowel van reizigers als van het goederenvervoer, is de luchthaven te klein geworden. Wij hebben een belangrijk Amerikaans bureau dat door de Regie der Luchtwezen werd uitgekozen, namelijk Burns & MacDonnell een masterplan laten maken met de vraag wat Brussel-Nationaal nu is

en wat het zal zijn in het jaar 2005. Hoe gaat het Europese luchtverkeer evolueren en wat gaat de liberalisering, mijnheer Dehousse, van het luchtverkeer met zich brengen? De prognoses zijn dat in België in de toekomst, het verkeer in de luchthaven zal evolueren naar quasi twaalf miljoen passagiers in plaats van de ongeveer vijf miljoen achthonderd duizend op dit moment. Voor het goederentransport zullen wij ongeveer tot vijfhonderdduizend ton vracht per jaar komen.

Mevrouw D'Hondt herinnert zich nog heel goed de discussies rondom *Federal Express*. Wij hebben toen door onze « charmante » wijze van discussiëren de hoeken een beetje kunnen afronden. Momenteel zijn wij met *Peoples*, *Federal Express*, *DHL* en vele andere, de snelpost-HUB geworden van het Europees postgebeuren. Dat heeft veel personen aange trokken. Des nachts, in de maand maart, telde het luchtvervoer in Brussel-Nationaal meer dan twee duizend vluchten. Drie jaar geleden was er 's nachts zelfs geen douanetoezicht. Er is daar dus iets aan het bewegen. Wanneer wij tussen dit en enkele maanden geen beslissing nemen voor het uitbreiden van de luchthaven zoals planmatig is berekend, dan gaat die enorme opbloei van de cliënteel verdwijnen.

Het derde feit. Waar is het geld om dit te realiseren?

Où trouver l'argent pour développer cet aéroport, l'aménager en vue de l'an 2000, doubler sa capacité, sa fonction de transit, ses possibilités de transport de marchandises et le maintenir, monsieur Dehousse, afin qu'il puisse soutenir les aéroports régionaux?

Première hypothèse: on ne fait rien et il se sclérose. Mais alors où trouverons-nous les 800 millions nécessaires au soutien des aéroports régionaux? Celui d'Ostende est évidemment plus onéreux que celui de Liège puisqu'il est ouvert la nuit. Deurne doit également faire face à ses propres problèmes que ne connaît pas, dans la même mesure, Charleroi. Tous, en tout cas, accusent un déficit considérable résultant du fait qu'un aéroport doit disposer d'une infrastructure minimale importante au niveau du contrôle aérien, de la police, des pompiers et que sais-je encore?

Si l'on se refuse à modifier quoi que ce soit, on laisse l'aéroport de Bruxelles-National se désintégrer lentement mais sûrement et alors tout se perd.

Autre hypothèse: on triple sa capacité, comme le prévoient les projets établis, mais dans ce cas, il faut trouver de manière planifiée et en quelques années 17 milliards.

En bon petit soldat, j'ai donc demandé cette somme au gouvernement. On m'a répondu qu'il n'y avait pas d'argent pour ce faire. J'ai alors fait étudier, de manière approfondie, des formules alternatives. En effet, lorsqu'on ne reçoit rien d'un côté, on cherche de l'autre. Des formules longuement étudiées sur des bases scientifiques semblent prouver que la création d'une société au sein de laquelle la Régie des Voies aériennes serait un partenaire privilégié, 30 p.c. à mon sens, pourrait permettre de mobiliser l'argent nécessaire, sans qu'on doive puiser dans les caisses de l'Etat ou dans les finances publiques, en vue de développer le matériel modulaire selon les plans que les commissions du Sénat et de la Chambre ont d'ores et déjà envisagés dans leurs grandes lignes. Un aéroport correspondant à cette perspective pourrait être mis en service dans quinze ans.

Nous nous devons de réaliser cet objectif car Londres, pour un seul terminal, vient d'engager 14 milliards. Beek se développe également. Nos collègues hollandais, avec beaucoup d'humour d'ailleurs, ont créé une piste nord-sud qui ne gêne personne et envisagent maintenant d'aménager une autre piste, est-ouest, dont le bruit incommoderait les seuls Allemands et Limbourgeois belges. Nous nous devons dès lors d'être, sur ce plan, concurrentiels.

C'est là une des techniques possibles qui permettrait à la fois de maintenir un aéroport au centre du pays et d'assurer le fonctionnement spécifique des aéroports régionaux.

In dat kader past Canac. De Senaat en meer bepaald de heer De Bondt weten dat wij sinds maanden en jaren proberen gestalte te geven aan Eurocontrol. De verslagen die daarover in Kamer en Senaat bestaan, zijn boekdelen dik. Eurocontrol controleert nu ook sinds 1 maart jongstleden het Nederlandse luchtruim, boven 300 voet.

Ik moet de Senaat er toch attent op maken dat de luchtvaartcontrole op Brussel-Nationaal achterhaald is. We moeten Zaventem tegen 1988 moderniseren. Daar kan men niet onderuit. Luchtvaartcontrole dat is zomaar geen toren: de opleiding van het personeel moet worden aangepast, specialisten moeten worden aangeworven, de computers en de communicatiesystemen moeten worden gemoderniseerd. Eigenlijk is de software hier belangrijker dan de hardware. Wij hebben veel moeite

gehad om de *Computer Assisted Air Traffic Control Center*, Canac, waar te maken. Maar Canac komt er binnen de grenzen van de luchthaven van Zaventem. Dit werd reeds beslist door de regering in september van vorig jaar.

Canac krijgt een speciaal taalstatuut voor zijn personeelsleden, de aanwervingsprocedure is aan de gang en na de examens is reeds een werfreserve beschikbaar.

De heer Cardoen. — Wanneer wordt het kader gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*?

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Het koninklijk besluit betreffende het kader is reeds ondertekend, maar het taalbesluit aangepast aan het kader moet uiteraard nog de weg afleggen die u kent, mijnheer Cardoen. Ongeveer een week geleden heb ik van de regering de toestemming gekregen om recruteringen te doen overeenkomstig het verwachte personeelskader, omdat het broodnodig is Canac operationeel te maken zoals u terecht hebt onderstreept.

Nous n'avons pas de motifs d'être « timorés ». Savez-vous que nous possédons en Belgique, à Bertem, le plus grand radar civil du monde, entièrement automatisé? Nous aurons également, dans trois ans, le contrôle aérien le plus perfectionné car le plus récent du monde. Notre espace aérien est parcouru, jour et nuit, par plus de mille avions en vingt-quatre heures, qui paient, bien sûr, une contribution. Ici non plus, je n'ai pas demandé un franc à l'Etat belge pour la création de ce nouveau système de contrôle. La Régie des Voies aériennes a réalisé les études, lancé la soumission, et le financement, supporté par le privé, sera remboursé par ce qu'on appelle les « en-route ». Comme vous le savez, monsieur Dehousse, il s'agit du paiement par tonne-kilomètre de l'avion qui est contrôlé et aidé.

Je suis certain que si j'avais demandé, en période de crise, les trois milliards nécessaires pour Canac, je ne les aurais pas obtenus, ou alors par petits morceaux, comme ce fut le cas pour le *walradarketen*, à l'Escaut occidental. La Régie des Voies aériennes a fait une soumission; si mes souvenirs sont exacts, c'est la banque Benelux qui a présenté les conditions les plus favorables. Le software et le hardware de Canac sera réalisé grâce au financement privé; et le paiement du personnel se fera à l'aide des redevances « en-route ».

N'ai-je pas bien agi en faisant financer Canac par le secteur bancaire plutôt que par le biais d'un emprunt sur le marché belge, à rembourser par le budget national? Ceci n'a rien d'idéologique, monsieur Grosjean, mais c'est essentiellement pratique. J'estime, pour ma part, que le point de vue opérationnel prime sur le point de vue idéologique. Je préfère que les choses avancent avec peu d'idéologie plutôt que de stagner avec beaucoup d'idéologie! Il est exact que les problèmes évoqués par M. Cardoen peuvent se poser.

In een zelfde perspectief kan ik zeggen dat BAI nog in zijn kinderschoenen staat. Het wordt trouwens voorgezeten door de administrateur-generaal van de Regie. BAI is een manier om, met het oog op de aantrekking — want het is nog maar een begin —, de luchthaven soepeler te verkopen, als ik dat zo mag zeggen, BAI is voor de helft privé en voor de helft publiek. Sabena heeft deze keer voor de kant van de privé gekozen, terwijl ze twee jaar geleden in BEAC, een studiesyndicaat voor verkoop van luchthavens sleutel op de deur in het buitenland, de openbare zijde had gekozen. In 1985 is de financiering uitsluitend door de RLW gebeurd; dat is juist, mijnheer Cardoen.

De heer Cardoen. — Is het volgens de huidige statutaire bepalingen van de Regie der Luchtwezen mogelijk samen te werken met de privé-sector?

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — De Regie der Luchtwezen heeft 50 pct. van de BAI en is deelgenoot in BEAC. De Regie der Luchtwezen heeft niet de handicap van bijvoorbeeld de RTT.

Het is mogelijk dat er aanpassingen aan het statuut nodig zijn, een aanpassing van de taken, inzake de uitbreiding van Brussel-Nationaal. Dat wil ik nader onderzoeken. Op dit ogenblik wil ik dat niet als zodanig uitsluiten.

Er moet ook worden nagegaan of men geen beroep kan doen op andere vormen van medewerking voor de regionale luchthavens. Dat bestaat in vele landen.

Waarom komen de belanghebbenden van bijvoorbeeld de luchthaven van Oostende, de stad, de provincie en anderen, niet samen om die luchthaven te steunen? Hetzelfde geldt voor Luik.

Er is een luchthaven in ons land die de Regie der Luchtweegen niets kost, bijvoorbeeld Wevelgem. Er bestaan formules, waarvoor ook de gewesten interesse kunnen hebben. Ook zij kunnen hierbij worden betrokken.

Avant d'évoquer le problème du TGV, je répondrai à M. Dehousse quant à l'arrêt de la Cour européenne.

Cet arrêt date du 30 avril 1986. Disons les choses comme elles sont! La Communauté européenne des Six, des Dix ou des Douze, prévoit, si j'ai bien compris, dans le ou les traités que nous avons approuvés, la libre circulation des capitaux, des personnes et des services.

Pourquoi, en principe, le service aérien ne serait-il pas soumis à la libre concurrence à l'intérieur de la Communauté? Il paraît aberrant de penser le contraire. Les grandes sociétés dites nationales, la Lufthansa, la KLM, Air France, Alitalia, la Sabena et j'en passe, ont un coût du transport objectivement explicable. Le prix de revient est ce qu'il est et, durant vingt-sept ans, la Sabena a été la seule société anonyme de Belgique à perdre de l'argent.

Nous constatons qu'il est parfois plus cher de se rendre directement en avion de Bruxelles à Nice que de Bruxelles à Nice via New York, pour citer un exemple audacieux. Cela ne pouvait continuer.

Le Marché commun s'est d'abord occupé du réseau ferroviaire, ensuite, durant dix ans, de l'unification des poids et mesures et du transport routier. Ce n'est, en fait, qu'avec l'arrivée de la Grande-Bretagne aidée par l'aile marchande libérale du gouvernement des Pays-Bas, que la Communauté européenne s'est intéressée au transport aérien et au transport maritime.

Nous avons senti venir le vent. L'Angleterre a négocié parallèlement avec l'Allemagne, les Pays-Bas et la Belgique — j'ai signé des conventions en septembre de l'année dernière —, des abaissements de tarifs. Nous avons même été assignés par un lord anglais qui trouvait trop cher le déplacement par Sabena entre Londres et Bruxelles.

De quoi s'agit-il? Exécutant les conventions aériennes, les compagnies garent, jusqu'à présent, le droit de veto sur un tarif de transport entre deux points appartenant à deux pays.

Vous voyagez par avion de Bruxelles à Londres. La Belgique et l'Angleterre doivent être d'accord sur un tarif minimal. Pareilles conventions ne valent pas pour les Etats-Unis où existe, en effet, ce qu'on appelle l'*open sky*. Celui-ci permet de voler pour moins de dix mille francs entre les Etats-Unis et la Belgique. En conséquence, les avions de la Sabena accusaient un excellent coefficient d'occupation mais, jusqu'en 1981-1982, la compagnie a perdu pas mal d'argent sur la ligne atlantique, la concurrence à bas prix étant forte.

Les pays européens ont un droit de veto sur tout tarif qui n'a pas été établi conventionnellement entre deux pays concernés.

Tel est le fond de l'arrêt du 30 avril 1986.

Le 19 juin prochain, à Luxembourg, la présidence hollandaise aidant, suivie de la présidence anglaise, et de la belge en 1987, interviendra une libéralisation en faveur des consommateurs et, dès lors, un abaissement des prix du transport aérien, ce qui risque de déplaire à certains grands mamouths des compagnies aériennes dont les frais généraux s'avèrent très élevés. Sommes-nous là pour défendre les consommateurs ou pour accrocher à la hampe de nos illusions nationales le drapeau de quelque compagnie, aussi importante soit-elle? Il faut choisir!

A ce propos, je voudrais rappeler au Sénat une idée ancienne qui malheureusement n'a pas abouti. Il sera, en effet, difficile de maintenir en Europe, à longue échéance, toutes ces compagnies nationales sans une forme articulée et approfondie de collaboration opérationnelle, quelle qu'elle soit. Qu'on s'appelle Air France, KLM, Lufthansa, Sabena, SAS ou peu importe, dans la compétition et les investissements extraordinaires nécessités par le renouvellement des flottes de transport civil, il y aura toujours des alliances, des correspondances et des collaborations. Sinon, nous serions encore un peu plus «américanisés» que certains d'entre nous le souhaitent. Cela aussi se trouve dans la libéralisation des tarifs aériens.

Comme je l'ai promis, j'en viens aux observations faites en matière de TGV. Je constate que le baron Clerdent, «régéviste» célèbre, si je

puis m'exprimer ainsi, m'écoute avec attention. Si je ne connaissais pas la casuistique de Jean-Maurice Dehousse, je me serais quelque peu offusqué lorsqu'il a décortiqué les réponses aux questions reprises au rapport.

Il doit savoir que nous avons fourni le maximum de documentation possible aux membres de la commission de l'Infrastructure. Il est vrai que j'ai écrit, comme il se doit, à MM. Wathélet, Geens et de Donnea pour entrer en contact avec eux dans l'optique des compétences qui sont les leurs. Quel que soit mon sentiment personnel à ce sujet, je dois observer et exécuter les lois de notre pays. Il est tout à fait normal que, dans ce domaine, nous puissions être positifs et opérationnels. C'est élémentaire.

Wat ik nu ga zeggen zal u wellicht ergeren, maar dit is een eerste *captatio benevolentiae*. Half bekend is half vergeven.

Men pendelt niet per vliegtuig tussen Oostende en Brussel en men vliegt zelden van Charleroi naar Deurne of van Luik naar Oostende. Toch hebben wij een luchthaven waar 60 maatschappijen aanwezig zijn en jaarlijks enkele tienduizenden vliegtuigen landen.

Ik wil *mutatis mutandis* niet zeggen dat de TGV een lokale trein moet worden. De TGV is een gedurfd idee dat de toekomst voor zich heeft. Persoonlijk meen ik dat wij daaraan moeten meewerken. Het idee is internationaal. Frankrijk, Duitsland, Nederland, België en Groot-Brittannië dat met Frankrijk nu ook een akkoord heeft bereikt voor een vaste oeververbinding, staan erachter. Mijns inziens is de TGV, zoals ik het eens in een boutade — wat mij dikwijls wordt verweten — heb gezegd: «le Suez du rail». De TGV is dus voor het spoor wat het kanaal van Suez is geweest voor de scheepvaart.

Le canal de Suez a été construit au moyen de capitaux privés, ce qui ne fut pas le cas du canal de Panama.

Wij moeten voor onszelf uitmaken of wij al dan niet deelnemen aan deze snelle spoorverbinding in Europa.

Monsieur Dehousse, la liaison par train rapide entre l'est et le nord de l'Europe par l'infrastructure allemande en connection avec l'infrastructure française se fera. Pour nous, la question est de savoir si ce sera par Metz-Strasbourg-Francfort, ou, monsieur Clerdent, par Cologne-Liège-Bruxelles. Il s'agit d'une question vitale. Nous ne pouvons dire que notre territoire est trop petit, que nous ne pouvons plus ouvrir la structure de notre pays. Nous avons créé pour 550 milliards d'autoroutes. Un kilomètre d'autoroute correspond à 8 kilomètres de TGV. Nous ne pouvons estimer que quelques kilomètres pour le TGV, c'est trop, que quatorze mètres de large, c'est trop! L'aéroport Charles de Gaulle à lui seul comporte plus d'hectares de terrain que toute la liaison TGV Paris-Lyon. Il faut bien y réfléchir. Les écologistes aussi doivent se rendre compte qu'au siècle prochain les gens se déplaceront davantage au cœur de l'Europe. S'ils le font en voiture ou en avion, il en résultera une autre forme de pollution et d'autres encombrements. Il serait préférable de leur offrir un moyen de locomotion facile, peu coûteux et sûr: un train rapide. Il faut prévoir les vingt à trente années à venir.

Je suis fondamentalement convaincu de l'opportunité de la création d'une structure ferroviaire rapide.

Cela étant dit, elle n'est pas facile. Il faut réaliser cette liaison entre quatre ou cinq pays, la financer, l'exploiter en se fondant sur l'expérience des réseaux ferroviaires; comment voulez-vous l'exploiter autrement? Sous quelle forme de contrat? Comment mobiliser le capital? Comment l'honorer? Il faut surtout, bien sûr, s'intéresser au passage physique, dérangeant pour les uns et avantageux pour les autres, d'une telle ligne. Nous n'avons pas, monsieur le Président, d'ombudsman en Belgique, mais le Sénat et la Chambre en comportent ensemble près de 400...

Dans les documents distribués aux commissaires figurent plusieurs alternatives. Il n'en existe pas encore de finalisation. Comme disait le cardinal de Retz, il faut être de quelque part. En ce qui concerne le TGV, il faut aller quelque part. On ne peut faire des suppositions et tirer des traites sur la comète, quoique cette année la comète de Halley aidant, nous n'étions pas mal placés. (Sourires.)

Il faut aussi étudier quelques possibilités de tracé. Nous avons décidé de limiter à six ou sept — les plans sont là — les alternatives pour lesquelles les études doivent tenir compte du coût, du rendement, du nombre de voyageurs et d'une foule d'autres paramètres, ainsi que de l'utilité pour notre pays. La phrase un peu malheureuse d'un train

toutes les deux heures et de recettes négatives pour les chemins de fer », que signifie-t-elle ?

Il est évident que si un voyageur peut emprunter un TGV pour faire un déplacement, il ne prendra pas un autre train. Il convient dès lors d'évaluer ainsi la perte de rendement sur le trajet classique.

Si on parle de deux heures, cela veut dire — la technique est d'ailleurs bien connue en France — qu'une gare peut être lachée par le TGV, train à grande vitesse, ou par la LGV, ligne à grande vitesse, tous les trains ne s'y arrêtant pas. Il peut exister des systèmes d'alternance, M. Clerdent l'a expliqué au Sénat, dans lesquels, sur une ligne, certains trains s'arrêtent et d'autres pas. On collecte ainsi le meilleur capital de passagers possible.

Tussen Parijs, Rijsel en Brussel zijn de LGV en de TGV rendabel. Dit kan echter niet met dezelfde zekerheid worden beweerd van het gedeelte Brussel-Keulen en Brussel-Amsterdam. De invloed van de vaste oeververbinding tussen Groot-Brittannië en Frankrijk op de rendabiliteit van de TGV Brussel-Keulen, Brussel-Amsterdam wordt thans in de vier landen gemeenschappelijk bestudeerd, wat op zichzelf positief is.

Wij moeten ook de financiële gevolgen die dit traject voor ons zal meebrengen, afwegen. Tussen Parijs en Keulen legt de TGV ongeveer 550 kilometer af waarvan iets minder dan de helft op Belgisch grondgebied. Indien elk land zou moeten bijdragen in verhouding tot het aantal afgelegde kilometers, zou Duitsland slechts voor 70 à 80 kilometer moeten betalen en wij voor 250 kilometer. Wij moeten derhalve het internationaal aspect van de financiering van deze onderneming onderstrepen, zoniet wordt de financiële last van de spoorverbinding Parijs-Keulen voor ons te zwaar. Het zou er dan op neerkomen dat degene die eigenaar is van het water waarover de brug wordt gelegd, zou betalen voor degenen aan wie de oevers behoren, de ene oever zijnde Rijsel-Belgische grens, de ander zijnde Belgische grens-Keulen.

J'ai écrit à la Communauté européenne, au nom des pays dont je viens de parler, pour essayer de mobiliser un financement communautaire. S'il existe dès à présent une initiative supranationale de transport moderne du XXIe siècle, c'est bien le TGV qui toucherait trois, quatre ou cinq pays.

Un membre de la Commission européenne nous a répondu favorablement à cet égard, en ce sens que l'hypothèse d'un tel financement cadre avec les perspectives d'investissement communautaire.

Cependant, il faut se garder d'inclure dans le projet trop de spécificités nationales, à moins de les isoler dans leur coût et dans leur rendement. Ainsi, si la Belgique proposait que le TGV s'arrête sept fois sur son territoire, les Français, les Allemands et les Hollandais estimerait cette solution trop onéreuse. Les desiderata des uns doivent être tempérés par ceux des autres.

Rien n'est décidé pour l'instant et toutes les alternatives sont examinées. Parmi elles, je cite le projet de tunnel sous Anvers pour un montant de 9 milliards, qui permettrait de gagner 15 minutes sur le trajet.

Par ailleurs, l'aspect géologique du terrain de certaines régions des Pays-Bas notamment impose des conditions de tracé.

Nous devons veiller à la fois à ce que le TGV n'échappe pas à la Belgique et soit le plus rentable possible pour nous. S'il est vrai que 15 millions de passagers emprunteront le TGV chaque année, la plaque tournante étant Bruxelles puis qu'on souhaite relier principalement les aéroports Charles de Gaulle, Bruxelles-National et Schiphol, nous devons en assumer la charge, tout en sachant que son tracé sera désavantageux pour certaines régions; je pense en particulier au Hainaut occidental qui ne bénéficiera pas d'un arrêt du TGV. Mais Lille en aura un et l'électrification Tournai-Lille ne revêtira-t-elle pas un caractère positif ?

Mijnheer de Voorzitter, ik heb blijkbaar veel tijd van de Senaat in beslag genomen.

De heer Wyninckx. — Het was niet al te zeer overdreven.

De heer Luyten. — Het was ons zeer aangenaam in deze droeve tijden.

De heer Van Ooteghem. — Wij hebben toch geen trein om naar huis te gaan. (Gelach.)

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Ik heb allicht ook uw geduld op de proef gesteld. Als ik het geluk heb om door een talrijk publiek zo aandachtig te worden beluisterd, dan kom ik in de verleiding om zo volledig mogelijk te zijn.

De heer Wyninckx. — En wij in de verleiding om te luisteren.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel. — Ik verzoek u mij hiervoor te verontschuldigen. (Applaus op de banken van de meerderheid.)

M. le Président. — Je ne dispose pas de moyens pour arrêter un train ministériel. (Sourires.)

Het woord is aan de heer Somers.

De heer Somers. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil bondig reageren op de verklaring van de minister over het voorstel dat wij hebben ingediend ter federalisering van de NMBS.

Mijnheer de minister, u lijkt dat voorstel niet eens te hebben gelezen. Wij kennen uw vlotheid en ook de ondoordachtheid van uw uitspraken, die soms plezierig kunnen zijn. De vlotheid en de oppervlakkigheid echter bij de beoordeling van iets dat u blijkbaar niet kent, gaat volgens ons te ver. Het voorstellen alsof wij er voorstander van zijn dat de treinen stoppen aan de taalgrens, is goedkope spot en intellectueel totaal oneerlijk. U weet dat het gaat over het inbouwen van mechanismen in de huidige raad van bestuur van de NMBS, mechanismen die een benadeling van de ene gemeenschap door de andere gemeenschap moeten voorkomen. Als u geen betere argumenten hebt dan wat spot voor deze zaak, vind ik dat niet ernstig. (Applaus op de banken van de Volksunie.)

M. De Croo, ministre des Communications et du Commerce extérieur. — L'humour est rare.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir document n° 6-XIV-1,2, session 1985-1986 du Sénat.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stuk nr. 6-XIV-1,2, zitting 1985-1986 van de Senaat.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

I. Ajustements des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au titre I — dépenses courantes et au titre II — dépenses de capital, du budget du ministère des Communications de l'année budgétaire 1985, sont ajustés suivant les données détaillées du tableau annexé à la présente loi, et à concurrence de (en millions de francs) :

Ajustements	Crédits non dissociés	Crédits dissociés	
		Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	243,1	—	—
Réductions	1 188,5	—	—
Crédits supplémentaires pour les années antérieures . .	132,8	—	—
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			
Crédits supplémentaires de l'an- née courante	27,0	115,3	10,0
Réductions	680,6	2 730,0	542,2
Crédits supplémentaires pour les années antérieures . .	9,8	—	—

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten ingeschreven onder de titel I — lopende uitgaven en onder de titel II — kapitaaluitgaven, van de begroting van

het ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1985, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

Aanpassingen	Gesplitste kredieten		
	Niet- gesplitste kredieten	Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	243,1	—	—
Verminderings	1 188,5	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren	132,8	—	—

TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar	27,0	115,3	10,0
Verminderings	680,6	2 730,0	542,2
Bijkredieten voor vroegere jaren	9,8	—	—

— Adopté.
Aangenomen.

II. Dispositions diverses

Art. 2. Le ministre des Communications est dispensé de procéder au recouvrement à charge de la SA «Maatschappij voor Hoogzeevervisserij», à Bruges, de la somme de 38 036 142 francs qui lui avait été accordée sous forme de crédit maritime à concurrence de 51 710 000 francs dans le cadre de la loi du 23 août 1948.

II. Diverse bepalingen

Art. 2. De minister van Verkeerswezen wordt ontslagen ten laste van de NV Maatschappij voor Hoogzeevervisserij te Brugge, de som van 38 036 142 frank terug te vorderen, welke deze verschuldigd is uit hoofde van de verleende scheepskredieten ten bedrage van 51 710 000 frank in het kader van de wet van 23 augustus 1948.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 3. Le ministre des Communications est dispensé de procéder au recouvrement à charge de la SPRL Belgian Coasting à Ostende de la somme de 3 397 193 francs qui avait été accordée sous forme de crédit maritime à concurrence de 5 880 000 francs dans le cadre de la loi du 23 août 1948.

Art. 3. De minister van Verkeerswezen wordt ontslagen ten laste van de PVBA Belgian Coasting te Oostende, de som van 3 397 193 frank terug te vorderen, welke deze verschuldigd is uit hoofde van de verleende scheepskredieten ten bedrage van 5 880 000 frank in het kader van de wet van 23 augustus 1948.

— Adopté.
Aangenomen.

TITRE VII. — Organismes d'intérêt public

Art. 4. Les articles et crédits suivants sont ouverts au budget 1985 de la Régie des Voies aériennes concernant les contributions de la RVA à la SC Brussels Airport International (BAI):

Art. 523.02 (nouveau). Dépenses généralement quelconques valant contribution aux programmes d'action de la SC BAI: 5 000 000 de francs.

Art. 533.02 (nouveau). Subvention à la SC BAI pour couvrir ses frais de fonctionnement: 8 000 000 de francs.

Art. 533.03 (nouveau). Subvention à la SC BAI pour le financement de ses programmes d'action: 5 000 000 de francs.

Art. 560.09. Participation dans d'autres sociétés: 2 000 000 de francs.

TITEL VII. — Instellingen van openbaar nut

Art. 4. In de begroting voor het jaar 1985 van de Regie der Luchtwegen worden de volgende artikels en kredieten geopend met betrekking tot de bijdragen van de RLW aan de SV Brussels Airport International (BAI):

Art. 523.02 (nieuw). Allerhande uitgaven geldend als bijdrage tot de actieprogramma's van de SV BAI: 5 000 000 frank.

Art. 533.02 (nieuw). Toelage aan de SV BAI tot dekking van haar werkingskosten: 8 000 000 frank.

Art. 533.03 (nieuw). Toelage van de SV BAI voor de financiering van haar actieprogramma's: 5 000 000 frank.

Art. 560.09. Participatie in andere maatschappijen: 2 000 000 frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Cette loi entre en application le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 5. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De Voorzitter. — Ik stel voor dat wij alvast beginnen met de mondelinge vragen. Er is echter wel een probleem.

En effet, les questions orales sont au nombre de treize, ce qui prendra environ une heure et demie. D'après l'ordre du jour, plusieurs interpellations sont encore à développer. La séance se prolongerait donc jusqu'à près de 21 heures.

Or, en raison des grèves que nous connaissons actuellement, des problèmes de transport se posent.

Voor het personeel kan het moeilijk worden om nog thuis te geraken. Ik ben bereid de agenda af te werken, maar er moet wel rekening worden gehouden met dit probleem.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. DAMSEAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LA DESIGNATION DE CERTAINS INSTITUTEURS DANS LES ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT DE L'ETAT SITUES DANS LA REGION DE LANGUE ALLEMANDE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE HEER DAMSEAUX, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE AANSTELLING VAN BEPAALDE ONDERWIJZERS IN DE RIJKS-SCHOLEN GELEGEN IN HET DUITSE TAALGEBIED»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mouton à M. Damseaux, ministre de l'Education nationale, sur «la désignation de certains instituteurs dans les établissements d'enseignement de l'Etat situés dans la région de langue allemande».

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, je viens de prendre connaissance de la convention conclue le 4 juillet 1985 entre l'exécutif de la Commu-

nauté germanophone et l'Etat belge représenté par M. Bertouille, ministre de l'Education nationale sous la précédente législature.

L'objectif de cette convention est de permettre la désignation par le ministre de l'Education nationale de certains instituteurs primaires temporaires dans l'enseignement de l'Etat, dont le nombre est calculé sur la base du nombre d'heures de seconde langue dispensé dans lesdits établissements. Ce nombre d'heures est affecté obligatoirement au cours de seconde langue.

L'exécutif de la Communauté germanophone rembourse au ministère de l'Education nationale les traitements des instituteurs visés par cette convention.

Ces instituteurs occupent des emplois hors cadre, non prévus par l'arrêté royal du 30 août 1984 fixant le capital-périodes. Or, la convention prévoit que les cours prestés entrent en ligne de compte pour l'application de l'arrêté royal du 22 juillet 1969 portant le classement des temporaires, candidats à un emploi dans l'enseignement de l'Etat. Cette disposition est contraire aux règles statutaires actuellement en vigueur. Quel a été l'avis de la commission paritaire du statut à ce sujet?

En outre, j'aimerais connaître l'avis de l'inspection des Finances concernant cette convention. Y a-t-il eu des observations de la Cour des comptes lors du visa des paiements?

Par ailleurs, pour quelles raisons une convention du même type n'a-t-elle pas été conclue pour les écoles de l'Etat situées à Bruxelles et dans les communes à statut particulier, telles les communes de Flobecq, Comines, Mouscron, Pecq?

M. le Président. — La parole est à M. Damseaux, ministre.

M. Damseaux, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, j'ai l'honneur de signaler à l'honorable membre qu'à la demande de l'Exécutif de la Communauté germanophone, une convention a été signée par mon prédécesseur. Celle-ci prévoit que les candidats titulaires des emplois de seconde langue doivent répondre à toutes les conditions pour pouvoir enseigner dans une école de l'Etat.

Les personnes désignées avaient introduit régulièrement leur candidature à un emploi temporaire dans l'enseignement de l'Etat. Les services qu'elles présentent sont rémunérés à charge du budget de la Communauté germanophone.

Il eût été injuste de priver ces membres du personnel de la valorisation de ces services, alors que s'ils avaient refusé cette affectation, ils auraient pu être désignés dans l'enseignement de l'Etat.

Ni l'inspection des Finances ni la Cour des comptes n'ont émis d'objection.

Quant à la commission paritaire du statut, dont le rôle est de coordonner les avis des deux comités départementaux de consultation syndicale, elle n'a évidemment pas été saisie du problème.

Aucune convention du même type n'a été signée en faveur d'autres écoles, puisque le problème se pose différemment en région germanophone que dans d'autres communautés de statut linguistique spécial.

En effet, il n'existe pas d'université belge d'expression allemande, d'où la nécessité de réserver aux habitants de la région un régime privilégié d'apprentissage de la langue française. Il en coûte moins cher à la collectivité de financer des cours intensifs de français dans la région que d'ouvrir une université d'expression allemande.

QUESTION ORALE DE MME TRUFFAUT AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA FONCTION PUBLIQUE ET DE LA DECENTRALISATION, SUR « LA DIRECTION DE LA POLICE GENERALE DU ROYAUME »

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW TRUFFAUT AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, OPENBAAR AMBT EN DECENTRALISATIE, OVER « DE DIRECTIE VAN DE ALGEMENE RIJKSPOLITIE »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Truffaut au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, de la Fonction publique et de la Décentralisation, sur « la direction de la police générale du royaume ».

Mme D'Hondt-Van Opdenbosch répondra en lieu et place de son collègue M. Nothomb.

La parole est à Mme Truffaut.

Mme Truffaut. — Monsieur le Président, il y a quelques années, le fonctionnaire dirigeant le service général de la police du royaume a été déplacé vers un autre service.

Un arrêt rendu par le Conseil d'Etat, en janvier 1986, a annulé ce transfert.

A l'heure actuelle, cet arrêt du Conseil d'Etat n'a pas été exécuté. Par contre, un colonel de gendarmerie en retraite aurait été recruté par contrat et affecté à la direction du service de la police générale.

Vous plairait-il, monsieur le ministre, de confirmer ou d'infirmer les faits repris ci-dessus et, si besoin est, d'apporter les précisions nécessaires?

Si les faits sont exacts, vous plairait-il de me dire sur quelle base réglementaire la désignation à cette fonction d'un colonel de gendarmerie en retraite a été faite, quel est le montant de la rémunération brute mensuelle et des allocations et indemnités attachées à cette fonction et à quel département ministériel incombe le paiement de cette rémunération?

M. le Président. — La parole est à Mme D'Hondt, secrétaire d'Etat.

Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, secrétaire d'Etat aux Postes, Télégraphes et Téléphones, adjoint au Premier ministre. — Monsieur le Président, voici la réponse du ministre Nothomb.

Un arrêt du Conseil d'Etat du 25 février 1986 a, en effet, annulé l'affectation à la Commission permanente de contrôle linguistique du fonctionnaire dirigeant précédemment l'administration de la police générale du royaume.

Je fais observer en passant que cet arrêt ne retient aucun des arguments de fond invoqués par le requérant mais annule uniquement la mesure prise pour un vice de procédure.

Dès la notification de l'arrêt, j'ai invité le fonctionnaire en question à demeurer provisoirement à la Commission linguistique jusqu'à ce que je sois en mesure de statuer sur son affectation future.

Il est inexact qu'un colonel de gendarmerie ait été affecté par contrat à la direction de la police générale du royaume. Actuellement, la direction de ce service est provisoirement assurée par un fonctionnaire du département.

Suite à l'arrêté royal du 3 septembre 1985 créant un collège de coordination des polices pour leurs missions de police administrative, et conformément à l'article premier de cet arrêté, à côté du directeur d'administration de la police générale du royaume, un colonel de gendarmerie a été désigné pour faire partie de ce collège, de même qu'un commissaire de police en chef.

Cette instance a un rôle important mais consultatif et n'a aucune compétence de direction sur l'administration de la police générale du royaume.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LUYTEN AAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN OVER « DE NASLEEP VAN HET JEEP-CONTRACT VOOR HET LEGER »

QUESTION ORALE DE M. LUYTEN AU MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES SUR « LES SUITES DU CONTRAT DES JEEPS POUR L'ARMEE »

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Luyten aan de minister van Economische Zaken over « de nasleep van het jeep-contract voor het leger ».

Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens de vorige regering was er gedurende maanden een zwaar politiek touwtrekken rond de constructie van 2 400 jeeps voor het leger.

De Vlaamse firma, die op basis van de legertesten op de kwaliteit de laagste offerte voor constructie en onderhoud indiende en normaal de toezegging had moeten krijgen, moest na zware Waalse politieke druk het onderspit delven omwille van het zogezegd gunstiger compensatiepakket van de Canadese firma Bombardier met Brusselse filiaal.

Recente verklaringen door woordvoerders van deze firma hebben in Vlaanderen ernstige vragen doen rijzen over de ernst van de vroegere beloften, speciaal in de streek van Lier waar de firma is gevestigd die het gunstigst lag in de eerste offerte.

Daarom mijn vragen:

- 1) Hoeveel van de door Bombardier toegezegde compensaties liggen reeds vast in contracten? Voor welke sommen?
- 2) Waar is de zetel gevestigd van de firma's die reeds contracten konden vastleggen?
- 3) Welke stappen deed de regering om de vroegere beloften aan de firma Van Hool uit Koningshooikt waar te maken?
- 4) Leidde dit voor deze firma tot contracten aan Canadese kant?
- 5) Zoniet, zijn er duidelijke perspectieven of toezeggingen en in welk tijdsvooruitzicht?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris D'Hondt, die antwoordt namens de minister van Economische Zaken.

Mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, bij de ondertekening van de aankoopovereenkomst van jeeps op 5 februari 1985 waren de vier overeenkomsten, gesloten tussen Bombardier en de Belgische industrie, reeds als bijlage gevoegd bij de economische bepalingen van de aankoopovereenkomst van het Belgisch leger. Het totaalbedrag van die compensaties beloopt 2 880 miljoen.

De maatschappelijke zetel van de gerechtigde firma's van die overeenkomsten met Bombardier is gevestigd te Brugge, Bree, Koningshooikt en Beyne-Heusay.

Het ministerie van Economische Zaken hecht veel belang aan de eerbiediging van de verbintenissen ten opzichte van de maatschappij Van Hool. Het is trouwens om die reden dat het eiste dat het contract, dat tussen de beide maatschappijen werd gesloten, zou voorzien in strafbepalingen ten laste van Bombardier in geval van niet-eerbiediging van zijn verbintenissen.

In verband met de vragen 4 en 5 worden naar ons weten thans in Canada proeven gedaan met de autobussen van Van Hool. Ter zake zal tijdens de economische missie, die prins Albert in Canada zal leiden in juni aanstaande, contact worden genomen met de Canadese autoriteiten, ten einde het aanbod van Van Hool met name te Quebec of te Toronto te bevorderen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER WECKX AAN DE STAATS-SECRETARIS VOOR POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE, OVER «DE TOESTAND VAN DE POSTDIENST IN BRUSSEL»

QUESTION ORALE DE M. WECKX AU SECRETAIRE D'ETAT AUX POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES, SUR «LA SITUATION DU SERVICE POSTAL A BRUXELLES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Weckx aan de staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, over «de toestand van de postdienst in Brussel».

Het woord is aan de heer Cardoen, die de vraag stelt namens de heer Weckx.

De heer Cardoen. — Mijnheer de Voorzitter, hier volgt de vraag van de heer Weckx.

Zoals u wellicht reeds hebt vernomen luiden de Brusselse postmannen de noodklok. Naar verluidt zijn de werkomstandigheden voor deze mensen reeds lange tijd aan het verslechteren. Op dit ogenblik lijkt de toestand onhoudbaar te zijn geworden.

Eind 1985 moesten nog 122 401 verlofdagen aan de Brusselse postmannen worden toegekend. Gemiddeld moeten daar nog 25 dagen per postman worden bijgerekend voor 1986.

Het toegestane kader zou nog niet zijn opgevuld: in Brussel ontbreken nog 336 statutaire agenten. Ook vakantie nemen is een probleem: waarschijnlijk zal de Brusselse postman slechts twee weken verlof kunnen bekomen tijdens de vakantieperiode, zodat postmannen die samen met

hun kinderen vakantie willen, hun jaarlijks verlof reeds met Pasen hebben moeten nemen.

Uiteraard heeft dit alles ook een weerslag op de dienstverlening.

De Brusselse bevolking zal overigens ook nog getroffen worden door een aantal andere maatregelen. Zo zullen door een herziening der openingsuren van de loketten de aan het publiek geboden faciliteiten in het gedrang komen.

Door de afschaffing van de namiddaguitreiking zal de eerste uitreiking langer duren zodat talrijke Brusselaars hun eerste briefwisseling veel later zullen ontvangen. Ook de zogenaamde «vervroegde uitreiking» wordt niet toegepast in Brussel.

Ziedaar, mevrouw de staatssecretaris, een aantal toestanden die ik onder uw aandacht heb willen brengen. Graag had ik van u vernomen welke maatregelen u in het vooruitzicht kunt stellen om deze toestand, die nadelig is zowel voor de werknemers van de post als voor de Brusselse bevolking, te verhelpen.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris D'Hondt.

Mevrouw D'Hondt-Van Opdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, het huidige personeelskader van de Regie der Posterijen bedraagt meer dan 51 000 eenheden. Het is evenwel niet meer representatief vermits budgettair slechts ongeveer 48 000 eenheden kunnen worden tewerkgesteld.

Ten opzichte van dat kader ontbreken nu in Brussel weliswaar meer dan 400 postmannen maar momenteel worden ook 438 niet-statutaire personeelsleden hier in Brussel belast met de functies van postman, zodat er ongetwijfeld voldoende eenheden ter beschikking zijn om afwezigheden op te vangen en verlof toe te staan.

Daarenboven heb ik in een reeks bijkomende maatregelen voorzien of ze reeds in toepassing gesteld:

1. De mutaties van de postmannen vanuit het gewest Brussel zijn gedeeltelijk geblokkeerd.

2. Het beperkt selectief werfplan dat zal worden ingediend zodra het budget 1986 bekend is, zal eveneens wervingen omvatten speciaal voor de Brusselse agglomeratie.

3. De contractuelen die voor een integratie-examen zijn geslaagd, zullen in de zogenoemde probleemkantoren worden ingezet, waardoor in de Brusselse agglomeratie ook een belangrijk aantal zal worden geëffectueerd.

4. Er wordt bovendien overwogen eventueel een aantal studenten te werven voor het Brusselse gewest ten einde er de rolverloven zoveel mogelijk in juli en augustus te kunnen toekennen.

5. Tenslotte heb ik zopas de Regie der Posterijen opdracht gegeven haar organisaties aan te passen aan de budgettaire mogelijkheden, zodat het verschil tussen kader en toegelaten budgettair effectief weggewerkt wordt, wat tot gevolg zal hebben dat het aantal dagen recuperatieverlof drastisch zal worden ingeperkt.

Van een fundamentele wijziging van de openingsuren van de loketten is er momenteel geen sprake.

Weliswaar worden geregeld aanpassingen gedaan aan de openstellingstijden van de kantoren, maar dan steeds op grond van de specifieke plaatselijke toestand en met het oog op een verbetering van de dienstverlening.

Wat de derde uitreiking te Brussel betreft, moge ik erop wijzen dat deze van geringe omvang is, en binnen het raam van de noodzakelijke besparingen zal worden gefusioneerd met de tweede uitreizingsronde.

Hier zij overigens aan toegevoegd dat enkel nog in Brussel drie uitreikingen waren in stand gehouden; in de andere grote agglomeraties waren die reeds lang afgeschaft. Nochtans, door de eerste uitgang omstreeks 7 uur 30 te behouden zal er aan de vroege uitreiking van dagbladen, handelspost en eersterangsbriefwisseling te Brussel weinig worden gewijzigd en kan er worden gesteld dat deze ook nog in de toekomst veelal vóór 9 uur zal plaatsvinden.

Al deze maatregelen moeten het mogelijk maken tot een betere verdeling van het effectief te komen, wat in ruime mate zal bijdragen tot de toekenning van de rolverloven gedurende de zomervakantie en de aanzuivering van het tegoed aan rust en verlof nadien. Het spreekt evenwel vanzelf dat het niet mogelijk is in alle omstandigheden het gewenste verlof toe te kennen in de maanden juli en augustus zonder

fundamenteel de dienstverlening tijdelijk te belemmeren, wat in een dienst zoals de post niet mogelijk is. Niet iedereen kan terzelfder tijd met vakantie gaan omdat de dienst verder moet verzekerd blijven. Daarom is het belangrijk dat de in het vooruitzicht gestelde maatregelen zo weinig mogelijk de dienstverlening aan de cliënteel zouden beïnvloeden.

QUESTION ORALE DE M. BATAILLE AU SECRETAIRE D'ETAT AUX AFFAIRES EUROPEENNES ET A L'AGRICULTURE SUR «LES DOMMAGES CAUSES AU CHEPTEL BOVIN PAR DES INSECTES DANS LA REGION DE LIBRAMONT»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BATAILLE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR EUROPESE ZAKEN EN LANDBOUW OVER «DE SCHADE DIE DOOR INSECTEN IS TOEGEBRACHT AAN DE RUNDVEESTAPEL IN DE STREEK VAN LIBRAMONT»

M. le Président. — La parole est à M. Bataille pour poser une question orale au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture sur «les dommages causés au cheptel bovin par des insectes dans la région de Libramont».

M. Bataille. — Monsieur le Président, la presse et la radio font écho d'une éclosion massive et subite d'insectes qui auraient provoqué la mort de bovins dans plusieurs étables des environs de Libramont.

Ces insectes piqueurs se seraient développés en grand nombre suite à une forte hausse de la température et à la proximité de la Lomme.

Je me permets de vous poser les questions suivantes, monsieur le secrétaire d'Etat:

1. L'autopsie des bovins crevés ou abattus a-t-elle été réalisée?
2. A-t-on constaté des lésions spécifiques?
3. A-t-on mis en évidence la cause de la mort et, partant, la spécificité des insectes en cause?
4. Quelles précautions a-t-on suggérées aux propriétaires de bovins des environs de la région atteinte?
5. A-t-on pu agir sur le biotope des bovins de cette région?
6. Au moment où vous me répondez, la situation s'est-elle stabilisée et ne doit-on plus craindre de nouvelles pertes?
7. N'y a-t-il pas lieu de songer au dédommagement des propriétaires, victimes de pareil sinistre?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris D'Hondt die antwoordt namens de staatssecretaris voor Landbouw.

Mevrouw D'Hondt-Vanopdenbosch, staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie, toegevoegd aan de Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, het beantwoorden van deze vraag in het Frans gaat boven mijn bescheiden krachten. Daarom zij het mij toegestaan, mijnheer Bataille, in het Nederlands te antwoorden. Ik zal dan ten minste het genoegen hebben zelf te begrijpen wat ik zeg.

Ik zal u de Franse tekst van het antwoord van de staatssecretaris bezorgen, zodat u dan nog beter zult begrijpen welk antwoord er werd gegeven.

Het verheugt mij namens de staatssecretaris op de opeenvolgende vragen te mogen antwoorden: zo word ik ook een expert in de diergeneeskunde.

Alvorens de verschillende nauwkeurige vragen te beantwoorden, wil ik erop wijzen dat het probleem van zeer dichtbij gevolgd wordt door de betrokken experts en dit, van bij het begin.

Zo heeft men onder andere de oorzaak van de kwaal zeer vlug kunnen bepalen. Het gaat om steken van kriebelmuggen. Dit zijn insecten die in het larve- en popstadium in de waterlopen leven en er zich vasthechten op de rotsen en de stenen. In het volwassen stadium vallen de vrouwelijke muggen in zwermen het rundvee aan en steken het.

Eerste vraag. Werd een autopsie uitgevoerd op de gestorven of afgeماakte runderen? Er werd een autopsie uitgevoerd door de diergeneeskundige diensten en het laboratorium te Marloie.

Tweede vraag. Heeft men specifieke letsels vastgesteld? Het vee wordt door zwermen muggen aangevallen. Honderden steken worden vastgesteld op deze zones waar de huid het fijnst is, zoals de uier of de neusspiegel, waardoor onderhuids oedeem ontstaat evenals acute ademhalingsproblemen.

Derde vraag. Werd de oorzaak van de dood aan het licht gebracht en is de specificiteit van de insecten de oorzaak in alle gevallen? Hoewel mag worden aangenomen dat de kriebelmug, waarvan 774 verschillende soorten konden worden geïdentificeerd, wel degelijk de causale factor is, kon de oorzaak van de dood nog niet met zekerheid worden bepaald. Het staat nochtans vast dat het vee door verstikking sterft tengevolge van een anaphylactische shock.

Vierde vraag. Welke voorzorgen werden de rundveehouders van de getroffen streek aanbevolen? De landbouwers werden verzocht het rundvee op stal te houden of, bij gebrek aan ruwvoerders, het weg te houden uit gevaarlijke zones, dat wil zeggen, de waterlopen waar de aanwezigheid van de insecten vastgesteld is. Het staat nu vast dat de massale aanwezigheid van deze insecten enkel langs de Lomme voorkomt.

Vijfde vraag. Heeft men iets kunnen doen aan de biotoop waarin de runderen uit deze streek verblijven? Enkel een preventieve actie, zoals het gebruik van oormerken met een insecticide dat ongevaarlijk is voor het vee, kan in overweging worden genomen als bestrijdingsmiddel in de biotoop waarin de runderen verblijven.

Anderzijds is een actie op de biotoop van de problemen veroorzakende kriebelmuggen een meer delicate zaak omdat het om waterlopen gaat. Niettemin onderzoeken de experts deze mogelijkheid rekening houdend met de ontwikkelingscyclus van het insect en met de mogelijkheid van een nieuwe uitbarsting in de toekomst.

Zesde vraag. Is de toestand gestabiliseerd op het ogenblik dat de staatssecretaris mij antwoordt of moet men nog vrezen voor nieuwe sterfte? Na de dood van veertien runderen verspreid over vijf bedrijven, blijkt de toestand zich te stabiliseren. Dit resulteert uit verscheidene elementen: ten eerste, het vee wordt beter beschermd en de dierenartsen staan klaar om in te grijpen; ten tweede, de weersomstandigheden zijn gunstiger; ten derde, een groep experts is bijeengekomen en vergadert morgenochtend nogmaals om de stand van zaken te bespreken en de nodige oplossingen te onderzoeken.

Rekening houdend met deze elementen zouden geen nieuwe sterften mogen voorkomen.

Zevende vraag. Moet er niet worden gedacht aan tegemoetkomingen voor de veehouders die het slachtoffer werden van een dergelijke tegenslag? De sterfte van deze runderen is een belangrijk verlies voor de betrokken landbouwers. De tegenslag kan uiteraard worden aangezien als beroepsrisico dat fiscaal aftrekbaar is.

Een groep experts onder voorzitterschap van de arrondissementscommissaris, de heer Collard, moet nog een volledig dossier samenstellen op basis waarvan men een betere evaluatie van het probleem zal kunnen maken.

Dat was een zeer belangrijke vraag en een nog belangrijker antwoord van de staatssecretaris van Landbouw. (*Applaus op verschillende banken.*)

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. DAMSEAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LA RECUPERATION DES SUBVENTIONS QUI ONT ETE ACCORDEES INDUMENT A UN ETABLISSEMENT DE L'ENSEIGNEMENT SUBVENTIONNE DE LA REGION LIEGEOISE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE HEER DAMSEAUX, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE TERUGVORDERING VAN DE TOELAGEN DIE TEN ONRECHTE ZIJN VERLEEND AAN EEN INSTELLING VAN HET GESUBSIDIEERD ONDERWIJS IN DE STREEK VAN LUIK»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mouton à M. Damseaux, ministre de l'Education nationale, sur «la récupération des subventions qui ont été accordées indûment à un établissement de l'enseignement subventionné de la région liégeoise».

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, il y a quelques semaines, la presse écrite, parlée et télévisée a fait très largement écho de votre décision de récupérer 40 millions de subventions liquidées à l'institut Saint-Laurent à Fléron, suite à diverses « erreurs administratives » commises par la direction.

Une dizaine de jours après, vous avez revu votre décision en limitant la récupération à un mois de subventions.

A l'heure actuelle, les instructions n'auraient pas encore été données à l'administration en vue de récupérer cette somme.

M. le ministre voudra bien me faire connaître: les raisons de la modification aussi rapide de la sanction prise; les arguments juridiques ou autres qui motiveraient la suspension de la récupération; les erreurs ou les fautes commises par la direction de cet établissement.

M. le Président. — La parole est à M. Damseaux, ministre.

M. Damseaux, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, la presse écrite, parlée et télévisée a fait très largement écho à ma décision de sanctionner l'institut Saint-Laurent à Fléron, suite à l'attribution d'un faux certificat homologué du degré inférieur, à une substitution de professeurs et à l'inscription irrégulière d'élèves et non, comme le dit l'honorable membre, suite à diverses « erreurs administratives commises par la direction ».

J'ai décidé d'appliquer l'article 35 de la loi du 29 mai 1959, dite du Pacte scolaire, qui prévoit que « toute déclaration fautive ou inexacte faite dans le but d'influencer le calcul du montant des subventions peut entraîner pour l'établissement intéressé la privation, par arrêté royal motivé, des subventions pendant une période qui n'excèdera pas six mois par infraction ».

Le chiffre de 40 millions, si souvent cité, correspond à la suspension maximale que la loi m'autorisait à appliquer. J'aurais souhaité appliquer cette sanction à titre exemplatif et dans un souci dissuasif de fraudes ultérieures. Toutefois, dans un cas similaire, le 1er août 1985, mon honorable prédécesseur n'avait infligé qu'un mois seulement de privation de subventions à l'institut provincial d'enseignement supérieur pédagogique de Liège. La seule décision qui a été prise est donc, par similitude et dans un objectif d'équilibre entre réseaux, la suppression des subventions pendant une période d'un mois.

Quant aux instructions pour l'application de la sanction, elles ont été transmises à l'administration le 2 avril, dès signature de l'arrêté royal motivé par Sa Majesté le Roi. Le pouvoir organisateur en a été informé par lettre recommandée, le 16 avril. Les agents définitifs ne seront pas payés pour le mois de mai car ils sont payés à terme échu le même mois. Les agents temporaires ne seront pas payés pour le mois d'avril puisqu'ils sont payés avec un mois de décalage. Et l'établissement ne touchera pas ses subventions de fonctionnement, à concurrence d'un douzième, à l'occasion du prochain versement.

QUESTION ORALE DE M. SMITZ A M. DAMSEAUX, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « SES PROPOSITIONS EN MATIERE DE CAPITAL-PERIODES »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER SMITZ AAN DE HEER DAMSEAUX, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « ZIJN VOORSTELLEN IN VERBAND MET HET LESTIJDENPAKKET »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Smitz à M. Damseaux, ministre de l'Education nationale, sur « ses propositions en matière de capital-périodes ».

La parole est à M. Smitz.

M. Smitz. — Monsieur le Président, le ministre a déclaré, à plusieurs reprises, que l'arrêté royal du 30 août 1984 concernant le capital-périodes avait été défavorable à l'enseignement officiel et qu'il avait des solutions pour remédier à cette situation.

Mais les solutions, si elles existent vraiment, sont tenues secrètes depuis des mois.

Il semblerait que le ministre veuille accorder la primeur à la Commission nationale du Pacte scolaire. Attitude élégante, mais surtout étonnante, alors que la Commission du Pacte scolaire a été torpillée par la

majorité social-chrétienne-libérale depuis 1982 et que l'arrêté relatif au capital-périodes est un arrêté de normes.

Il me paraît toutefois normal que le Parlement soit également informé des propositions ministérielles.

Aussi, je demande à M. le ministre de préciser et de nous commenter ses propositions en les chiffrant budgétairement et, par ailleurs, de nous faire savoir si son collègue, le ministre Coens, a approuvé les propositions et si le gouvernement leur a donné son aval.

M. le Président. — La parole est à M. Damseaux, ministre.

M. Damseaux, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, je ne puis que répéter à l'honorable membre que l'arrêté royal organisant l'enseignement maternel et primaire sur la base d'un capital-périodes a des effets malheureux dans l'enseignement officiel.

Je dois toutefois rappeler que cet arrêté a été accepté par toutes les familles politiques et que personne n'a vu, au départ, la disproportion qu'allait créer dans l'enseignement officiel l'obligation d'organiser cinq cours philosophiques.

Il existe effectivement de multiples façons de remédier à ces inconvénients.

Le gouvernement n'a pas étudié la question.

Il est évident qu'au moment voulu, le Parlement et la Commission nationale du Pacte scolaire, à moins que cette dernière ne continue à souffrir de l'absence de la famille socialiste, seront informés, s'il en existe, des propositions gouvernementales.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR « LES RETARDS IMPORTANTS DANS LE TRAITEMENT DES DOSSIERS INTRODUITS A L'OFFICE NATIONAL DES ALLOCATIONS FAMILIALES POUR TRAVAILLEURS SALARIES »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER « DE GROTE ACHTERSTAND IN DE BEHANDLING VAN DE DOSSIERS INGEDIEND BIJ DE RIJKSDIENST VOOR KINDERBIJSLAG VOOR WERKNEMERS »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mouton au ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles sur « les retards importants dans le traitement des dossiers introduits à l'Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés ».

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, selon mes informations des retards très importants sont actuellement enregistrés dans le traitement des dossiers introduits auprès de l'Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés.

J'aimerais connaître les raisons de cette situation et les mesures que le ministre compte prendre pour résorber rapidement ces retards.

M. le Président. — La parole est à Mme Smet, secrétaire d'Etat, qui répondra en lieu et place de son collègue.

Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, en réponse à sa question, je puis assurer l'honorable membre que le paiement mensuel normal des allocations familiales, dues aux allocataires desservis par l'ONAFS et dont le droit a été établi, ne subit aucun retard.

En outre, afin d'éviter tout retard ou toute interruption dans le paiement, l'Office continue à payer les allocations familiales à titre provisoire, conformément et dans les limites de l'arrêté royal du 12 août 1985 portant exécution de l'article 71, paragraphe 2, des lois coordonnées, même si, notamment, les déclarations des journées de travail ou assimilées, ou des journées de chômage, font défaut ou sont incomplètes.

En ce qui concerne les nouvelles demandes, celles-ci font l'objet, dans la grande majorité des cas, soit d'une approbation dans les quelques

jours qui suivent leur introduction, soit d'une note par laquelle le demandeur est informé des éléments ou documents manquants et indispensables à la constitution de son dossier.

Le retard éventuel est, dans certains cas, également motivé par la lenteur avec laquelle les attributaires fournissent les renseignements complémentaires sollicités ou les difficultés qu'ils éprouvent pour obtenir les documents.

Je signale, en outre, à l'honorable membre, que l'ONAFTS est, en application de la loi du 20 juillet 1971, spécialement chargé d'octroyer les prestations familiales garanties aux personnes ne pouvant se prévaloir d'aucun droit aux allocations familiales, ni dans le régime des salariés ni dans celui des services publics ou dans celui des travailleurs indépendants.

De même, l'Office est seul compétent dans certaines situations sociales particulières: les handicapés et les étudiants sans activité lucrative, les chômeurs dont la situation n'est pas consécutive à une occupation en tant que salarié.

Pour ces dernières catégories, l'établissement des droits s'avère souvent extrêmement complexe et un certain retard dans le paiement des avantages éventuellement dus peut être constaté.

Outre la complexité de la législation et les tâches nouvelles qui ont été assignées à l'Office, ce dernier doit faire face momentanément à des problèmes de personnel dus à l'utilisation de son nouveau cadre.

C'est ainsi que le remplacement d'un grand nombre de chômeurs mis au travail, occupés depuis de nombreuses années, par des jeunes stagiaires non formés et ne travaillant de surcroît que quatre jours par semaine, n'est pas sans créer quelques perturbations dans certains services.

La formation professionnelle de ces jeunes agents se poursuit néanmoins activement.

En attendant, des mesures ont été prises en vue d'accélérer dans toute la mesure du possible l'examen des demandes d'allocations familiales et d'améliorer les services rendus aux assurés sociaux.

C'est ainsi que l'Office vient de décentraliser vers tous ses bureaux provinciaux quelque 12 000 dossiers d'attributaires occupés ou ayant été occupés par l'Onem dans les «cadre spécial temporaire», «troisième circuit de travail» ou «stage des jeunes». D'autre part, une cellule spéciale sera incessamment créée en faveur des demandeurs de prestations familiales garanties.

Enfin, l'Office étudie pour le moment la possibilité d'informatiser plus complètement la procédure des paiements.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN IN AAN DE STAATS-SECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VOLKSGEZONDHEID EN GEHANDICAPTENBELEID OVER «DE TOEKOMST VAN DE GEDECENTRALISEERDE DIENSTEN DIE AFHANGEN VAN HET INSTITUUT VOOR HYGIENE EN EPIDEMIOLOGIE»

QUESTION ORALE DE M. VAN IN AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE ET AU SECRETAIRE D'ETAT A LA SANTE PUBLIQUE ET A LA POLITIQUE DES HANDICAPES SUR «L'AVENIR DES SERVICES DECENTRALISES DEPENDANT DE L'INSTITUT D'HYGIENE ET D'EPIDEMIOLOGIE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van In aan de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie en aan de staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid over «de toekomst van de gedecentraliseerde diensten die afhangen van het Instituut voor hygiëne en epidemiologie».

Het woord is aan de heer Luyten, die de vraag stelt namens de heer Van In.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Van In is één van de weinige senatoren die geen auto heeft. Wellicht kon hij hier niet geraken met de trein.

Mevrouw de staatssecretaris van Leefmilieu en mevrouw de staatssecretaris van Volksgezondheid, deze vraag betreft de toekomst van de gedecentraliseerde diensten die afhangen van het Instituut voor hygiëne en epidemiologie, het IHE.

Haast tegelijk worden we geconfronteerd met drie fenomenen, namelijk de alarmerende toestand van de oppervlaktewateren in West-Vlaanderen, de noodzaak om voortdurende en gespreide metingen naar het gehalte aan radioactiviteit te laten uitvoeren en het gerucht dat de buitendiensten afhangelende van het IHE zouden worden opgedoekt.

We menen er te mogen van uitgaan dat, totaal onafhankelijk van de inrichtende of subsidiërende overheid, de nood aan toezicht, informatie en onderzoek op het stuk van omgevingszorg en volksgezondheid groeiende is en dat zulks niet, of ondoelmatig, vanuit één gecentraliseerde dienst kan worden beantwoord.

We zouden dan ook graag vernemen of, anders dan ter wille van een correcte uitvoering van de bijzondere wet op de staatshervorming, de buitendiensten van het IHE inderdaad met afschaffing worden bedreigd en, zo ja, hoe dergelijke maatregel wordt gemotiveerd, welk lot het personeel wordt beschoren en hoe men denkt de hoger opgegeven noden in de toekomst op te vangen.

Mocht enige hervorming uitsluitend het gevolg zijn van de artikelen 5 en 6 van de wet van 8 augustus 1980, dan ware het nuttig te vernemen of met de gemeenschapsregering een protocol is gesloten en wat deze schikking ten aanzien van de opdracht en het personeel van bedoelde diensten inhoudt.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Demeester, die mede namens staatssecretaris Smet antwoordt.

Mevrouw Demeester-De Meyer, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de vraag van het geachte lid, kan ik mede namens minister Dehaene en staatssecretaris Smet, het volgende antwoord verstrekken.

Tijdens de Ministerraad van 28 maart werden volgende beslissingen getroffen:

1. De beheerseenheid van het mathematisch model van de Noordzee, BEMM, wordt vastgehecht aan het IHE als departement, rechtstreeks afhangend van het hoofd van de inrichting.

2. De nieuwe structuur van het IHE zal bestaan uit 5 departementen en 14 afdelingen.

3. Het personeel effectief zal worden gesaneerd waarbij het contractueel personeel, dat zich bezighoudt met permanente taken, zal worden vervangen door statutair personeel.

4. De personeelskredieten worden voor 1986 op 392,6 miljoen vastgesteld en het personeelskader op 359 eenheden.

5. Het IHE krijgt toelating om binnen de perken van het kader en van de beschikbare middelen over te gaan tot de automatische aanwerving van statutairen ter vervanging van de contractuelen.

6. Het IHE mag het organiek kader overschrijden met 34 tewerkgestelde werklozen om de «biologische waarderingskaart van België» te beëindigen. Deze overschrijding wordt toegestaan tot 31 december 1986.

7. Er worden tijdelijke maatregelen genomen om, in afwachting van de aanpassing van het effectief, met contractueel personeel bepaalde programma's verder te kunnen verwezenlijken.

8. Het IHE krijgt rechtspersoonlijkheid.

9. Wat de buitendiensten betreft, werd aan de bevoegde regeringsleden opdracht gegeven een globale evaluatie op te maken en voor te leggen aan een nieuwe Ministerraad. Het doel van deze evaluatie is na te gaan hoe de huidige functies kunnen worden verzekerd binnen een betere kosten-batenverhouding. Deze evaluatie wordt thans uitgevoerd.

Wij zullen er in elk geval op toezien dat het functioneren van de noodzakelijke diensten gewaarborgd blijft en dat de diensten die momenteel aan de nationale en regionale overheid, alsook aan de provincies en gemeenten worden verleend, verzekerd blijven. Wij waken er ook in het bijzonder voor dat naast technische en wetenschappelijke vraagstukken ook de personeelsproblemen nauwkeurig worden bestudeerd.

Na voorlegging van het dossier aan de Ministerraad zal deze een beslissing nemen.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW AELVOET AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING OVER «DE UITVOERING VAN PROJECTEN VAN DE NIET-GOUVERNEMENTELE ORGANISATIES IN HET KADER VAN HET OVERLEVINGSFONDS VOOR DE DERDE WERELD TER BESTRIJDING VAN DE HONGER»

QUESTION ORALE DE MME AELVOET AU SECRETAIRE D'ETAT A LA COOPERATION AU DEVELOPPEMENT SUR «LA REALISATION DE PROJETS PRESENTES PAR LES ORGANISATIONS NON GOUVERNEMENTALES DANS LE CADRE DU FONDS DE SURVIE POUR LE TIERS MONDE DESTINE A LUTTER CONTRE LA FAIM»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Aelvoet aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de uitvoering van projecten van de niet-gouvernementele organisaties in het kader van het Overlevingsfonds voor de derde wereld ter bestrijding van de honger».

Het woord is aan mevrouw Aelvoet.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, in juli en augustus 1983 keurden de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat een wetsvoorstel goed houdende de oprichting van een overlevingsfonds ter bestrijding van de honger.

In het omstandig advies van de raad van advies van 15 december 1983 werd onder andere signaleerd dat het aangewezen was de niet-gouvernementele organisaties bij de realisatie van de programma's te betrekken. In een eerste fase werden de NGO's echter helemaal niet betrokken bij de werking van het Overlevingsfonds. De NGO's organiseerden zich intussen in het NGO-consortium Overlevingsfonds en er vonden belangrijke gesprekken plaats met het staatssecretariaat voor Ontwikkelingssamenwerking.

In juni 1985 werden er, na bespreking in het consortium, vijf NGO-projecten ingediend die een beroep doen op fondsen van het Overlevingsfonds. De indiening van deze projecten gebeurde met het akkoord van het staatssecretariaat voor Ontwikkelingssamenwerking.

Op de Ministerraad van 5 oktober 1985 werden een aantal principiële, positieve beslissingen genomen inzake de NGO-participatie aan het Overlevingsfonds.

Kan de staatssecretaris mij meedelen:

1. Wanneer er een beslissing zal worden genomen over de vijf ingediende projecten die, rekening houdend met het urgent karakter van het Overlevingsfonds, een snelle behandeling moesten krijgen;

2. Welke de eventuele moeilijkheden zijn die een vlugge beslissing in de weg staan?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Demeester die antwoordt namens de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking.

Mevrouw Demeester-De Meyer, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — De Ministerraad van 30 augustus 1985 had inderdaad beslist 1 miljard uit het Overlevingsfonds te bestemmen voor de verwezenlijking van NGO-projecten maar de beslissing over het gevraagde ordonnanceskrediet moest nadien worden genomen.

Op basis van het ingediende programma zou het benodigde krediet in 1986 145 miljoen frank bedragen voor de vijf projecten. Daartoe werd inmiddels een ontwerp van nieuwe deliberatie van de Ministerraad voorbereid.

In afwachting daarvan worden de verschillende projecten onderzocht en heeft de administratie zich voorgenomen met het consortium van NGO's een vergadering te beleggen ten einde de modaliteiten van uitvoering te bespreken. Op de vergadering dient te worden nagegaan of de thans van kracht zijnde uitvoeringsmodaliteiten van de cofinanciering met de NGO's volstaan om toepasselijk te zijn voor het Overlevingsfonds en, zo niet, welke reglementaire teksten nog dienen te worden opgesteld om, na vrijmaking van de nodige financiële middelen, tot uitvoering over te gaan.

De administratie houdt contact met de voorzitter van het consortium om deze aangelegenheden voor te bereiden. De geplande vergadering zou in de tweede helft van deze maand plaatsvinden.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DIDDEN AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING EN MINISTER VAN HET BRUSSELSE GEWEST OVER «HET INCIDENT DAT ZICH VOORGEDAAN HEEFT TIJDENS EEN BOMBARDEEROEFENING TE HOUTHALEN»

QUESTION ORALE DE M. DIDDEN AU MINISTRE DE LA DEFENSE NATIONALE ET MINISTRE DE LA REGION BRUXELLOISE SUR «L'INCIDENT SURVENU LORS D'UN EXERCICE DE BOMBARDEMENT A HOUTHALEN»

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Kerpel, die namens de heer Didden een mondelinge vraag stelt aan de minister van Landsverdediging en minister van het Brusselse Gewest over «het incident dat zich heeft voorgedaan tijdens een bombardeeroefening te Houthalen».

De heer De Kerpel. — Mijnheer de Voorzitter, op maandag 5 mei jongstleden viel een oefenbom afkomstig van een Amerikaanse F 16 in een woning te Houthalen. Dit schijnt in minder dan een maand tijd reeds vijfmaal te zijn voorgevallen. Het is te betreuren dat dergelijke incidenten in vredetijd bestaan.

Gaarne zou ik van de minister van Landsverdediging een antwoord bekomen op volgende vragen:

1. Welke schietoefeningen hebben in het luchtruim plaats op ons grondgebied?

2. Is het gebruikelijk dat zulke oefeningen buiten het militair terrein plaatsvinden?

3. Wordt de overheid geïnformeerd over het aantal gevallen waarin oefenbommen en andere projectielen buiten het militair terrein terechtkomen?

4. Hoeveel meldingen werden er sedert 1 januari 1985 gedaan? In welke provincies deden deze zich voor?

5. Kan er een einde worden gemaakt aan de militaire vluchten en schietoefeningen van vreemde, niet-Belgische, militaire toestellen boven ons grondgebied?

6. Hoeveel schietterreinen bevinden er zich op ons grondgebied? Waar zijn deze gelegen en welke veiligheidsmaatregelen werden er getroffen?

7. Op welke wijze worden de slachtoffers van oefenvluchten vergoed? Op welke wijze wordt in een soepele en vlotte afhandeling van deze vergoeding voorzien? Welk is het totaalbedrag van de vergoedingen die in de jaren 1985 en 1986 werden uitgekeerd?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister de Donnea.

Ridder de Donnea, minister van Landsverdediging en minister van het Brusselse Gewest. — Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de gestelde vragen, heb ik de eer u ter kennis te brengen wat volgt:

1. Schietoefeningen in het Belgisch luchtruim hebben plaats met boordkanon, oefenbommen en oefenraketten tegen doelen geplaatst op het lucht-grond-schietveld Helchteren.

2. De oefeningen hierboven vermeld hebben alleen plaats binnen militaire terreinen.

3. De Belgische militaire overheid wordt verwittigd door de commandant van het schietveld wanneer een projectiel buiten de grenzen van het schietveld terechtkomt.

4. Sedert 1 januari 1985 werden vijf meldingen geregistreerd, alle in de buurt van het schietveld Helchteren.

5. In het kader van Navo-overeenkomsten wordt het gebruik van schietvelden tussen de lid-staten verdeeld. Opleggen van een verbod aan vreemde vliegtuigen om Helchteren te gebruiken zou Belgische vliegtuigen uitsluiten van het gebruik van buitenlandse schietvelden waardoor de operationele training van Belgische piloten ernstig in het gedrang zou komen.

6. Het enige schietveld op Belgisch grondgebied ten gebruike van vlieguitingen is het schietveld Helchteren. Het schietveld Elsenborn in de Hoge Venen wordt sporadisch door de landmacht ter beschikking gesteld. Het gebruik van deze schietvelden is onderworpen aan strikte veiligheidsmaatregelen en orders, die door elke gebruiker moeten gekend zijn en toegepast worden om ongevallen te vermijden.

De incidenten zijn het gevolg van de introductie van nieuwe wapensystemen. Ter zake werd door de militaire autoriteiten, onmiddellijk verbod opgelegd die nieuwe wapens te gebruiken aangezien de nieuwe wapensystemen blijkbaar de oorzaak zijn van die vijf incidenten. De slachtoffers van Belgische oefenvluchten worden gemeenrechtelijk vergoed. Dit houdt in dat de gemeenrechtelijke aansprakelijkheid van mijn departement onbetwistbaar is. Voor schade die het gevolg is van verloren projectielen, wordt deze aansprakelijkheid overigens zelden of nooit betwist.

De evaluatie van de schade geleden tengevolge van voormelde incidenten is volop aan de gang en alles laat een snelle vergoeding van de schade vermoeden. Ik heb aan mijn administratie een verslag gevraagd over de globale problematiek veroorzaakt door het gebruik van het schietveld Helchteren en over de problematiek van de veiligheid die ingevolge het gebruik van de nieuwe wapensystemen is ontstaan.

QUESTION ORALE DE M. DE WASSEIGE AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE ET AU SECRETAIRE D'ETAT A LA SANTE PUBLIQUE ET A LA POLITIQUE DES HANDICAPES SUR « LES RETOMBÉES DE POUSSIÈRES RADIOACTIVES A LA SUITE DE L'ACCIDENT DE TCHERNOBYL »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DE WASSEIGE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VOLKSGEZONDHEID EN GEHANDICAPTENBELEID OVER « DE RADIOACTIEVE NEERSLAG TENGEVOLGE VAN HET ONGEVAL TE TSJERNOBYL »

M. le Président. — La parole est à M. de Wasseige pour poser une question orale au secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale et au secrétaire d'Etat à la Santé publique et à la Politique des Handicapés sur « les retombées de poussières radioactives à la suite de l'accident de Tchernobyl ».

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, les analyses effectuées par divers instituts spécialisés tant en Belgique qu'à l'étranger, sur les retombées de poussières radioactives à la suite de l'accident tragique survenu à la centrale nucléaire de Tchernobyl, ont montré qu'il y avait eu une fusion partielle du cœur avec émission dans l'atmosphère de toute la gamme des produits de fission normalement contenus dans les gaines du combustible nucléaire.

M. Henrion, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

Celles-ci ayant fondu, il y eut nécessairement émission d'autres produits qui ne sont pas des produits de fission, notamment l'uranium, le plutonium, le neptunium, voire l'américium et d'autres du même genre.

Il est grave que, contrairement aux produits de fission, ces produits, qu'on appelle « transuraniens », émettent un rayonnement alpha très peu, voire non décelable, sans émettre de rayonnement gamma. En outre, certaines formes chimiques sous lesquelles ces produits transuraniens peuvent normalement se trouver, sont solubles dans l'eau, ce qui rend leur détection plus difficile et plus complexe encore.

On sait aussi que certains de ces produits ont généralement une demi-vie extrêmement longue; à titre d'exemple, le plutonium 239 a une demi-vie de 24 400 ans. C'est le plutonium militaire. Ces produits, s'ils sont ingérés ou inhalés même à des doses infimes, sont éminemment dangereux et toxiques, en raison précisément de leur rayonnement alpha, extrêmement destructeur des tissus de l'organisme.

Dès lors, deux questions se posent, compte tenu du fait qu'à ce jour on n'a pas parlé de la présence de ces produits.

1) A-t-on procédé à des recherches pour détecter la présence de telles substances? Sinon qu'attend-on pour le faire? Si oui, quels sont les résultats?

2) Quelles mesures ont été prises pour réduire les risques de présence dans les chaînes alimentaires, en particulier dans l'eau?

M. le Président. — La parole est à Mme Smet, secrétaire d'Etat.

Mme Smet, secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale, adjoint au ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, vu la gravité de l'accident qui s'est produit au réacteur de Tchernobyl, on ne pouvait effectivement pas exclure qu'outre la série complète des produits de fission, les émissions puissent également contenir un certain nombre d'émetteurs alpha et notamment les isotopes de plutonium 238, 239 et 240 et l'américium 241, qui, du point de vue radiologique, sont les plus importants.

Les concentrations limites, déduites pour ces radionuclides dans l'atmosphère et dont on se sert pour la limitation de la dose de rayonnement par voie respiratoire, sont fixées à 2 millibecquerel/m³. Parallèlement à celles-ci, la limite de détection qu'on assigne à l'appareillage de mesure impose de très sévères exigences techniques et requiert des périodes de mesurage qui s'étendent sur plusieurs jours.

On n'a pas encore complètement terminé l'analyse du filtre à poussière qui fut exposé le 2 mai, c'est-à-dire au moment où notre pays connaissait les plus fortes concentrations de produits de fission dans l'air. Un résultat provisoire de cette analyse indique la présence de plutonium 239 et de plutonium 240 pour une concentration générale de 25 microbecquerel/m³ dans l'atmosphère.

On n'a pas pu démontrer qu'il ait eu des traces de plutonium 238 et pour l'américium 241 l'analyse est toujours en cours. La concentration en américium 241 à laquelle on peut s'attendre est en tout cas inférieure à celle trouvée pour le plutonium 239 et 240.

Ce niveau de concentration qui a été observé se trouve nettement en dessous du seuil de concentration dans l'air de 2 millibecquerel/m³ qui est fixé sur base annuelle. En outre, ces seuils de concentration plus élevés ont été atteints durant tout au plus quelques jours, de sorte que pour la population, les doses correspondantes inhalées ne constituent pas une fraction significative de la dose limite annuelle dans la charge globale du corps.

Il existe une deuxième voie possible d'exposition, constituée par le retour ascensionnel de ce qui a été déposé sur le sol. Pour cette fraction de poussière retournant dans l'air, même avec une estimation conservatrice, on n'obtient qu'une charge annuelle qui approche celle de l'inhalation directe.

Quant à la chaîne alimentaire, les limites déduites par la contamination du sol sont d'un ordre de grandeur beaucoup plus élevé que celui de l'exposition due aux poussières revenues en suspension, si bien que la charge obtenue par la chaîne alimentaire est négligeable. L'arrêt des importations de produits alimentaires en provenance des pays de l'Est signifie qu'il n'y aura pas, sur le marché belge, de produits alimentaires affectés d'un degré de contamination plus élevé.

Outre le contrôle des produits de fission, l'eau de consommation est également soumise à un contrôle régulier de la concentration globale alpha. Les résultats indiquent des valeurs tout à fait normales. Pour l'eau de consommation, aucun problème n'est à prévoir, pas même au niveau de la contamination par des isotopes transuraniens.

INTERPELLATION DE M. DESMARETS AU PREMIER MINISTRE SUR « LE RETARD MIS PAR LE GOUVERNEMENT A DESIGNER LES MINISTRES QUI SONT CHARGES DES MATIERES BICOMMUNAUTAIRES ET BICULTURELLES A LA REGION BRUXELLOISE, DEPUIS LA CONSTITUTION DU GOUVERNEMENT, LE 28 NOVEMBRE 1985 »

INTERPELLATIE VAN DE HEER DESMARETS TOT DE EERSTE MINISTER OVER « HET FEIT DAT DOOR DE REGERING NOG STEEDS GEEN MINISTERS AANGeweZEN ZIJN BEVOEGD VOOR DE BICOMMUNAUTAIRE EN BICULTURELE AANGELEGENHEDEN IN HET BRUSSELSE GEWEST SINDS DE VORMING VAN DE REGERING OP 28 NOVEMBER 1985 »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. Desmaretts au Premier ministre sur « le retard mis par le gouvernement à désigner les ministres qui sont chargés des matières bicommunautaires

et biculturelles à la Région bruxelloise depuis la constitution du gouvernement le 28 novembre 1985».

La parole est à l'interpellateur.

M. Desmarests. — Monsieur le Président, je suis quelque peu gêné de devoir interpellier le Premier ministre sur les problèmes du bicommunautaire et du biculturel à Bruxelles. Dieu sait s'il a d'autres soucis! Je les partage et je comprends leur importance en ce moment, mais, cette interpellation a été reportée plusieurs fois et, finalement, le calendrier veut qu'elle se déroule aujourd'hui, alors que, de surcroît, nous sommes confrontés avec des problèmes de transport.

Je serai donc concis et me limiterai, monsieur le Premier ministre, à une longue question ou, si vous préférez à une brève interpellation, ce qui permettra aux membres du personnel de rentrer plus rapidement chez eux.

Je suis un fidèle du gouvernement et de la majorité. Comme Bruxellois, j'ai applaudi aux éléments positifs contenus dans la déclaration gouvernementale à propos de Bruxelles. Non seulement nous pouvons espérer bénéficier désormais des droits de succession et des 2 milliards 400 millions qui pointent à l'horizon, mais encore vous laissez apparaître dans votre déclaration gouvernementale qu'une solution politique pourrait être apportée au problème du statut de la Région bruxelloise.

En attendant, il faut qu'elle puisse fonctionner et que les problèmes quotidiens soient résolus. C'est dans ce cadre que je tiens à souligner publiquement combien je trouve regrettable que, six mois après la constitution du gouvernement, vous n'ayez pas encore pu trouver une solution pour la désignation de titulaires chargés de compétences biculturelles et bicommunautaires à Bruxelles.

Je n'expliquerai pas ici de quoi il s'agit — chacun sait ce que cache cet affreux jargon —, mais je voudrais dire combien il est regrettable que les désignations n'aient pas encore été faites à l'heure qu'il est.

Je ne parlerai pas de vide juridique. Vous avez fort bien expliqué à la Chambre que les désignations ont eu lieu en 1982, que l'arrêté est toujours valable et que, dès lors, ces matières sont traitées aujourd'hui par les ministres de l'Education nationale.

Je parlerai plutôt de vide politique, d'un vide de fait dans la gestion, tant sur le plan des institutions dites biculturelles, c'est-à-dire des grandes institutions culturelles et scientifiques nationales, situées à Bruxelles, que sur celui des institutions en matières bicommunautaires, c'est-à-dire personnalisables, à Bruxelles, n'appartenant ni à la Communauté française ni à la Communauté flamande; pour ces multiples institutions bruxelloises à caractère social, non francophones et non néerlandophones, il n'y a pas de solution, et elles en souffrent.

Il faut sortir de cette difficulté. Dès lors, monsieur le Premier ministre, je vous pose une question très simple: pouvons-nous enfin espérer que vous allez régler cette affaire, trouver des solutions dans les prochains jours? J'ai cru comprendre qu'au cours du «conclave», on ne parlait pas seulement de milliards, mais aussi de choses de ce genre. Pouvons-nous espérer que vous allez trancher ce nœud gordien de manière telle que les matières biculturelles puissent être traitées — c'est la solution que je propose, car elle me paraît la meilleure — par un ministre national, et sans doute par le plus éminent d'entre eux, vous-même, monsieur le Premier ministre? Des institutions telles que l'Opéra national, le Palais des Beaux-Arts, les musées ou les grandes institutions scientifiques doivent relever du Premier ministre. Cela me paraît normal, vu leur caractère national et, pour certaines, leur grande renommée internationale.

Quant aux institutions bicommunautaires, elles seraient traitées soit par un ministre national, soit — ce que je préférerais encore comme Bruxellois — par l'exécutif bruxellois, par délégation, si je puis dire, du gouvernement national, ou selon toute autre formule, par des titulaires nationaux. De cette manière, ce seraient des membres de l'Exécutif régional bruxellois qui interviendraient dans les décisions, même s'il s'agit de questions bicommunautaires, relevant donc de la compétence nationale.

C'est la voie à suivre. J'espère, monsieur le Premier ministre, que vous prendrez cette décision en même temps que celles que vous devez prendre au cours de ce week-end. Je connais, par expérience, votre brio pour emballer des paquets comprenant des pommes et des poires. La Belgique est ainsi faite qu'on y mélange tout.

J'espère que l'Esprit Saint soufflera sur vous ce week-end, afin que nous puissions entendre ici, la semaine prochaine, les solutions que vous aurez trouvées aux différents problèmes, y compris celui que je vous ai

soumis et qui est mineur par rapport au reste. C'est la grâce que je vous souhaite. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De heer Luyten. — Stuur het naar de Raad van State!

M. le Président. — La parole est à M. Martens, Premier ministre.

M. Martens, Premier ministre — Monsieur le Président, je profite de l'interpellation de M. Desmarests pour annoncer au Sénat, comme je l'ai fait tout à l'heure à la Chambre, que le gouvernement fera une communication importante au Parlement la semaine prochaine, concernant les problèmes budgétaires.

M. Desmarests. — Bravo!

M. Martens, Premier ministre — Cette communication portera sur les mesures d'économie qui seront appliquées pour les exercices budgétaires 1986 et 1987, de sorte que le déficit maximum du budget 1987 sera de 8 p.c. du PNB. Selon les estimations de ce jour, le solde net à financer sera donc de 410 milliards. Telle sera la réalisation de l'objectif budgétaire.

Il est vrai que parmi les décisions finales qui seront prises ce week-end, figureront aussi des problèmes dits politiques.

Dès lors, ma réponse à l'interpellation de M. Desmarests peut être la suivante.

Lors de la révision de la Constitution de 1970, il a été prévu que les matières culturelles seraient désormais de la compétence de nos trois communautés culturelles. Il existe dans la région de Bruxelles-Capitale des institutions culturelles et scientifiques qui n'appartiennent pas exclusivement à l'une ou à l'autre communauté, mais qui ont un caractère national et d'ailleurs parfois aussi — je m'en félicite — un rayonnement international. Je pense, par exemple, à l'Opéra national — d'ailleurs dirigé par un Gantois — qui a certainement en ce moment un rayonnement international. C'est le cas également pour le Ballet du XXe siècle et d'autres institutions. D'un autre côté, je déplore que l'Opéra des Flandres traverse actuellement une crise grave, non seulement financière, mais aussi presque morale. J'espère que le rayonnement de cet opéra pourra être à nouveau assuré.

Il se posait donc, depuis la réforme constitutionnelle de 1970, la question de savoir qui serait compétent pour ces institutions culturelles et scientifiques nationales.

La réponse se trouve dans l'article 59bis de la Constitution: Ce sont le Parlement national et le gouvernement national qui sont compétents.

Depuis cette réforme, nous avons établi le budget des secteurs culturels communs — M. Hazette connaît très bien cette question, vu son expérience au cabinet de l'Education nationale —, géré conjointement par les deux ministres de l'Education nationale.

Lors de la révision de la Constitution de 1980, les compétences des communautés de notre pays ont été étendues aux matières dites personnalisables. Il s'agit essentiellement de compétences dans le domaine social et, plus spécialement, de la santé, l'aide aux personnes et la recherche scientifique appliquée.

Je souligne ici que l'idée de matières personnalisables a été pour la première fois acceptée dans le pacte d'Egmont. Elles n'ont aucun sens dans les Régions flamande et wallonne, puisqu'il ne doit pas y être fait de distinction. Ces matières personnalisables n'ont un sens que dans la région de Bruxelles-Capitale.

Mais, ici aussi, la situation est complexe et compliquée. Les institutions qui, vu leur organisation, peuvent appartenir exclusivement à l'une des deux grandes communautés de la région de Bruxelles-Capitale, entrent dans la compétence des communautés. Ainsi, l'hôpital universitaire de Jette, qui est unilingue flamand, peut entrer dans la compétence de la Communauté flamande. De la même manière, l'hôpital Erasme, unilingue francophone — bien qu'il reçoit beaucoup de patients flamands et que des patients francophones fréquentent l'hôpital universitaire de Jette — peut entrer dans la compétence de la Communauté française. Donc, étant donné l'organisation de ces institutions, elles peuvent entrer dans la compétence exclusive d'une communauté.

Il existe à Bruxelles des dizaines, des centaines, des milliers d'institutions et d'organisations dans le domaine social, qui ne peuvent pas être exclusivement de la compétence de l'une ou de l'autre communauté. Il s'agit du domaine désigné par le mot affreux de «bicommunautaire», terme que j'emploie le moins souvent possible.

Nous nous sommes trouvés confrontés avec la difficulté lorsque le gouvernement précédent a entamé ses travaux et nous avons donné la compétence à la fois dans le domaine culturel et dans le domaine social ou personnalisable aux deux ministres de l'Éducation nationale. D'un côté, nous avons une activité et des organisations qui ne sont pas scindées; il serait donc possible qu'un seul ministre du gouvernement national soit chargé de la gestion. De l'autre, nous avons, dans des organisations qui ne sont pas exclusivement flamandes ou francophones, la présence des deux communautés. Il était donc naturel que les deux ministres de l'Éducation nationale soient chargés de ces compétences.

Après cinq ans d'expérience, tout le monde est d'accord pour faire la distinction entre le domaine des institutions culturelles et scientifiques et le domaine des institutions chargées des matières personnalisables, donc, des institutions bicommunautaires. C'est selon ce schéma que seront menées les discussions au sein du gouvernement.

On ne peut pas dire qu'il y ait actuellement un vide juridique ou un vide au niveau de la gestion. Aux critiques formulées hier par Mme Spaak quant à certains manquements sur le plan de la gestion, j'ai répondu qu'on ne pouvait affirmer que ceux-ci dateraient de l'entrée en fonction du gouvernement actuel, la même formule étant pratiquée depuis cinq ans.

Je rappelle qu'un passage de l'accord de gouvernement a directement trait à cette question: «La gestion des institutions établies dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale qui, en raison de leurs activités ou de leur organisation, ne peuvent être considérées comme appartenant exclusivement à l'une ou à l'autre communauté, sera rendue plus transparente et plus efficace.»

C'est dans cet esprit que nous prendrons une décision la semaine prochaine, en concertation avec les responsables de l'Exécutif bruxellois. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

INTERPELLATIE VAN DE HEER PATAER TOT DE HEER COENS, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET GESUBSIDIEERD ONDERWIJS»

INTERPELLATION DE M. PATAER A M. COENS, MINISTRE DE L'ÉDUCATION NATIONALE, SUR «LE STATUT DU PERSONNEL DE L'ENSEIGNEMENT SUBVENTIONNÉ»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Pataer tot de heer Coens, minister van Onderwijs, over «het statuut van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, het is nu natuurlijk een dankbaar moment om een interpellatie te houden die men persoonlijk belangrijk acht, aan een minister die men belangrijk acht en ten aanzien van een Senaat die men hoogacht.

Op 5 februari 1986 hebben de beide ministers van Onderwijs een ontwerp van koninklijk besluit medegedeeld en toegelicht aan de pers, met betrekking tot het statuut van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs. Daardoor werden hun intenties als het ware publiek domein en kan ik me gerustgesteld voelen hier geen riskante interpellatie te houden over vage intenties die nog concreet gestalte moeten krijgen in een of ander conclaaf.

De ministers hebben toen aangekondigd dat het ontwerp van koninklijk besluit nog het voorwerp zou uitmaken van onderhandelingen met de vakbonden en verder zou worden voorgelegd, voor advies, aan de Raad van State en aan het onderzoekend oog van de Schoolpactcommissie.

Wij zijn vandaag meer dan drie maanden later en het is voor een eenvoudig parlamentslid zoals ik, een moeilijke zo niet onmogelijke zaak te weten waar we nu precies aan toe zijn. Ik reken erop dat het antwoord van de minister ter zake, minstens wat de procedure betreft, de nodige klaarheid zal brengen.

Want dat er dringend klaarheid moet komen, zal wel door niemand worden tegengesproken. Bij de toelichting van het ontwerp werd verklaard dat de toepassing ervan werd voorzien voor 1 september 1986. Dat betekent, volgens schoolnormen, dus met aftrek van de vakantiepe-

riode, heel binnenkort terwijl, naar verluidt, het ontwerp van koninklijk besluit nog niet eens, tenzij ik me vergis, aan de Raad van State werd voorgelegd of het advies van de Raad van State nog niet in zijn meest schimmige gedaante te bespeuren valt, terwijl de Schoolpactcommissie volgens sommigen op sterven na dood is en er weinig tekenen zijn die wijzen in de richting van een verrijzenis, terwijl er nergens aanduidingen zijn dat de oprichting van de bevoegde paritaire comités, noodzakelijk voor het uitwerken van de aanvullende conventionele arbeidsvoorwaarden te koppelen aan dit statuut, nakend zijn, en terwijl de grootste onduidelijkheid bestaat over het verloop en de afronding van de besprekingen met de representatieve vakbonden.

Collega Windels, op het ogenblik niet aanwezig maar ik vermoed dat zijn gedachten hier rond dwalen, voorzitter van de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap van de Senaat, zal het me dan ook niet kwalijk nemen dat ik een door mij aangevraagde bespreking van dit onderwerp in de commissie, niet heb afgewacht. Het is mijn diepste overtuiging dat, midden al deze onduidelijkheid, het Parlement de plicht en het recht heeft in alle openbaarheid opheldering te vragen over deze materie.

Waarover gaat het ten gronde? Een korte historische terugblik lijkt me hier aangewezen. De invoering van een artikel 12bis in de Schoolpactwet van 11 juli 1973 had de duidelijke bedoeling op eenvormige wijze de statutaire bepalingen vast te leggen van het gesubsidieerd personeel van de gesubsidieerde instellingen, op een wijze die «in de mate van het mogelijke identiek moest zijn aan het statuut van het personeel van het rijksonderwijs».

Alle geraadpleegde bronnen zijn het erover eens dat de bedoeling van dit artikel was, een einde te maken aan de betwistingen die met de regelmaat van de klok waren gerezen en bleven rijzen in verband met ontslagen in het vrij onderwijs, gemotiveerd door «kerkelijk niet aanvaarde huwelijkssituaties».

Er waren in die periode nogal wat gerechtelijke uitspraken gevelld, die met name nietig verklaarden, de bedingen in de aanwervingscontracten die bepalen dat een huwelijk — of een bepaald soort huwelijk — onmiddellijk een einde maakt aan het contract. Vandaar paragraaf 1 van artikel 12bis dat zegde dat de «statuten van het personeel uit alle onderwijsstakken de beveiliging waarborgen, buiten schoolverband, van het privé-leven tegen willekeurige beslissingen van de inrichtende macht».

De jurist Van Steenberge schreef in dat verband in het *Rechtskundig Weekblad* 1974-1975, pagina 2638: «Men kan zich moeilijk van de indruk ontdoen dat de bedoeling van het nieuwe statuut enkel en alleen was een groeiende tendens in de rechtspraak de pas af te snijden. Steeds meer uitspraken kenden aan personeelsleden uit het vrij onderwijs, die om zogenoemde ideologische redenen werden ontslagen, opzeggingsvergoedingen toe. De wijziging van de wet op de arbeidsovereenkomsten voor bedienden had daarbij alleen maar tot doel de personeelsleden van het vrij onderwijs te onttrekken aan de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken, om met eigen kamers — een soort uitzonderingsrechtbanken, tuchtcolleges of deontologische kamers — een eigen rechtspraak te kunnen ontwikkelen.»

Uit de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 1973 blijkt de toenmalige minister van Onderwijs, de heer Calewaert, het wel enigszins anders te hebben ingeschat. Dit is meteen reeds een aanduiding dat de wet van 1973, op dit stuk, een soort Spaanse herberg was, waar iedereen verschillende dingen kan inbrengen of uithalen. Voordien waren verschillende pogingen om het personeel van het vrij onderwijs iets meer stabiliteit te waarborgen, één voor één faliekant uitgelopen.

Zo was er het zogenaamde «stabiliteitsstatuut» van 24 maart 1965 uitgevaardigd door het paritair comité voor het vrij onderwijs, met daaraan gekoppeld een algemeen reglement waarvan het artikel 30 bepaalde dat het «contract van rechtswege en zonder vergoeding als vervallen werd beschouwd zodra het personeelslid zich in een persoonlijke of gezinstoestand bevindt die onverenigbaar is met de wetten van de katholieke moraal of de wetten van de Kerk ernstig schendt of zodra het stellingen verdedigt die in strijd zijn met de katholieke leer».

Het klinkt wel middeleeuws maar zo lang is het nog niet geleden. We zouden dit eerder een factor van onstabiliteit kunnen noemen. Het werd nochtans geproclameerd onder het hoedje van stabiliteit.

Dit artikel 30 werd door de meeste arbeidsrechtbanken als onwettig bestempeld. Bovendien werd het koninklijk besluit, dat bedoeld statuut algemeen verbindend verklaarde, door de Raad van State vernietigd wegens de onregelmatige samenstelling van het paritair comité.

Op 12 juli 1977 — het is opvallend en merkwaardig dat de meeste wettelijke en reglementaire bepalingen met betrekking tot het onderwijs steeds tot stand komen tijdens de vakantiemaanden — kwam er dan, na de totstandkoming van de wet van 1973, een gezuiverde versie van het stabiliteitsstatuut tot stand, als overgangsregeling in afwachting van het koninklijk besluit dat artikel 12bis moest uitvoeren, met onder meer de oprichting van de fel besproken « deontologische kamer ». Een procedure die volkomen in strijd is met de bepaling uit de wet op de arbeidsovereenkomsten die iedere vooraf bepaalde arbitrageprocedure verbiedt.

Na de totstandkoming van de wet van 1973 krijgen we vervolgens een indrukwekkende reeks pogingen van opeenvolgende ministers van Onderwijs om het fameuze uitvoerings-koninklijk besluit gestalte te geven.

Ik som ze op. Er is de poging van uw voorgangers Humblet en De Croo van december 1976. Er is de poging van uw voorgangers Michel en Ramaekers van januari 1978. Er is de poging van uzelf, mijnheer de minister, met uw vroegere collega Bertouille van februari 1984. Er is de poging van uzelf met uw collega Bertouille van januari 1985. En er is een vijfde poging van u en uw collega Damseaux van 5 februari 1986.

Wordt die vijfde poging een vijfde mislukking? Ik vrees het. Ik hoop het eigenlijk. Er is in de wereld veel gebeurd sinds 1973. Ook in de wereld van het onderwijs. Na dertien jaar lijkt me het moment gekomen te zijn om in alle sereniteit toe te geven dat de uitwerking van een statuut voor het personeel van het gesubsidieerd onderwijs met een eenvoudig koninklijk besluit eigenlijk een onmogelijke opgave is. Ik verklaar mij nader.

Heel het opzet van een eenvormig statuut voor alle onderwijskrachten uit verschillende netten heeft echt maar zin en is echt maar realiseerbaar als men komt tot een eenvormig onderwijs.

Ik behoor tot degenen die steeds gevoelig zijn geweest voor uw « gelijke-lat »-theorie, maar dan gelijk op alle vlakken. Het is mijn overtuiging dat volkomen gelijke rechten en plichten van de inrichtende machten en personeelsleden slechts mogelijk zijn binnen één groot net van vrije gemeenschapsscholen. Dat is voor mij geen *contradictio in terminis*. Er is een bepaalde droom van het einde van de jaren 60 die mij nog steeds voor ogen staat. U weet waarop ik zinspeel. Hoe dan ook, de herhaalde pogingen om in de bestaande context het onverzoonbare te verzoenen, moeten schipbreuk lijden of tot hybride constructies aanleiding geven. Ik herhaal dat dit, ons inziens, voortspruit uit het feit dat de wetgever van 1973 het blijkbaar intern niet eens was over de bedoeling van « het identiek zijn in de mate van het mogelijke. »

Senator De Bondt, een eminent onderwijsspecialist zag dit, ik citeer uit de voorbereidende werken van die tijd, als « een garantie voor de levensbeschouwelijke eigenheid » van het vrij onderwijs, terwijl minister Calewaert, de minister die de wet in 1973 mogelijk heeft gemaakt, sprak van « een eenheid van statuut, met alleen verschillen om technische redenen ». Het verschil in nuance is erg groot. Een publiek statuut voor het personeel van het vrij onderwijs is niet mogelijk zolang hun werkgevers privé-instanties blijven.

Hoe dubbelzinnig is het woord statuut. Nergens in de wet van 1973 wordt daarvan een klare definitie gegeven. Ik meen te hebben gelezen in de stukken die ik heb geraadpleegd dat de Raad van State zelfs niet werd geraadpleegd omtrent die wet van 1973. Hoe dat mogelijk is, is mij nog steeds een raadsel. Ik hoop dat ik mij heb vergist toen ik dit las, maar dat is toch wat ik ervan heb begrepen. Voor zulk een ingrijpende wet is dat iets onbegrijpelijks.

Een zekere Haubert schreef niet ten onrechte in de geschriften *Contradictions* van 1974: « La loi de 1973 consacre une hérésie juridique et renvoie les enseignants aux dispositions anachroniques du Code civil jumelées avec le 'statut'. »

Een volwaardig publiek statuut veronderstelt volgens professor Mast — niet de eerste de beste inzake administratief en publiek recht —: ten eerste, vastheid van betrekking; ten tweede, een benoeming als eenzijdige administratieve handeling vatbaar voor nietigverklaring door de Raad van State met mogelijke reintegratie als sanctie; ten derde, de mogelijkheid van eenzijdige wijziging. Vooral die eerste twee elementen zijn helemaal niet terug te vinden in het ontwerp van statuut dat u begin februari aan het publiek hebt medegedeeld, mijnheer de minister.

U weet best dat deze essentiële voorwaarden niet zijn vervuld met onderhavig ontwerp van koninklijk besluit en u weet evengoed dat die voorwaarden nooit zullen of kunnen worden vervuld in de context van het huidige Belgische onderwijswezen.

Nog erger: er dreigt een situatie te ontstaan waarbij het personeel van het vrij onderwijs noch — of nog niet — geniet van een publiek statuut,

noch — of niet meer — geniet van de algemene wet op de arbeidsovereenkomsten.

Misschien zijn er sommige belanghebbenden in het onderwijs die dat wensen. Ik weet niet om welke duistere redenen. Er zijn er misschien die het « subsidiariteitsprincipe », waar het particuliere *non-profit*-initiatief op gegrondvest is, ten top willen drijven door de inrichtende machten te ontslaan van alle hinderlijke en dure dwangbuizen van het arbeidsrecht, maar toch heel particulier willen laten beschikken over wie mag worden tewerkgesteld in de instellingen en — vooral — hoe lang bepaalde personen daar mogen worden tewerkgesteld.

De wetgever van 1973 beoogde een dam op te werpen tegen het willekeurig optreden van inrichtende machten van vrije scholen ten aanzien van hun personeelsleden. Het voorgelegde ontwerp waarborgt geenszins de sinds lang gevraagde rechtszekerheid voor de betrokken personeelsleden. Zo laat de bepaling van artikel 15, laatste alinea, alle interpretaties toe. Feiten uit het privé-leven kunnen aanleiding geven tot een sanctie in de mate waarin zij een weerslag hebben op de relatie leerling-leerkracht of op het schoolleven, aldus de laatste alinea van artikel 15.

U zult met mij toegeven dat deze zin voor vele interpretaties vatbaar is. Ik geef maar één voorbeeld. Denk maar aan een leraar of lerares die ingevolge een echtscheidingsprocedure — en dat kan de beste overkomen — in een depressieve toestand geraakt en niet meer in staat is op een behoorlijke manier les te geven. Iedereen zal wellicht beweren dat deze zaak het privé-leven aanbelangt, maar ook toegeven dat die toestand een weerslag heeft op het schoolleven, vermits deze persoon daardoor minder goed lesgeeft. Dit voorbeeld, om maar aan te tonen hoe vatbaar die zin is voor interpretatie. Het volstaat dat een feit uit het privé-leven in de school ter sprake komt, om te kunnen gewagen van een weerslag op de relatie leerling-leerkracht of op het schoolleven.

Overigens is, volgens de normen van het arbeidsrecht, een ontslag dat gepaard gaat met een opzeggingstermijn of een verbrekingsvergoeding geen sanctie, maar een onderdeel van de discretionaire bevoegdheid van iedere werkgever in de privé-sector. Zo spreekt artikel 36 over activiteiten die, in strijd « met de waardigheid van het ambt », onverenigbaar zijn met de hoedanigheid van personeelslid. Dergelijke bepaling zet de deur wagenwijd open voor arbitraire beslissingen, zeker in de privé-sector.

Voorts is artikel 65 van het ontwerp van koninklijk besluit volkomen onwettig. Ik meen dat de Raad van State in dezelfde richting zal oordelen. Het komt een arbeidsrechtbank in geen geval toe een minister opdracht te geven een einde te maken aan de subsidiëring van een onderwijsambt waarvan de titularis ten onrechte zou zijn ontslagen en tegelijk de loonsubsidie verder uit te betalen aan het betrokken personeelslid. Als een arbeidsrechtbank een ontslag als onrechtmatig beoordeelt, dient de werkgever te worden veroordeeld en niet de subsidiërende overheid. Dat lijkt mij een opdracht voor de Raad van State in het beste geval, zeker niet voor de arbeidsrechtbank.

Overigens bepaalt artikel 65 ontsnappingsclausules voor de werkgevers die het rechtsbeschermend aspect van dit artikel verder ontkrachten.

Zo leest men er, bijvoorbeeld, dat de stopzetting van de subsidiëring een einde neemt, dat de sanctie dus eventueel wordt opgeheven, op het ogenblik dat het benadeelde personeelslid zonder geldige reden weigert een door dezelfde of een andere inrichtende macht aangeboden betrekking in hetzelfde ambt, met dezelfde statutaire toestand, te aanvaarden.

Een dergelijke omschrijving is in strijd met de bestaande wet op de arbeidsovereenkomsten voor bedienden. Volgens de huidige rechtspraak op de arbeidsovereenkomsten zou dit nooit kunnen worden aanvaard als een geldige reden voor ontslag.

Ik wil besluiten.

Aangezien het een onmogelijke opgave is een publiek statuut te geven aan werknemers die fundamenteel blijven werken in privaatrechtelijke arbeidsverhoudingen en aangezien het waarschijnlijk niet uw bedoeling is om het vrij onderwijs te « communautariseren » in de echte zin van het woord, dus volledig toe te vertrouwen aan de gemeenschappen, zou ik u de raad willen geven, mijnheer de minister, uw pogingen te staken en toe te geven dat u er niet uitgeraakt. Dat is geen schande en het is evenmin uw schuld, maar het is wel uw verantwoordelijkheid te verhinderen dat aan de Koning een besluit wordt voorgelegd dat vanuit menig oogpunt als een juridisch en sociaal onding moet worden beschouwd.

Is al het werk dan voor niets geweest? Ik dacht van niet. Het lijkt me de moeite waard dat een aantal positieve dingen uit het ontwerp van koninklijk besluit, bijvoorbeeld in verband met voorrangsregels bij tijdelijke aanstellingen en benoemingen, via aparte besluiten worden

geregeld, zoals ooit de sociale zekerheid van datzelfde personeel werd geregeld. Voorts hoop ik dat de vakbonden uit het vrij onderwijs, waarvan de « combattiviteit » in een stroomversnelling is geraakt — het worden warempel echte vakbonden —, mans of vrouwen genoeg zullen zijn om collectieve akkoorden van hun werkgevers af te dwingen die de nodige waarborgen bevatten tegen willekeurige ontslagen en andere sancties.

Ik wens het hun van harte!

En indien de regering zich toch verplicht zou voelen de wet van 1973 uit te voeren en op dit punt het regeerakkoord na te leven, dan lijkt het me in elk geval aangewezen dat het Parlement daar volwaardig bij wordt betrokken, door uw intenties niet in de vorm van een ontwerp van koninklijk besluit maar in een ontwerp van wet te gieten.

Gezien uw intenties niet volkomen overeenstemmen met die van de wetgever van 1973 — u weet hoe dubbelzinnig ze waren —, is dit overigens de meest correcte manier van handelen. Ik kan u verzekeren dat de leden van de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap van de Senaat wijze mensen zijn, die graag met u zullen meezoeken naar de beste formules en met veel aandacht, ieder op zijn manier, ieder met zijn eigen antennes voor wat er leeft en gedacht wordt in de vele geleidingen van het onderwijs, getemperd door het gezonde verstand en het rechtvaardigheidsgevoel dat ons allen — of toch de meesten onder ons — eigen is. (*Applaus op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coens.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, alvorens in te gaan op de, mijns inziens, zeer belangrijke interpellatie van de heer Pataer, wil ik eerst enkele formele bedenkingen maken.

Een eerste bedenking heeft betrekking op de huidige stand van de procedure inzake het statuut van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs. Het huidig ontwerp werd opgesteld op basis van het overleg dat tijdens de vorige legislatuur werd gepleegd met de inrichtende machten en de vakbonden van het officieel en vrij gesubsidieerd onderwijs. Ik heb daar ook heel wat tijd in gestoken. Het ontwerp is tevens de vrucht van intense samenwerking tussen de verschillende bevoegde kabinetten en het was eveneens het voorwerp van syndicaal overleg. Het werd door de vakbonden gedurende dagen ten gronde behandeld. De verslagen van dat overleg zijn trouwens bekend. Thans is het ontwerp officieel aanhangig bij de Raad van State voor advies. Dit hoog rechtscollège had reeds vóór de aanvang van het syndicaal overleg officieus kennis gekregen van de tekst van het ontwerp omdat wij het wenselijk en noodzakelijk achtten de Raad van State de nodige tijd te gunnen om dit belangrijk ontwerp grondig te bestuderen.

Eveneens vooraf en formeel wil ik opmerken dat het mij toch verwondert dat men vraagt dit ontwerp van koninklijk besluit in de parlementaire commissies te bespreken. Wetsvoorstellen en wetsontwerpen worden uiteraard in de commissies besproken maar dit is niet het geval voor de ontwerpen van koninklijk besluit, dus ook niet voor het uitvoeringsbesluit van de belangrijke wet die hier ter sprake is. Dit neemt echter niet weg dat ik, gelet op het bijzonder groot belang van dit besluit, bereid ben dit in de commissie te bespreken wanneer men mij daarom vraagt. Degenen die mij kennen weten dat ik steeds ter beschikking ben van de bevoegde commissies.

Wat de inhoud betreft, is uw interpellatie uitermate belangrijk, mijnheer Pataer. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheid en iedereen spreekt hier dan ook in eigen naam. U zal het mij echter niet kwalijk nemen dat ik mij bij het aanhoren van uw interpellatie, nadat ik vanzelfsprekend de kans had uw tekst vooraf te lezen en te herlezen — waarbij ik u dank voor de uitvoerige inlichtingen die u mij hebt verschaft —, heb afgevraagd of u ook namens uw fractie spreekt. Dit is immers niet onbelangrijk. U weet dat de drie traditionele partijen — thans zes partijen — heel belangrijk zijn en blijven in het kader van de werkzaamheden van de Schoolpactcommissie waarin ik, als zovelen, blijf geloven. Wat tot de materie van het Schoolpact behoort, moet daar worden besproken. Ik zal in elk geval alle ontwerpen, ook van genummerde besluiten die daarop betrekking hebben, voorleggen aan de Schoolpactcommissie. Of die ook zullen worden besproken, hangt af van de betrokken partners.

Het treft mij dat uw studie zo diepgaand is, zoals ik in de voorbije jaren als minister van Onderwijs zelden of nooit heb gehoord. Uw studie, zoals elke studie, kan uiteraard niet definitief of af zijn. Met het Parlement kunnen wij ze ongetwijfeld nuttig voortzetten.

Niemand heeft de pretentie alles te weten of beter te weten dan de anderen. U brengt in ieder geval waardevolle aspecten aan.

Wat de inhoud betreft, wens ik te antwoorden in vijf punten. In uw eerste vraag stelt u dat het vrij en het officieel gesubsidieerd onderwijs een dermate specifiek karakter hebben dat het onmogelijk is een zelfde statuut voor alle betrokken personeel uit te werken. Deze stelling is mij niet onbekend. Toch moet u weten dat bij het verdedigen van deze stelling een aantal mensen en groepen moeten worden « onderkend ».

Er is een gescheiden ontwikkeling. Ik bedoel dit niet oneerbiedig. Dit wordt ook verdedigd door de werkgeverszijde, meer bepaald in het officieel gesubsidieerd onderwijs. Ik verklaar mij nader. Vooral in de Franstalige gemeenten en provincies waar de *Parti socialiste* vaak de bestuursmeerderheid heeft, zien sommige mandatarissen met lede ogen sinds jaar en dag het ogenblik naderen waarop het partijpolitiek benoemingsbeleid zal worden gedwarsboemd door de statutaire rechten van de personeelsleden.

Zij vinden het wel nodig dat voor het vrij onderwijs een streng statuut wordt uitgewerkt maar zijn niet van plan dezelfde regels te aanvaarden in het officieel gesubsidieerd onderwijs daar dit hun patronale greep op dit onderwijs zou kunnen afzwakken.

Ik ben echter verplicht hetzelfde antwoord te geven als aan de patronale verantwoordelijken van de gemeenten en provincies: in ons parlementair stelsel is het niet de taak van de uitvoerende macht, en inzonderheid de bevoegde ministers, kritiek te leveren op de wetten of ze zonder uitwerking te laten. De uitvoerende macht heeft als taak de wetten uit te voeren. Indien men meent dat de wetten niet goed zijn, moet men voorstellen of ontwerpen indienen. Tot nader order is elke minister gebonden tot de uitvoering van de bestaande wetten.

Mijn taak als minister van Onderwijs is de wet — meer bepaald de Schoolpactwet van 1973 — zo goed mogelijk uit te voeren. Niet alleen op dit punt hebben wij uitvoering gegeven aan bepalingen van de Schoolpactwet van 1973, zelfs van de oorspronkelijke wet van 1958. Ik denk aan de verlenging van de leerplicht, wat toen nog niet was gebeurd.

Ik citeer de tekst van artikel 12bis, paragraaf 3, van de Schoolpactwet van 11 juli 1973. U hebt dit ook gedaan, maar het is belangrijk dat wij elkaar goed begrijpen. « Door een in Ministerraad overlegd besluit bepaalt de Koning op een eenvoudige wijze voor alle gesubsidieerde onderwijsnetten en voor alle gesubsidieerde personeelsleden: de grondregels die de aanwerving, de benoeming, de selectie en de bevordering vastleggen; (...). Deze statutaire bepalingen zullen, in de mate van het mogelijke, identiek zijn aan die van het rijk. »

U hebt deze belangrijke tussenzin soms laten vallen, hoewel u hem verschillende keren hebt aangehaald.

Zolang deze tekst de wettelijke opdracht is, acht ik het mijn plicht deze naar mijn beste vermogen uit te voeren. Ik kan u de verzekering geven dat wij in de jaren dat wij deze verantwoordelijkheid op ons hebben genomen, het steeds als een bijzondere opdracht hebben beschouwd om voor de personeelsleden deze statutaire rechten te helpen bepalen en vastleggen in de vorm, zoals vermeld in het koninklijk besluit, naar de letter en naar de geest zoals de wetgever het heeft bedoeld.

In uw tweede vraag stelt u dat de wetgever beoogde een dam op te werpen tegen het willekeurig optreden van inrichtende machten van vrije scholen ten aanzien van hun personeelsleden.

Het zij mij toegestaan te preciseren dat de wetgever bedoeld heeft een dam op te werpen tegen het willekeurig optreden van inrichtende machten, zonder uitzondering: zowel in het rijksonderwijs, het officieel gesubsidieerd als het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Ik meen inderdaad dat wij, die vertrouwd zijn met de onderwijswereld, voorbeelden kunnen aanhalen van ontoelaatbare handelingen of beslissingen in alle onderwijsnetten, welke vorm of gedaante zij ook aannemen. Het zijn instellingen waar mensen werken, en dus kunnen er fouten worden begaan.

Met betrekking tot de bescherming van het privé-leven, wens ik erop te wijzen dat artikel 15 de uitvoering beoogt van artikel 12, paragraaf 1, waarbij de bescherming van het privé-leven tegen willekeurige beslissingen van de inrichtende machten werd ingeschreven.

De tekst van het derde lid van artikel 15 bepaalt: « Feiten uit het privé-leven kunnen geen aanleiding geven tot een sanctie in de mate waarin zij geen weerslag hebben op de relatie leerling-leerkracht of op het schoolleven. » Dit werd geïnspireerd door het Kamerverlag bij artikel 12, paragraaf 1, van de wet. Bij het tot-stand-komen zijn ook deze verslagen bijzonder nuttig en eigenlijk richtinggevend.

Ik citeer dus uit het verslag: « Het wetsontwerp wil de personeelsleden in hun privé-leven buiten schoolverband beschermen, tegen willekeurige

beslissingen van de inrichtende macht. Een daad behorend tot het zuiver privé-leven van de betrokkene mag geen aanleiding geven tot bijvoorbeeld zijn ontslag.

Doch wanneer er interferentie ontstaat in de relatie leerling-leerkracht, dan kan diezelfde daad een voorwerp worden van een statutaire procedure.

Het privé-leven mag bijgevolg geen aanleiding geven tot een sanctie in de mate waarin het geen weerslag heeft op het schoolleven. »

Ik heb dat telkens tijdens commentaren en ondervragingen aldus gedeut. Het werd mij trouwens niet door iedereen in dank afgenomen. Een feit uit het privé-leven op zichzelf alleen volstaat mijns inziens niet of is niet van die aard dat daardoor de relatie leerling-leerkracht of het schoolleven wordt geschaad. Op zich niet, maar de heer Pataer heeft zelf voorbeelden gegeven die dan ook weer voor interpretatie vatbaar zijn. Jammer genoeg kunnen vele mensen om vele redenen een depressie krijgen, met al de spijtige gevolgen voor de betrokkene. Wij kennen de oorzaak van een depressie niet, maar er zijn aanleidingen genoeg. In elk geval proberen wij hier de uitdrukkelijke wil van de wetgever uit te voeren.

Wat tenslotte de opmerking in verband met de ontslagbevoegdheid van de werkgever in de privé-sector betreft, dien ik er toch op te wijzen dat het in de onderwijssector meestal gaat om vastbenoemd personeel, van wie ontslag slechts mogelijk is in de bij statuut opgenomen gevallen. Artikel 36, dat handelt over de onverenigbaarheden, meer in het bijzonder over activiteiten die niet strijdig mogen zijn met de waardigheid van het ambt, is niet nieuw en werd overgenomen uit het statuut van het personeel van het rijksonderwijs.

Ik zie geen reden waarom deze regel niet zou mogen gelden in het gesubsidieerd onderwijs, vrij of officieel. Mocht deze regel aanleiding geven tot betwisting, dan is voorzien in procedures om deze geschillen te behandelen en zullen uiteindelijk de arbeidsrechtbank voor het vrij onderwijs of de Raad van State voor het officieel onderwijs de knoop doorhakken.

Inzake de definitieve benoeming vergist men zich wanneer men stelt dat door het stabiliteitsstatuut in het vrij katholiek onderwijs, deze benoeming « een recht » is. Er kan van een subjectief recht geen sprake zijn wanneer het recht niet voortvloeit uit de wet maar uit een beslissing, *in casu* van één partij, namelijk een privaatrechtelijke inrichtende macht.

Ten derde, het geachte lid stelt verder dat artikel 65 van het koninklijk besluit « volkomen onwettelijk » is. Hij zal het mij niet kwalijk nemen wanneer ik daartegenover het volgende stel:

Wanneer de wetgever een statuut gewild heeft dat zo identiek mogelijk moet zijn aan dat van het rijksonderwijs, kan hij toch niet anders dan ook gewild hebben dat dit statuut reëel afdwingbaar is en dat het personeelslid, dat ten onrechte werd ontslagen, opnieuw in dienst wordt genomen.

Het is evident dat deze verplichting niet rechtstreeks aan een private inrichtende macht kan worden opgelegd, doch dat dit dient te gebeuren via de weg van de subsidiëring, een zeer adequate weg.

In tegenstelling met wat in de vraag wordt beweerd, wordt de inrichtende macht wel degelijk veroordeeld aangezien voor dit betrokken ambt geen verdere subsidies worden uitgekeerd.

Er is geen sprake van dat de subsidiërende overheid zou worden veroordeeld. Op welke grond trouwens? Alleen wordt hier de rechtbank de mogelijkheid geboden om de gebeurlijke rechterlijke veroordeling van de inrichtende macht te concretiseren door opschorting van de subsidiëring, doch niet ten nadele van het betrokken personeelslid, vermits in de doorbetaling van de wedde aan het benadeelde personeelslid wordt voorzien.

Ook is het onjuist te stellen dat ontsappingsclausules het rechtsbeschermend karakter van dit artikel ontkrachten.

Een aandachtige lectuur van deze mogelijkheden van artikel 65 leert dat de volledige integratie in de vorige statutaire toestand regel is en dat de andere mogelijkheden slechts toepasbaar zijn mits het betrokken personeelslid uitdrukkelijk akkoord gaat. Of artikel 65 onwettig zou zijn of niet kan niet door het geachte lid, noch door mij worden uitgemaakt. Het enig bevoegd orgaan in deze materie is de Raad van State wie trouwens advies werd gevraagd.

Het geachte lid gelieve mij tenslotte toe te staan mijn verwondering uit te spreken, over zijn oppositie tegen wat anderen een belangrijke stap naar de sociale rechtsbescherming hebben genoemd in het privaatrecht,

namelijk de reïntegratieverplichting van ten onrechte ontslagen personeelsleden.

Ik verwijs hier in het bijzonder naar het standpunt van iemand die ter zake bevoegd wordt geacht, namelijk de voorzitter van de Franstalige kristelijke onderwijsvakbond, de heer Regis Dehogne.

Ten vierde, de regeling voor de godsdienstleraars werd ingegeven door de speciale wijze waarop deze personeelsleden krachtens artikel 9 van de Schoolpactwet in het officieel gesubsidieerd onderwijs worden aangevoerd.

Krachtens deze bepaling moet het akkoord van het hoofd van de betrokken eredienst worden gevraagd, alvorens iemand als godsdienstleeraar kan worden aangeworven. Het intrekken van dit mandaat impliceert het ontslag van dit personeelslid. Een recent arrest van de Raad van State heeft deze stelling bevestigd.

Ten vijfde, de paritaire comités dienen inderdaad te worden opgericht samen met het van kracht worden van dit statuut.

Conform artikel 45, paragraaf 1, van de Schoolpactwet zullen binnenkort de meest representatieve groeperingen van de inrichtende machten en van de personeelsverenigingen, de vakbonden dus, worden geraadpleegd inzake de ontwerpen van koninklijk besluit tot oprichting van de centrale paritaire comités. Ik kan de verzekering geven dat wij daarmee in afwachting bezig zijn.

Als besluit wens ik uitdrukkelijk te stellen dat er dertien jaar verlopen zijn sinds de wijziging van de Schoolpactwet van 1973. Het is meer dan tijd geworden dat de personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs, zowel van het vrije als van het officiële, een statuut krijgen waardoor hun rechtspositie duidelijker wordt vastgelegd, met de nadruk op de rechtszekerheid. Dat geldt ook en in het bijzonder voor de tijdelijken, die nu weinig of geen rechten hebben, zoals het geachte lid ongetwijfeld ook weet.

Wij stellen bepaalde procedures in uitzicht voor het vaststellen van deze rechten. Dat is zeker in de huidige en in de toekomstige omstandigheden zeer belangrijk.

De vraag rijst waarom mijn voorgangers op dit departement — sommigen zijn geestverwanten van de interpellant — de uitvoering van deze wet niet eerder hebben gerealiseerd.

Het geachte lid heeft allusie gemaakt op tal van pogingen die ongetwijfeld waardevol zijn maar die niet hebben geleid tot een resultaat. Dat is geen enkel verwijt. Maar ik zou niet hetzelfde lot willen ondergaan. Ik zal tot het uiterste gaan in mijn pogingen om mijn voornemen te realiseren. Wie kan zeker zijn of men slaagt in de politiek en in het leven? Het is altijd moeilijk. Het hangt overigens niet van niemand af. Het moet lukken dank zij de wil van vele betrokkenen.

De vraag is ook, dat is mij menig keer opgevallen tijdens de interpellatie, of u, mijnheer Pataer, spreekt vanuit uw voeling met de vakbonden, niet in het algemeen, maar met de onderwijsvakbonden in het bijzonder en of u niet eerder nog, dat is begrijpelijk, spreekt vanuit ervaringen die toch niet direct vanuit de onderwijscentrales zijn ingegeven, maar eerder vanuit andere centrales. Dat is uw goed recht. Het kan trouwens een aanbreng zijn in het debat dat we niet mogen verengen tot zó maar een onderwijsformaliteit. Het gaat finaal om de belangen van die personen. Ik ben niet iemand die vanuit het juridisme oordeelt, maar vanuit de belangen van de betrokkenen. Wij proberen hen zo goed mogelijk te dienen, zelfs in de bijzonder moeilijke omstandigheden die wij momenteel doormaken en die een bijna ondraaglijke last leggen op onze verantwoordelijkheid.

Het statuut geldt in gelijke mate voor alle personeelsleden van het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs. Daarom denken en handelen wij vooral vanuit deze sector. Daar waar nodig, werd rekening gehouden met het verschillend karakter van de arbeidsrelatie in het vrij of officieel gesubsidieerd onderwijs.

Het statuut is in de mate van het mogelijke identiek met dit van het rijksonderwijs. De verschillen vinden hun oorzaak in het verschil in rechtspositie van het personeel en van de inrichtende macht. In het rijksonderwijs is er één inrichtende macht, namelijk de minister van Onderwijs. In het gesubsidieerd onderwijs zijn er verschillende inrichtende machten, per gemeente, per provincie.

Uw besluiten, mijnheer Pataer, zijn dan ook paradoxaal. Indien u, in tegenstelling, van oordeel is dat de wet van 11 juli 1973 onuitvoerbaar is, hebt u het recht, zoniet de plicht, om het initiatief te nemen om die wet te wijzigen.

Op dat ogenblik zal ik met belangstelling uitkijken naar de houding van uw partij die ofwel het initiatief zal steunen en een andere houding zal aannemen dan zij tot nu toe heeft gedaan. Ik ben sinds 1971 lid van de commissie voor het Onderwijs. Ik heb dus 1973 meegemaakt. Ik maak nu, als minister van Onderwijs, de zaak van dichtbij mee. Het is op zich geen te verwerpen stelling dat men tot andere inzichten komt. Maar, ofwel dat is in aansluiting ofwel in tegenspraak met de vroegere positie. Ook dan nog kan het bijzonder waardevol zijn want het is niet omdat men met velen is dat men in se gelijk heeft. In de parlementaire democratie is het wel de meerderheid die finaal de wetten maakt of erover beslist. Dat is zo bij ons en dat zal ook zo blijven.

In elk geval, mijnheer Pataer, ben ik u dankbaar voor deze interpellatie waarvan men de omvang en de betekenis niet mag, noch kan onderschatten. Het aantal aanwezigen is geen vertaling van het belang van deze interpellatie. Ik zeg dat niet uit formalistische overwegingen. Het is echt de moeite waard om daarover ten gronde zoals u hebt gedaan, na te denken, als persoon in eer en geweten, zoals wij dat allemaal moeten doen. Wij hebben allemaal een bepaalde positie en verantwoordelijkheid, hetzij vanuit de wetgevende macht, hetzij vanuit de uitvoerende macht, binnen de partij waartoe wij behoren.

Ik heb gepoogd zo goed mogelijk mijn visie duidelijk toe te lichten. Ik vind het mijn plicht om zo spoedig als mogelijk uitvoering te geven aan de wet van 1973, ten einde alle personeelsleden van de hele sector van het gesubsidieerd onderwijs datgene te geven waarop zij recht hebben, namelijk een betere rechtspositie. (*Applaus op sommige banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat het niet aan de aandacht van de minister ontsnapt is dat de heer Pataer, een geestverwant en geapparenteerd bij onze fractie, hier zijn eigen standpunt heeft vertolkt, niet dat van de SP-fractie.

De heer Luyten. — *Pax vobiscum.*

Mijnheer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben de heer Wyninckx dankbaar voor deze verduidelijking. Ik had deze vraag trouwens zelf geformuleerd.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, benevens het feit dat de minister zich geroepen voelde zelf een paar interpellierende vragen te stellen, waar intussen gelukkig een antwoord op is gekomen, heeft hij ook enkele dingen gezegd die een korte repliek noodzakelijk maken.

De minister heeft hier de evidentie onderstreept dat de uitvoerende macht niet verplicht is haar ontwerpen van koninklijk besluit aan het Parlement ter goedkeuring voor te leggen. Ik heb dat ook niet beweerd.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Desalniettemin — en we moeten hier niet beiden formalistisch doen — heb ik mij bereid verklaard de zaken voor uw commissie te komen toelichten.

De heer Pataer. — Dat apprecieer ik ten zeerste en dat zal mij de gelegenheid geven in een nog meer contradictoair debat met andere collega's, mijn bedoelingen nader toe te lichten. Ik hoop dat dit zo vlug mogelijk gebeurt.

Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat het ontwerp van koninklijk besluit werd overgezonden aan de Raad van State — wij wachten nu samen op zijn bevindingen —, maar u hebt niet gesproken over de Schoolpactcommissie. Is dat een vergetelheid of vindt u het evident dat de Schoolpactcommissie erbij wordt betrokken?

De heer Coens, minister van Onderwijs. — In de vorige legislatuur hebben wij het ontwerp reeds voor de Schoolpactcommissie gebracht. Daar werd het verwezen naar het syndicaal overleg — wat intussen plaatsvond — en naar de Raad van State voor advies. Zodra dit advies in ons bezit is, zal ik het samen met het verslag van de syndicale besprekingen, voorleggen aan de Schoolpactcommissie.

De heer Pataer. — Ik neem daar akte van. Ik stel vast, mijnheer de minister, dat u me eigenlijk niet hebt tegengesproken — integendeel — wanneer ik gezegd heb dat een aantal bepalingen uit het ontwerp van koninklijk besluit voor vele interpretaties vatbaar zijn. U zult met mij toegeven dat de begrippen van artikel 15 rond de bescherming van het

privé-leven door elkaar worden gebruikt. Als men het heeft «over een sanctie in de mate dat de feiten een weerslag hebben op het schoolleven» en aan de andere kant spreekt van «buiten het schoolverband», dan moet men toch vaststellen dat deze begrippen niet noodzakelijk dezelfde lading dekken. Dit bevestigt mijn vermoeden, zoniet mijn overtuiging, dat nog heel wat discussies nodig zijn en dat het vrij onverstandig is zulke belangrijke aangelegenheid bij eenvoudig besluit te regelen.

Mijnheer de minister, u zegt dat u als uitvoerende macht de wetten moet uitvoeren. Mag ik onderstrepen dat aan die morele verplichting kan worden getwijfeld als blijkt dat de wet van 1973 zelf grondig aan herziening toe is? U hebt mij uitgenodigd om zelf een initiatief te nemen om de wet te wijzigen. Ik ga op die uitnodiging graag in na raadpleging van de instanties en personen die mij op dat stuk raad kunnen geven. Mijns inziens is het echter wat goedkoop de bal op die manier terug te kaatsen. Het was duidelijk mijn bedoeling u zelf tot het nemen van een initiatief uit te nodigen, omdat u beter dan wie ook geplaatst bent om, uitgaande van de vaststelling dat er veel dingen moeten worden veranderd en dat er contradicties blijven bestaan, de nodige conclusies te trekken.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Ik ben er nog altijd van overtuigd dat het mogelijk is de wet van 1973 als zodanig uit te voeren. Dat is niet eenvoudig. Ware het eenvoudig geweest, dan zouden mijn voorgangers daar ook in geslaagd zijn. Ik acht mij niet competent er dan mijn voorgangers. Ik wil wel mijn uiterste best doen om erin te slagen. Ik denk dat wij nog nooit zo ver zijn geraakt als op dit moment.

Wanneer zou blijken dat het niet mogelijk is, zal ik dat ootmoedig bekennen en hier de uitleg geven, en de verantwoording waarom ons dat niet is gelukt. Dan moeten wij de wet van 1973 wijzigen.

De heer Pataer. — Ik vermoed dat dit vrij vlug zal blijken, namelijk wanneer wij beschikken over het advies van de Raad van State.

Er is nog een punt waar ik het fundamenteel met u oneens ben, mijnheer de minister. U hebt gehandeld over artikel 65. U hebt gezegd dat er in dit koninklijk besluit een reïntegratieverplichting is ingeschreven voor het ontslagen personeel in het gesubsidieerd vrij onderwijs. Excuseer mij omdat ik vooral het vrij onderwijs behandel, maar daar is de problematiek het meest complex en het meest controversieel.

Ik heb dat nergens gelezen in het koninklijk besluit. Ik heb er wel gelezen dat er aansporingen bestaan, ook van geldelijke aard, opdat tot reïntegratie zou worden overgegaan. Dat is niet hetzelfde als de reïntegratie die in bepaalde omstandigheden door de Raad van State aan het officieel onderwijs is opgelegd. Als ik het verkeerd voorheb, zal ik graag mijn standpunt herzien.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coens.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Pataer heeft mij toegestaan tijdens zijn repliek te antwoorden. Voor mij volstaat dat. Ik dank alle aanwezigen voor de aandacht die zij aan dit debat hebben besteed.

De Voorzitter. — Tot besluit van deze interpellatie heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door mevrouw De Pauw, mevrouw Croes, de heren Schellens en Seeuws, luidt:

«De Senaat,

Gehoord het antwoord van de minister van Onderwijs op de interpellatie van de heer Pataer, inzake het statuut van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs;

Stelt vast dat het uitvoeringsbesluit in verband met het statuut van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs, na dertien jaar, nog steeds niet is tot stand gekomen;

Betreurt de rechtsonzekerheid die daardoor ontstaat voor het betrokken personeel;

Nodigt zijn commissie voor Onderwijs uit ter zake een bespreking ten gronde te voeren binnen de kortste termijn.»

De tweede, ingediend door de heer De Kerpel, mevrouw Herman, de heren Sondag en Nicolas, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Pataer en het antwoord van de heer Coens, minister van Onderwijs,

Gaat over tot de orde van de dag.»

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Pataer et la réponse de M. Coens, ministre de l'Education nationale,

Passe à l'ordre du jour. »

Wij stemmen later over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Nous procéderons ultérieurement au vote sur la motion pure et simple, qui bénéficie de la priorité.

Het incident is gesloten,

L'incident est clos.

PROJETS DE LOI — ONTWERPEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le gouvernement a déposé les projets de loi suivants:

1° Ajustant le budget des Dotations aux Communautés et aux Régions de l'année budgétaire 1985;

De regering heeft volgende ontwerpen van wet ingediend:

1° Houdende aanpassing van de begroting der Dotaties aan de Gemeenschappen en aan de Gewesten voor het begrotingsjaar 1985;

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Il est renvoyé à la commission des Finances.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Financiën.

2° Modifiant la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les commissions d'assistance publique.

2° Tot wijziging van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Il est renvoyé à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par M. Henrion, déterminant, en exécution des articles 90 et 134 de la Constitution, les cas de responsabilité pénale des ministres du fait des actes accomplis dans l'exercice de leurs fonctions;

De volgende voorstellen van wet werden ingediend:

1° Door de heer Henrion, strekkende om, ter uitvoering van de artikelen 90 en 134 van de Grondwet, te bepalen in welke gevallen de ministers strafrechtelijk verantwoordelijk zijn voor de handelingen verricht bij de uitoefening van hun ambt;

2° Par M. Vervaeke:

a) Instaurant la prestation de services en remplacement de la peine privative de liberté;

b) Accordant une réduction de tarif sur les transports publics aux familles qui comptent deux enfants ou plus;

2° Door de heer Vervaeke:

a) Tot invoering van de dienstverlening als alternatief voor de vrijheidsstraf;

b) Tot tariefvermindering voor twee- of meerkindgezinnen op het openbaar vervoer;

3° Par Mme Lucienne Gillet, modifiant la loi du 14 juillet 1976 relative aux droits et devoirs respectifs des époux et aux régimes matrimoniaux;

3° Door mevrouw Lucienne Gillet, tot wijziging van de wet van 14 juli 1976 betreffende de wederzijdse rechten en verplichtingen van echtgenoten en de huwelijksvermogensstelsels;

4° Par M. Cerexhe, modifiant la loi du 10 octobre 1967 formant le Code judiciaire, V^e partie, titre I, chapitre V, articles 1410 et 1412.

4° Door de heer Cerexhe, tot wijziging van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek, vijfde deel, eerste titel, hoofdstuk V, artikelen 1410 en 1412.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

Er zal later over hun inoverwegingneming worden beslist.

INTERPELLATION — INTERPELLATIE

Demande — Verzoek

M. le Président. — M. de Wasseige désire interpellier le ministre des Affaires économiques sur « les arrêtés d'exécution de la loi du 22 juillet 1985 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire ».

De heer de Wasseige wenst de minister van Economische Zaken te interpellieren over « de uitvoeringsbesluiten van de wet van 22 juli 1985 betreffende de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kern-energie ».

La date de cette interpellation sera fixée ultérieurement.

De datum van die interpellatie zal later worden bepaald.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 20 h 15 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 20 u. 15 m.)

1062